

ПОЛИТИКИН

30. 7. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН.

БРОЈ

1596

ЗАБАВАНИК

ЛОС АНЂЕЛЕС:
РЕКОРАДИ У
АУДИРАЊУ

Фирма

Веровали или не!

на аукцијам

У СТАРОМ ВАВИЛОНУ ПРЕ 2500 ГОДИНА ПРОДАВАЛЕ СУ СЕ ДЕВОЈКЕ ЗА УДАЈУ.

ПРЕДМЕТИ ОД стакла

БИЛИ СУ ТОЛИКО РЕТКИ И ДРАГОЦЕНИ У СТАРОМ ЕГИПТУ ДА СУ ИХ УГЛАВНОМ КОРИСТИЛИ ФАРАОНИ И ЊИХОВЕ ПОРОДИЦЕ.

Хипокрит

ГРЧКА РЕЧ КОЈА ЈЕ ДАНАС СИНОНИМ ЗА ЧОВЕКА ЛИЦЕМЕРА ИЛИ ПРЕТВАРАЛА, У СТАРОЈ ГРЧКОЈ ЈЕ ЗНАЧИЛА ПЛУМАЦ.

ЖИВИ ГОЛ

У КЕРЕНСУ (САД) ЧИНЕ ДВА ДРВЕТА ПОВЕЗАНА ЈЕДНОМ ГРАНОМ ИЗ КОЈЕ РАСТЕ ТРЕЋЕ ДРВО.

ПОДВИГ

ФРАНЦУСКОГ КОНСТРУКТОРА ПЈЕРА БЛАНШАРА, КОЈИ ЈЕ БАЛОНОМ ПРЕЛЕТЕО ЛАМАНШ 7. 1 1785, ТОЛИКО ЈЕ ОДУШЕВИО АМЕРИЧКОГ ПРЕДСЕДНИКА ЏОРѢА ВАШИНГТОНА ДА МУ ЈЕ ДОЗВОЛИО ДА СЕ СПУШТА БИЛО ГДЕ У САД.

Јагоду

У ОБЛИКУ РУКАВИЦЕ ЗА БЕЗБОЛ ПРОНАШАО ЈЕ У СВОЈОЈ БАШТИ У БРИЏПОРТУ (САД) ФИЛИС СКИГЕН.

ХЛЕБ

СЕ У НЕКИМ ДЕЛОВИМА СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА ПРАВИ У ОБЛИКУ ЛАНЦА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

у централном делу Квинсленда (Аустралија) пронађен је највећи сафир на свету. Тамноплави камен има 621 карат и добио је име „Тамно-коса тужна лепотица“. Вредност му још није утврђена, али сигурно ће бити десет пута већа од оне коју има досадашњи рекордер — сафир од 200 карата чија је тренутна вредност 30000 долара!

петог јуна, после четири стотине година мировања, про- радио је вулкан Галунгунг у западном делу Јаве и два дана таквом силином бљувао лаву да се тутљава чула све до Џакарте која је од вулкана удаљена 200 километара.

дански градић Фано је одвајкада познат као родно место многих капетана. О томе сведоче древне бисте на прагу готово сваке куће. До проматласка фотографског апарата поморац који би стекао дмилу- му капетана одмах је наручи- вао своју бисту. Зашто? Док је он више година проводио по морима и океанима, жена и деца су уместо фотографије гле- дала његову бисту.

амерички научници су објавили да кости које су от- крили у пустињским пределима Етиопије крајем прошле године припадају човеколиком мајму- ну који је живео у североза- падној Африци при четири ми- лиона година. Према ошким а-

меричких антрополога то биће је било високо 1 метар и 40 центиметара и најстарији је доказ да је човек постао од мајмуна.

фински зоолози су масе- лили простране равнице Ла- планда јеленима. Међутим, че- сто се догађа да ове дивље животиње страдају у саобра- ћајним несрећама јер преко ове равнице пролазе бројни ма- гистрални путеви. Да би некако заштитили животиње, зоолози су дошли на идеју да јеленима боје рогове специјалном јар- коцрвеном бојом коју возачи лако уочавају.

у последњих пет година становништво Перуа увећало се за око десет одсто, а број ста- новника главног града Лиме чак за педесет одсто. Сада у главном граду Перуа живи го- тово сваки четврти државља- нин Перуа.

група научника из Ка- наде конструисала је радар ко- јим ће моћи да се утврди ста- рост глечера. Радаром из хели- коптера утврђују се и највише и најниже тачке леденог слоја, што ће за ледоломце бити дра- гоцени подаци.

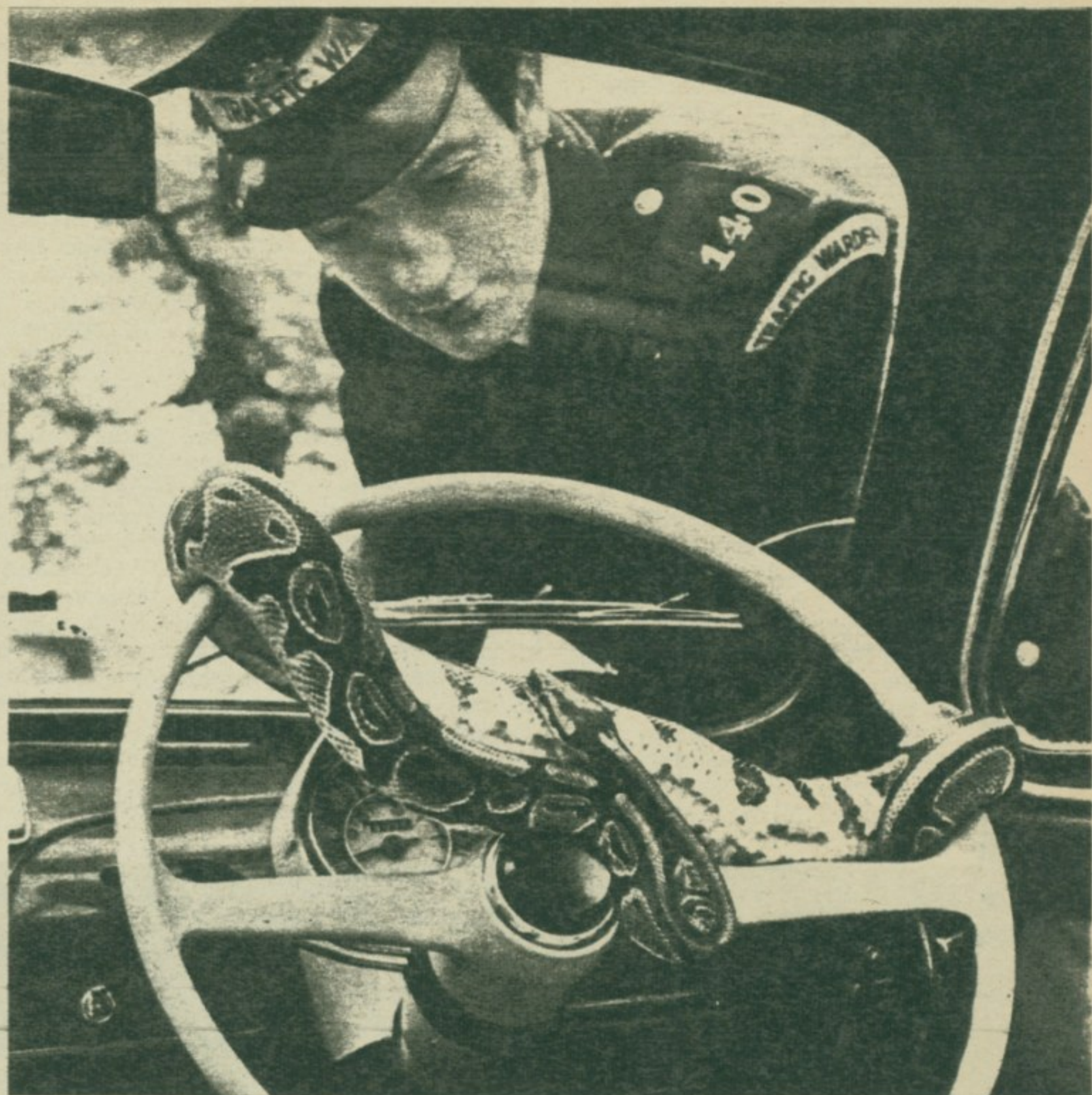
бициклиста Ђулијано Калоре из Падове успео је да постигне невероватан рекорд — попео се на врх Доломита и знад места Фиера де Приммера тако што је осам часова и два- десет минута возио бицикл и то без руку. Приликом спу- штања кочио је тако што је ногама притискао задњи точак.

река Нева на којој лежи Лењинград једина је отока је- зера Ладого и прима воду с површине од 258 хиљада ква- дратних километара, што је више од површине Енглеске. Нева је дугачка 74 километра и десет пута је дужа од Дњепра, па ипак за годину дана њоме протекне један и по пут више воде него кроз Дњепар.

ЗМИЈА УЛОВИЛА ИХ КАМЕРА ЗА ВОЛАНОМ

Бари Хоз, инжењер из Ексетера (Енглеска) има изванредног чувара свог аутомобила: ова женка питон по имену Тина воли да се разбашкари на волану и дремуцка на сунцу. Чим Бари изађе из аутомобила, Тина се пребаци са задњег седишта на волан, а њеном власнику нису потребни никакви алармни уређаји јер му бољи чувар и није потребан.

ШЕТЊА СИМСОМ

Обично пазите да не оставите отворен прозор кад у кући имате папагаја или неку другу птицу којој дозвољавате да слободно лети по стану. Али, кад имате пса а живите у солитеру, можда не помислите да отворен прозор може да представља опасност. Ево шта се догодило власницима (новинарима нису хтели да открију своје име), овог несташног пса из Вашингтона.

Када су кренули на посао оставили су отворен прозор не сањајући какве ће то последице и

гужву да изазове. Псу је вероватно досадило самовање, па је одлучио да крене у шетњу. Врата су била затворена, једини излаз био је прозор. Кад се нашао на симсу (и његово име остало је тајна) збунио се и почео тужно да завија. Пролазници су се у чуду питали одакле допире то цвилење. Кад су схватили да се пас нашао у опасности, позвали су телефоном ватрогасце који су стигли у рекордном времену и уз доста муке ипак успели да га спасу.

Власници нису ни знали у какву авантуру се упустио њихов четвороножни љубимац док нису стигли кући и док их о свему није обавестила узбуђена сусетка.

ПУСТИ МЕ ДА СЕДНЕМ!

Кад се неко умори, поготово ако је тежак као Јумбо са наше слике, па ако још има и болове у леђима, мора да пронађе начин да се одмори, макар и на клупи.

Ипак, ово што видите само је шала коју за посетиоце зоолошког врта у Калифорнији свакодневно изводе чувар и његов љубимац.

РЕТКА БЕБА

Тренутно се у зоолошким вртovima у свету налази само двадесет игуана. Ових дана први пут се догодило да младунче тог гуштера дође на свет у заробљеништву. На фотографији је та ретка беба која се испилила у зоолошком врту у Сан Дијегу (Калифорнија).

Међутим, игуанама на слободи прети истребљење. На острву Фиџи, где их и има највише, једна врста мунгоса коју су донели колонисти прети да потпуно уништи игуане јер једе њихова јаја и младунце.

На излазу из кланца прашњав сеоски друм оивичен живицом. Иза ње, кукурузи. Још ниски.

Приљубљен уз земљу Раде Буњчевић чека свој ред да се пребаци преко друма. Први је кренуо пушкомитраљезац Никола Лукач. За њим Вељко Јовичић. Уто се осу рафал из правца Топуског. Приметили су их! Ред је на Радета.

— Одједном, осетио сам ударац као да ме је неко коцем за врат — прича првоборац из Славског Поља. — Колико је времена прошло док сам се освестио не знам, али прво што сам разабрао било је да извлаче рањенике. Учини ми се и да чујем глас водника Вује. Позовем, али се нико не одазива. Позовем поново, мало гласније. Опет ништа. Ја онда повиках:

болницу. Унели су ме у амбуланту и спустили носила на под. У једном углу нешто је пословао неки човек. Чим се окренуо, знао сам, мада га никада раније нисам видео, да је то Брадо. Није било човека у селима око Петрове горе да није чуо за њега.

— Идите ви, он је сада мој! — рекао је друговима који су ме носили.

Шта је са мном радио и шта ми је говорио, не сећам се. Једино што памтим је да сам без прекида стењао и кукао. Те ноћи сам у бунилу устао, газио по рањеницима, викао нешто иако од тренутка рањавања нисам могао ни мали прст да померим! Да би ми смирио болове, Брадо ми је дао инјекцију морфијума. Док је трајало њено дејство, било је добро а онда... Болови су били ужасни. Замолио сам Браду да ми инјекције да-

Брадо је био као стена. Готово да сам га омрзнуо.

Света вода

Био сам уверен да немам разлога да живим: рат је а ја као дрво. Непокретан. Хране ме, поје, као мало дете. Ништа нисам могао. Чак и кад су ме ваши гризле, морао је неко да ме почеше. Посебне муке представљало ми је мокрење: било ме је срамота да то радим ту, пред свима. Узалуд су ме убеђивали, објашњавали. Једноставно, нисам могао. И богзна шта би се догодило са мном да се опет није умешао Брадо: рекао је болничарима да полако просипају воду и на моје највеће запрепашћење, ја сам урадио оно чему сам се упорно опирао. Брадо

свима 25 по задњици!

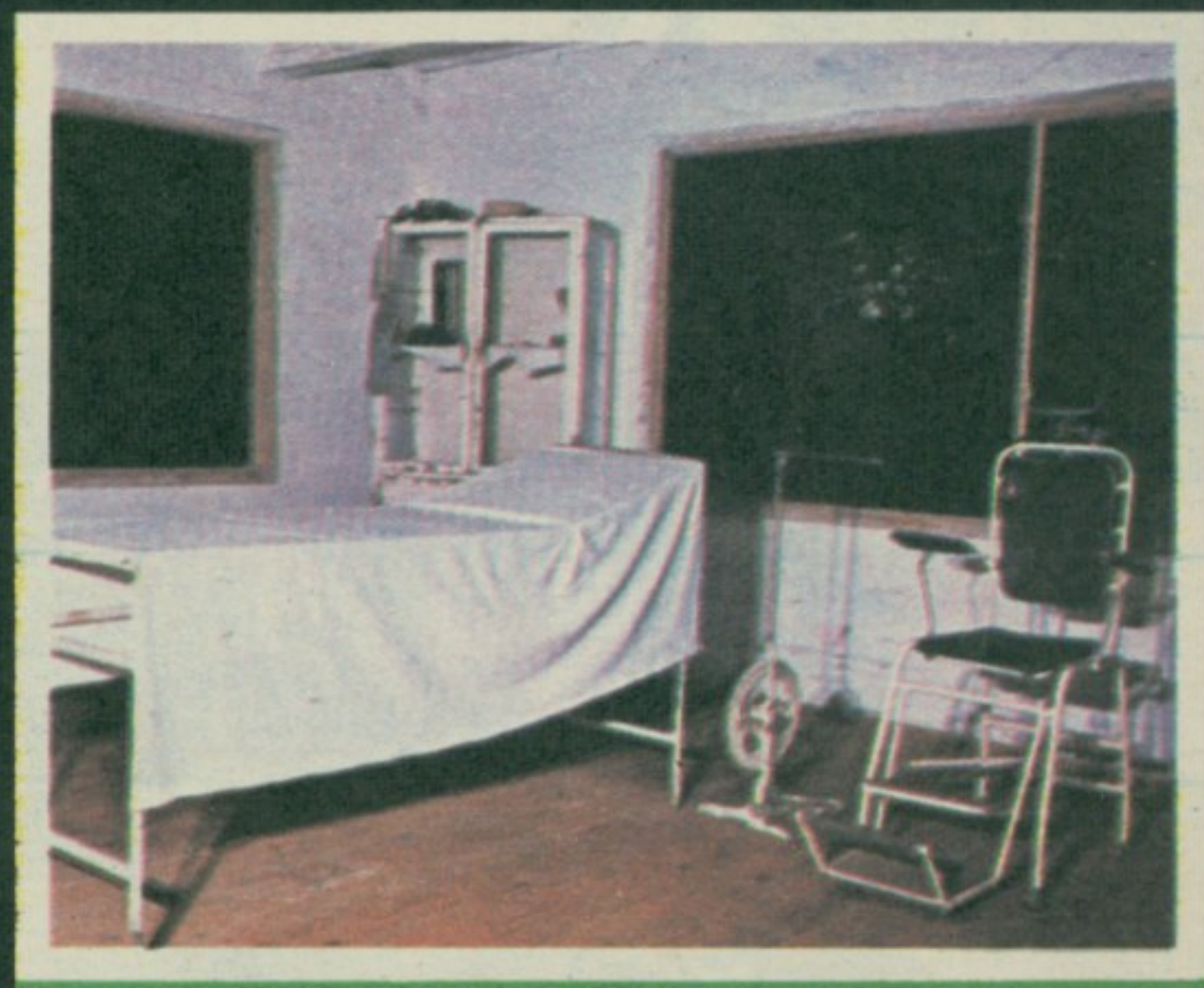
Онда би прснуо у смех и испричао нам ако је било каквих новости. Његов оптимизам, ведрина, помагали су нам да лакше пребродимо дан. Свако понешто исприча па црне мисли одлутају. Ја сам и даље сваке вечери примао по једну инјекцију, више нису могли да ми дају јер нису имали. После двадесет седме или осме почео сам да мрдам прстима. Био је то знак да ми метак који ме је ранио ипак није прошао кроз горњи део кичме. Требало је још много дана да прође док нисам успео да устанем из кревета. Сав сам се тресао, ноге су ми се увијале али ипак, стајао сам. Чудо се догодило! За мене је Брадо био прави чаробњак, најбољи лекар на свету. А он, тај чаробњак, стајао је крај мене и говорио:

већи број је излечен и вратио се у своје одреде или места али хиљаду њих остало је на вечитој стражи, на падини испод болнице. На њиховим гробовима нема имена, да мртви не би одали живе. Било је опасно у та ратна времена имати породицу и имати име: оно је односило главу с рамена чак и тек рођеној деци. Ипак, на неколико стабла на гробљу урезана су ножићем имена Ђуро Лазич, Милан Пузјак, Иван Трепутић, Драган Ковачевић, Владо Кнежевић, Стојан Косановић. Срећом по њихове породице, Централна партизанска болница на Петровој гори никад није откривена упркос чињеници да ју је од јаког непријатељског гарнизона у Карловцима делило само тридесетак километара. А за њу је знало и мало и велико из целе околине:

У ШУМАМА ПЕТРОВЕ ГОРЕ НА СВЕ ЈЕ МОРАЛО ДА СЕ МИСЛИ ПА И НА ТО НАКО ПОРОДИЦЕ УМРЛИХ РАТНИКА САЧУВАТИ КРВАВЕ ОДМАЗДЕ: ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ПОГИНУЛОГ ОЦА БИЛО БИ ДОВОЉНО ДА СЕ И НОВОРОЂЕНЧЕТУ ИЗРЕННЕ СМРТНА ПРЕСУДА. ЗАТО СУ ГРБОВИ ПАЛИХ БОРАЦА ОСТАЛИ ДО ДАНАС БЕЗИМЕНИ.

ДА МРТВИ НЕ ОДАЈУ ЖИВЕ!

ЦЕНТРАЛНА ПАРТИЗАНСКА БОЛНИЦА НА ПЕТРОВОЈ ГОРИ

Кад је једно велико стакло у операционој сали разбијено, из Карловца је, упркос јаким усташким и домобранским снагама, донесено — ново.

„Вујо, жив сам, вуци ме!“ Мало затим неко ме окрену на леђа, ухвати за опасач и поче да вуче према кланцу. Препознах широка Вујина плећа.

Ано си човен, убиј!

Тек што су ме превили и ставили на кола, проне-се се шапат да је и Вујо рањен. Сместише га крај мене. Убрзо кренусмо ка Воркапићу а одатле у Перну. Кола трукцају по неравном друму: сваки сам каменчић осетио. Мучи ме жећ. Језик ми одебљао, чини ми се угушиће ме. Тражим воду. Не дају. Кажу, тешко си рањен. У Перни ме с кола пребацише на носила: више нисам могао да издржим вожњу.

Пред зору стигосмо у

је увече: тако сам, колико-толико, мирно проводио ноћ.

Тело нисам осећао. Као да није било моје. Међутим, страшније од тога било је што сам ишао испод себе а да то нисам знао. Не постоје речи којима бих описао стид који ме је обузимао због тога. Пожелео сам да се убијем, али како, кад нисам могао ни да се померим? Када је три-четири дана по мом доласку Брадо дошао да ме обиђе, завапио сам:

— Ако си човек, ако си друг, ако имаш срца, изнеси ме ту горе и убиј из пиштоља! Ја овако више не могу...

— Слушај, Буњчевићу, не будали — обрецнуо се на мене. — За три месеца ићи ћеш кући.

— Ја — у плач! Молио сам, преклињао, проклињао, богорадио. Међутим,

је заиста био чудесан човек! За све је имао лека: и за душу и за тело. Мада ни њему као управнику партизанске болнице на домак Карловца, Војнића, Вргин-Моста, Кладуше и Топуског у којима су се налазиле јаке усташке и немачке снаге није било нимало лако, бодрио нас је да све издржимо. Није било дана да нас све не обиђе. Ушао би тако и с врата упитао има ли „свete воде“. Поред мене је стално стајало неко балонче из кога би свима насуо по чашу. И сам би попио гутљај из балона. „Тако се неће видети колико сам попио“, говорио је. Та његова шала изазвала би осмех и на лицу најтежег рањеника.

Умео је и да уђе на мртвен, прошета без речи између кревета, ошине нас погледом на дрекне:

— Данашња терапија:

— Сад ћу ја теби ногу у тур, па ћеш ти преко шуме!

Под носем непријатеља

Три месеца и једанаест дана после рањавања, ослањајући се на штап, силазио сам доле до „базена“ који су борци сами ископали, и то је била једна од Брадињих идеја, и сунчао се. После сам, полако узбрдо, ишао без ичије помоћи. Кад сам се довољно опоравио и кад су ми ране које су се отвориле од лежања зацелиле, послали су ме на кратак опоравак а убрзо сам се вратио у одред. Тако је завршио своју причу Раде Буњчевић, један од оних 5000 тешких рањеника колико је прошло кроз Централну болницу на Петровој гори. Од тих 5000 нај-

нико никада ни речју није споменуо где је скривена!

До оснивања ове прве партизанске болнице у Хрватској дошло је брзо по избијању устанка 27. јула. Већ после првих сукоба јавило се питање: куда с рањеницима. На подручју Кордуна и Петрове горе проблем је решен доласком др Саве Златића. На његов предлог средином августа изградња болнице поверена је шпанском борцу Јакову Крањчевићу Бради. Брадо никада није студирао медицину али је на шпанском ратишту завршио курс болничара. На Петрову гору је стигао 18. августа и за само неколико дана, заједно са десеторицом кордунских младих, успео да подигне болницу на Врлетним странама. Недалеко од болничких барака по ње-

говим инструкцијама група поверљивих људи, међу којима су били Мићо Перић, Мићо Опачић, Мићо Божић, Марко Лукач, Милан Орабовић, Милић Цвијановић и Милош Ивошевић, саградила је пет земуница, за ранењике. Први ранењики Драгић Јурјевић и Лазо Трбојевић стигли су већ 4. октобра 1941.

Вече уз назан

Прва партизанска болница није била само место за лечење ранењика већ и политичко-борбени центар

Петрова ми гора мати
Сухо лишће кревет мој
Из ње крећем сваког дана.
У крвави тешки бој.

Кућу моју попалише
Немам више дом свој.
Сад у шуми налазим се;
То је нови дом мој.

Оца немам, мајке,
сестре:
Остадосмо ја и брат,
Све је друго уништио
Фашистички крвав гад.

Ако, другови, ја паднем
У том тешком боју,
Под дрвећем ископајте
Тада раку моју.

Стезање обруча почело је 9. маја и у њему је учествовало десет хиљада Италијана, усташа и домобрана. Поред 730 партизана и десетак хиљада цивила, углавном жена и деце, у обручу се нашла и болница на Врлетним странама. Открила ју је и спалила 11. усташка бојна али ниједан од 80 ранењика колико се у том часу налазило на лечењу у њој није настрадао! Сви су остали неоткривени у земуницама које су ископали Брадо и његови Кордунаши.

Антибиотин под земљом

Те тренутке ужаса и неизвесности под земљом по којој је газио распомањен непријатељ, Брадо је овако описао:

на прикупљању најосновнијих инструмената за операциону салу па је чак набављен и агрегат за електричну струју. Првог септембра 1942. почела је, под руководством загребачког зубара Владимира Пилингера, да ради и зубарска амбуланта. Годину дана касније отворено је и хируршко одељење. Лекова и санитетског материјала није било напретек али су се зато улагали максимални напори да се сачува сваки људски живот.

Лакши ранењаци су били смештени у брвнарама, тежи у земуницама: занимљиво је да се ниједном од њих рана није инфицирала! Објашњење вероватно лежи у томе што се под земљом хватала плесан која је деловала као својеврстан антибиотик.

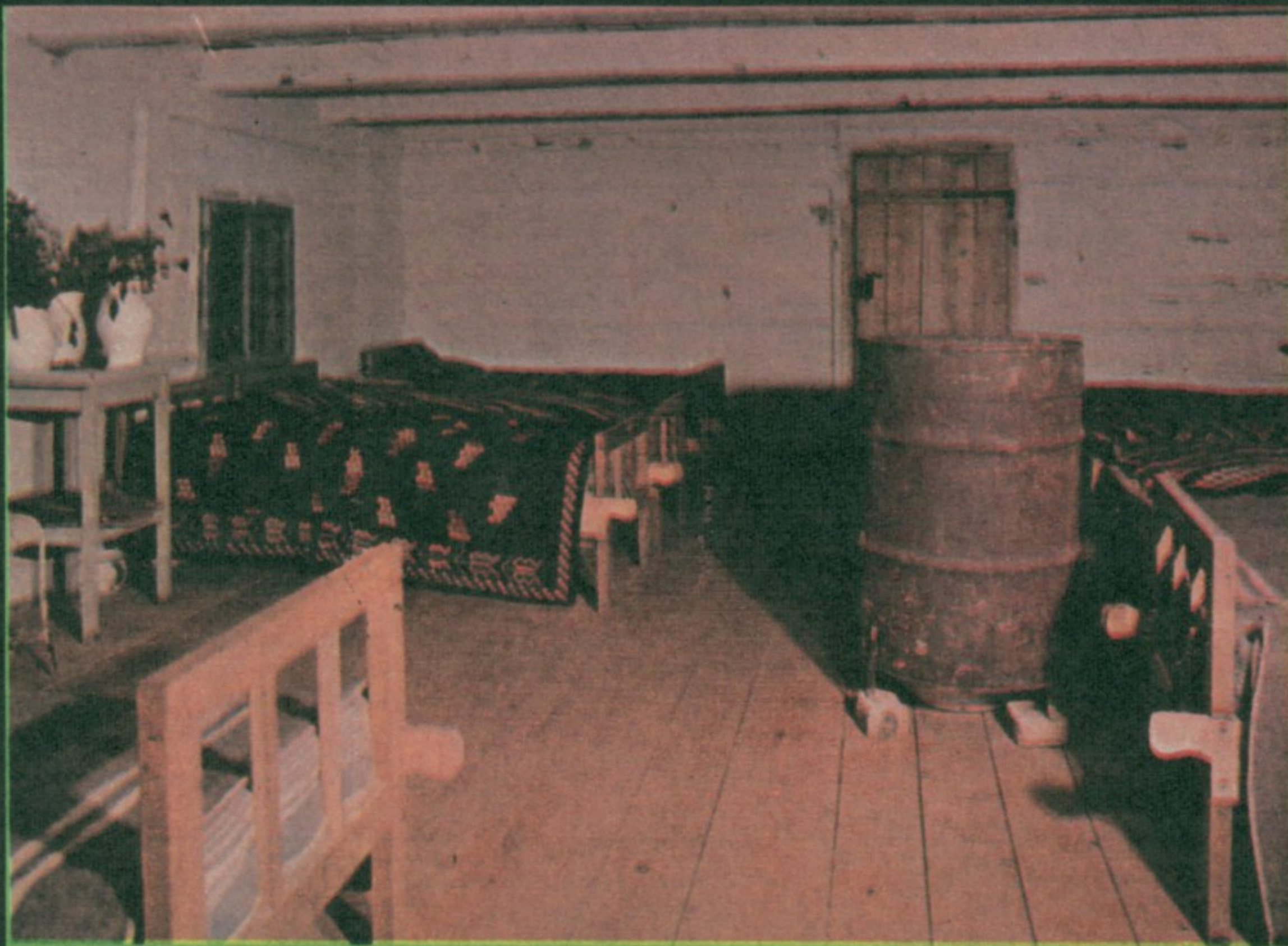
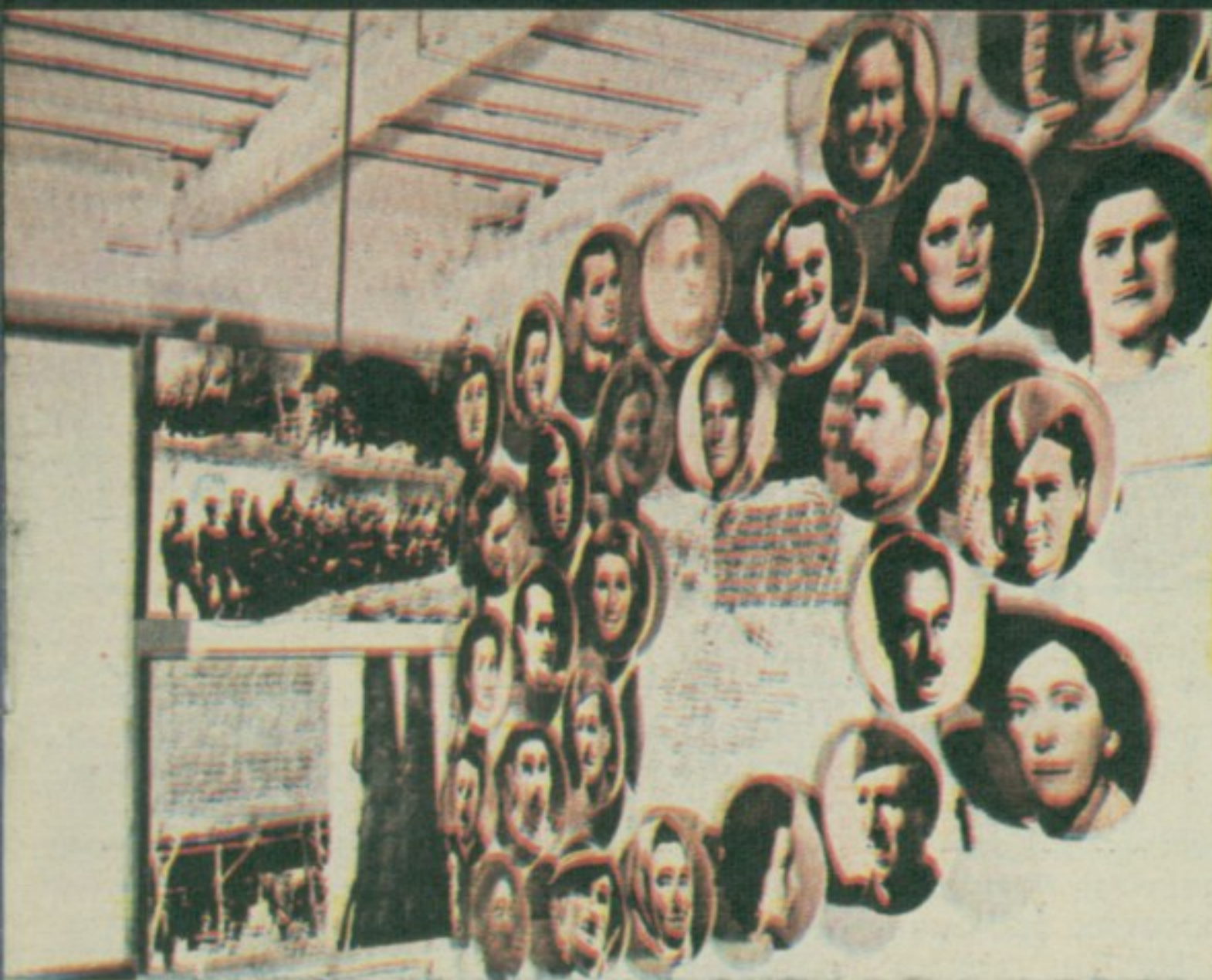
У Централној партизан-

Сјеничака, Бовића, Маличка, Славског поља, Радоње, Црног потока и других места. А у болници се налазило и по неколико стотина људи, што ранењика, што особља и деце која су остала без родитеља! Понекад смо чак за ручак и колаче давали. Њих сам спремао ја. Кад сам могао да оперишем, за шта нисам учио, могао сам да правим и кремпите за шта јесам. То ми је причињавало задовољство а у тим тешким временима ретке су биле прилике кад је човек могао да га осети. Чак и рођење детета, а мени су се два сина родила у Петровој гори, не доноси човеку ону радост коју би иначе у миру. С првим удисајем новорођенчета почнете да стрепите за његов живот. Нисам имао много времена ни да им посветим: одмах пошто смо подигли Цен-

У кухињи Централне партизанске болнице припремало се јело од оног што је народ одвајао од уста.

Кроз руке лекара и болничког особља на Петровој гори прошло је десетак хиљада ранењика.

Лакши ранењаци, смештени у баракама, користили су „слободно“ време да науче да читају и пишу.

у који су долазиле партизанске јединице, илегалци, чланови ОК КПХ Карловац, чланови штаба групе кордунашких одреда и штаба 1. и 2. кордунашког одреда, оперативно руководство за Петрову гору. Једне јесење вечери, седећи поред казана у коме се кувала храна, др Саво Златић, Већеслав Хољевац и Јаков Крањчевић причали су и певушили. Спонтано им се наметнула мелодија из руског филма „Пут у живот“ али су на њу, те вечери, срочили друге речи. Тако је настала легендарна песма о Петровој гори:

И нек сунце стално сија
На зелени хумак мој,
И нек славуј пјесму пјева
У слободи тој пој свој.

Неколико месеци пошто су шуме на Петровој гори опеване, тачније у мају 1942, око њих се стеже непријатељски обруч. Поглавник Кватерник шаље наређење усташком потпуковнику Анти Мошкови: „Све особе које се нађу у пошумљеном дијелу Петрове горе имају се побити, куће у шуми имају се попалити, а исто тако сва склоништа и складишта“.

„Сви су лежали, а сваки се нерв претворио у слушање. Ослушкивање непријатељских корака изнад главе тешко је схватити. Тај страшни мук, ту непојмљиву тишину која се чује. Тишина коју можеш сасвим јасно и одређено чути. У земуници се све некако другачије чује. Кораци постају стравични, неподношљиви нервима. Рафали су унутра одјекивали језивим тоновима“.

После пробоја непријатељског обруча болница се пресели у Пишин гај. Опет се подижу бараке, копају земунице, укупно дванаест. Брадо и његови земуничари поново примењују различите начине маскирања: једну маскирају гробом др Марије Шлезингер, другу клозетом, трећу отвореном земуницом.

Истовремено, радило се

ској болници на Петровој гори и њеним земуницама — складиштима увек је било довољно хране: брашна, воћа и поврћа. Чак и по које буренце ракије. У недостатку алкохола „света вода“ се користила за дезинфекцију.

И хирург и пенар

— Како је могуће да се болница, тако рећи, под носем непријатеља уредно снабдева храном? — упитали смо Браду.

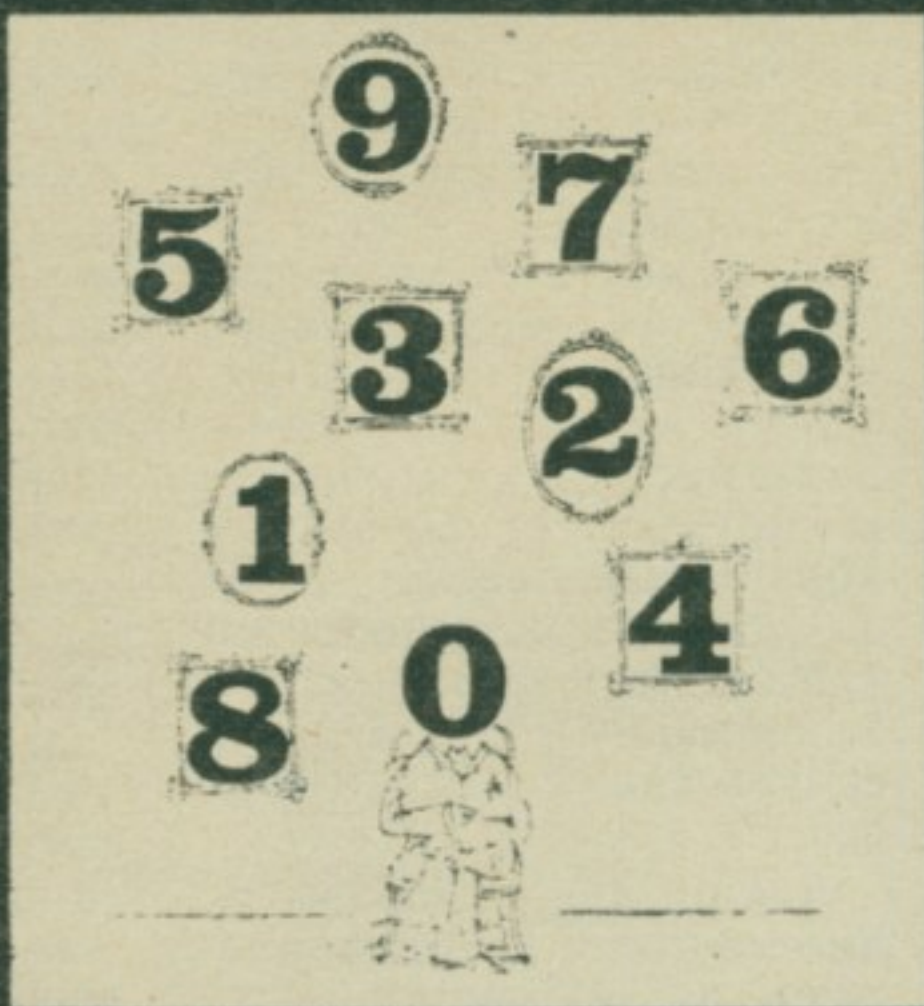
— Само захваљујући народу у селима око Петрове горе — одговорио је. — То је било време кад се сваки залогај делио, кад се узимало од сопствене деце, кад је једну цигарету пушило њих десет. Храна нам је стизала из

тралну, почели смо да градимо још четири болнице на Петровој гори.

Почетком 1944. године Јаков Крањчевић Брадо је постављен за комесара. У међувремену, под управу Централне потпале су и неке болнице које су се налазиле ван Петрове горе. На тај начин она је покривала не само уже подручје Кордуна него и оно од Карловца до Служа и од личких и словеначких пограничних рејона до Глине. За изванредне ратне заслуге, друг Тито је на тридесету годишњицу Централну партизанску болницу на Петровој гори одликовао Орденом народног хероја.

Олга Вукадиновић

МАТЕМАТИЧАРИ
И МИСТИЧАРИ
ОДУВЕК СУ
БИЛИ
ФАСЦИНИРАНИ
ПРОСТИМ
БРОЈЕВИМА,
А САДА
СЕ ЗА ЊИХ
ИНТЕРЕСУЈУ
И ТАЈНЕ
СЛУЖБЕ!

ЧУДАЦИ МЕЂУ БРОЈЕВИМА

Недавно је из Кембриџа, на америчкој источној обали, из Масачусетс института за технологију (MIT), који је један од најпризнатијих у свету, стигла интересантна вест: истраживачка група успела је да направи компјутерски програм који за само 10 часова рачунања даје одговор на питање да ли је задати број са стотинак цифара прост број или није. Да се подсетимо: прост број је недељив број или прецизније — то је позитиван цео број који без остатка може да се дели само самим собом или јединицом и никаквим другим целим бројем. Прости бројеви су, на пример: 2, 3, 5, 7, 11 или 101 или 65537.

Савлађивање тог задатка досад је захтевало стотине година. Међутим, у саспштењу MIT не наводе се детаљнији подаци о самом начину решавања проблема. Једини коментар уз њихово саопштење гласи: »It pleases mathematicians« (то ће се свидети математичарима).

Омиљена седница и бансузни 13

Прости бројеви су одувек били за математичаре, али и за разноврне мудраце и мистичаре, повод за разна истраживања и размишљања. Њима су се, по потреби, служили и чудотворци, исцелитељи, варалице, верске вође. Бројеви су били прва апстракција са којом су људи дошли у додир. Према томе, не треба да нас чуди што су многе нејасне ствари, судбине, љубави и смрти повезиване са бројевима и да су, пре свега, недељиви чудаци међу њима имали улоге срећних или несрећних бројева.

Најчешће помињана су три броја: 5, 7 и 13. Сви су они прости бројеви. Тројство је основа хришћанства, три пута црна мачка заклетва је чаробњака. Пет чуда је везано за Христово име, петоугаоне фигуре коришћене су за ублажавање беде и болести... Међутим, сигурно најомиљенији, најпопуларнији број међу свом сабраћом, у свим развијенијим културама, је прост број 7. За Келте је био свети број, а ми данас имамо 7 дана у недељи, 7 светских чуда познавала је и Антика, Рим је изграђен на 7 брежуљака, прети нам „7 смртних грехова“, свети свећњак има 7 кракова, седма година брака важи као најкритичнија. Њутн је дугу рашчланио на 7 боја (мада је, исто тако,

који због тога доноси срећу (2x2x3) а одмах иза њега следи „сушта супротност“, прост број 13, који може да слуги само на „несрећу“.

„Срећни“ су, дакле, дељиви бројеви: 4, нарочито 12 и производ прва три проста броја (2x3x5) — 30.

Еуклид и „Ератостеново сито“

Прво научно истраживање простих бројева потиче још из IV века пре наше ере и остало је записано у Еуклидовој деветој књизи „Елемената“ која и данас важи као узор математичке једноставности и елеганције. Са простим бројевима је,

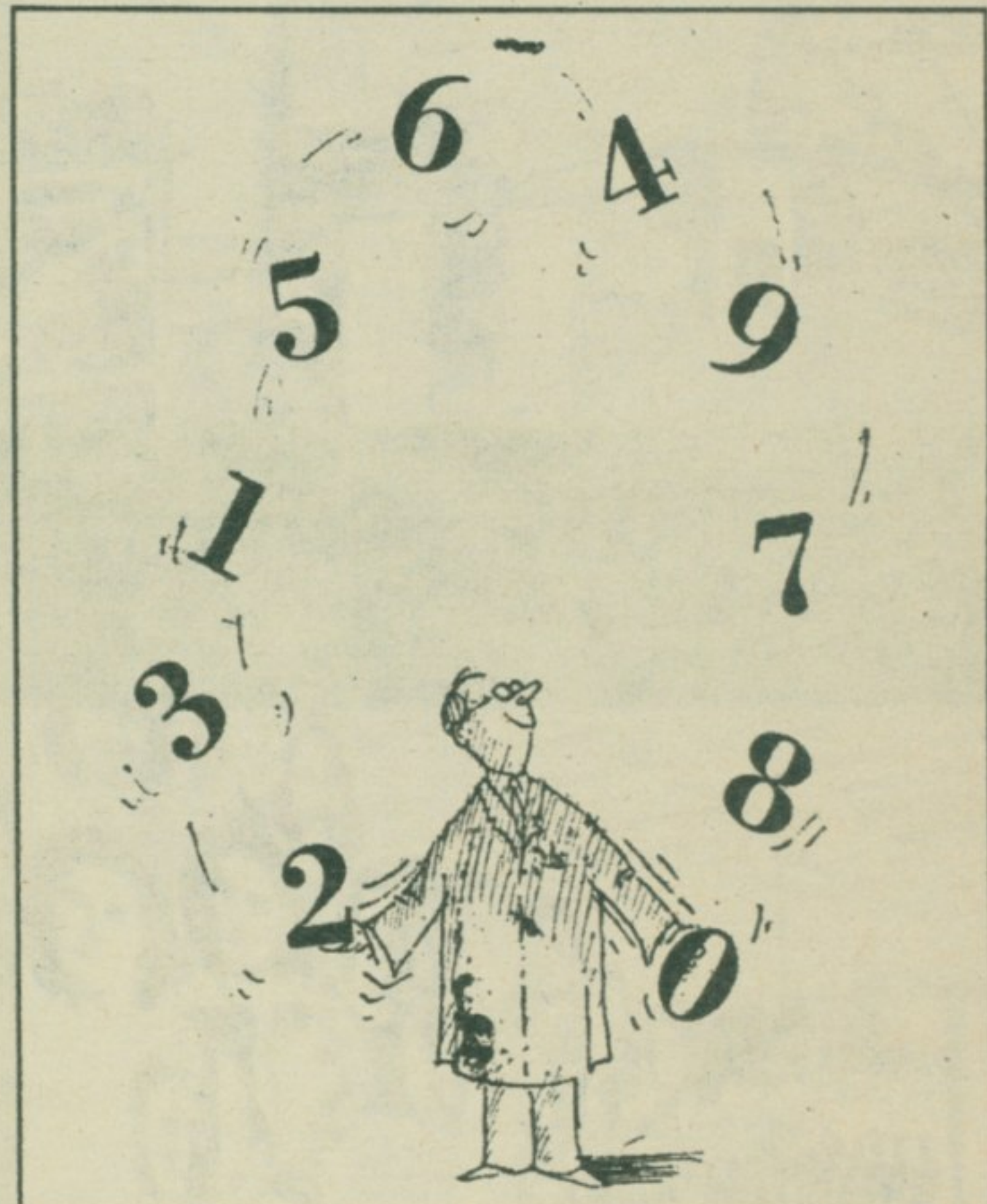
РИХАРД ВАГНЕР И БРОЈ 13

Велики немачки композитор живео је и умро у знаку броја 13. Наиме, рођен је 1813. године, а умро 13. фебруара. Кућа у родном месту отворена је за фестивале 13. августа. Написао је укупно 13 великих музичких дела, његово име састоји се од 13 слова, цифре његове године рођења као збир дају опет број 13 (1+8+1+3=13). Тринаестог марта 1861. доживео је уметнички крах у Паризу да би га француска метропола славила поново 13. маја 1893. Позориште у коме је почео као диригент почело је са радом 13. септембра 1837...

могло да их буде 6 или 8), и у бајкама се најчешће спомиње управо овај број — 7 патуљака, иза 7 брда, вук и 7 јарића...

Док је 11 тотално занемарен прост број — само у Палестини он важи као број који доноси несрећу. Број 13 је сем југа Италије „баксуз“ широм Европе и Америке. Зашто? Тиме се већ вековима баве и лаици и научници. Једно од објашњења несрећног броја 13 је: 12 је број „који воли да се дели“ и

каже Еуклид, као и са ваздухом: што идеш навише, опада њихова густина. У сваком случају, чини се вероватно, да што је већи један број, мања је његова шанса да буде недељив. Зато је Еуклид с правом могао да претпостави да простих бројева има коначно много тј. да постоји највећи прост број, иза кога више нема простих бројева. Но, да ли је тако? Ако помножимо све те просте бројеве и на производ додамо 1, добијамо поново

прост број који је сигурно већи од нашег, по претпоставци, највећег простог броја. Дошли смо до противречности — дакле, закључује Еуклид, постоји бесконачно много простих бројева.

Не зна се ко је први „открио“ просте бројеве. Еуклидов земљак Ератостен је око 250. године пре наше ере измислио методу која је као „Ератостеново сито“ ушла у историју математике и која и данас представља просто, али корисно искуство. Наиме, „сито“ представља у математици метод налажења свих простих бројева прецртавањем природних бројева у низу свих оних који нису прости. На пример, полазећи од броја 2 прецрта се сваки други, полазећи од броја 3 прецрта се сваки трећи и тако редом.

Математичари се, ипак, не могу задовољити „Ератостеновим ситом“ већ маштају о једној формули која би давала произвољно велике просте бројеве. Тај сан је до данас, међутим, остао неиспуњен.

Сваки прости број већи од два може да се напише у облику $4n+1$ или $4n-1$, где је „n“ природан број. На пример 13, је $4 \times 3 + 1$; 7 је $4 \times 2 - 1$. Ипак, ова формула не даје само просте бројеве: на пример, $4 \times 4 - 1 = 15$.

Француски математичар Пјер Ферма, један од твораца модерне теорије бројева, 1640. године поверовао је да је пронашао формулу за коју је био сигуран да за резултат има прост број. Она је гласила: $2^{2^n} + 1$. Она је тачна за вредности $n = 1, 2, 3$ и 4 даје просте бројеве. За $n = 3$ она гласи: $2^{2^3} +$

27 13 48 31 44 5 43 42 0 19 8 13 4 5 9 9 7 6 3 5 10 8 5 9 6 5 8 1 9 0 2 1 4 3 2 3 4 7 5 3 3 5 9 8 7 1 10 2 3 3 0 8 4 4 3 5 6 1 4 0 1 7 2 1 3 0 0 1 5 2 7 1 3 7 2 1 5 2 7 0 2 0 2 5 6 9 0 2 5 6 1 2 4 8 1 5 4 9 3 4 3 9 8 6 1 3 5 4 6 0 3

$+1 = 2^6 + 1 = 257$. За $p = 4$ резултат би био 65537. Али, „ p “ мање од 4 није могао и да докаже. Сто година касније испоставило се зашто: немачки математичар Леонард Ојлер израчунао је да Фермаова формула већ за $p = 5$ не даје прост број већ број дељив са 641. Истина, оста је вредно пажње да се међу „Ферма-бројевима“ налази упадљиво много простих бројева. Разлог зашто је тако остао је непознат.

бљивим у начинима обавештавања, који онима што их користе гарантује апсолутну тајност.

Као и у телефонској мрежи и овде сваки корисник има један одређен, у сваком случају изузетно велики број. И као што се при телефонирању бира одређени број и овде онај ко шаље вест тај број утискује у ми-

кромпјутер, чиме не само да се успоставља веза са оним ко вест треба да прими, већ се и текст обавештења, који се откуцава на тастатури компјутера, претвара у шифру коју може да разреши само онај који прима вест и зна „тајну“. Иако је принцип прикључивања приступачан свакоме, можемо без бо-

јазни да ће нас неко „провалити“ саопштити оно што желимо. Принцип је у томе да је овај, свима доступан број, производ два проста броја, а досад није пронађен поступак који би за довољно кратко време проналазио просте чиниоце великих бројева.

У том светлу посматрана информација Масачу-

сетс института за технологију о створеном компјутерском програму за брзо проналажење простих бројева говори да то убудуће може да буде не само пријатна забава за математичаре, већ и одличан начин за обавештајце да за „другу страну“ остану максимална тајна.

М. Ш.

Немирни и неухватљиви

Неко време „жонглери“ с бројевима полагали су велике наде у израз: $p^2 - p + 41$, који, треба признати, за вредности $p = 1$ до $p = 40$, даје само просте бројеве. Изузеци почињу тек са $p = 41$ и бројним вредностима већим од 41. Управо због тога и ова формула не вреди много.

До данас, дакле, још није пронађена нека чаробна формула која не би давала ништа друго сем простих бројева. Чињеница је, да и у њиховом распореду има доста нејасноћа. На пример, зашто између 1 и 100 има 23 проста броја, између 100 и 200 — 21 или осам између 8401 и 8500, а већ између 8501 и 8600 има 13 простих бројева? Ниједна теорема не даје одговор на ова и слична питања.

Није ли целокупно истраживање простих бројева некорисна игра? Све донедавно само један теоретичар бројева је то отворено признао. Али, од пре неколико година прости бројеви добили су практичан значај. Наиме, чињеница да су прости бројеви тако ексцентрични и да се често не повињују математичким законима, чине их употре-

Позив који је полиција савезне америчке државе Неваде примила није могао бити јаснији: подметнуто је 500 килограма експлозива у казино „Харвиз Вегонвил“ на обали језера Тахо. Два криминалца тражила су 12 (стarih) милијарди за упутства која би експертима омогућила да демонтирају свих 28 засебних механизма за активирање бомбе!

Пет стотина килограма експлозива нису шала, те је зграда казина по кратком поступку евакуисана, а око ње — за не дај боже — постављено 270 хиљада врећа с песком. Тек тада на сцену је ступила специјална јединица војске. Биће да најзаинтересованијем у овом случају — власнику казина Харвију Гросу — ни полиција ни војска нису уливали довољно поверења јер је одлучио да удовољи захтеву уцењивача. Плаћам колико траже, саопштио је Харви Грос забезбедити

властима. Његов казино, његов новац...

Уговоренот дана и часа хеликоптер са 12 милијарди спустио се на уговорено место, али од криминалаца ни трага ни гласа. Проверавају ме, закључи власник „Вегонвила“.

Неколико часова касније, други телефонски позив, ново место испоруке, иста сума. Криминалци се ни овога пута нису појавили. Збуњени господин Грос више није знао шта да мисли.

Кажу да Невада није чула и видела такву експлозију: казино и добар део ближе и даље околине одлетели су у ваздух... а са њима и изгледи да колебљиви злочинци покупе оних 12 милијарди.

Никоме ни дан-данас није јасно шта се то тачно догодило, али је сигурно да су се криминалци негде грдно прешли...

КАКО ПРОФУЋКАТИ 12 МИЛИЈАРДИ

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ОХ, ОТВАРА СЕ
НОВИ ШОПИНГ
-ЦЕНТАР!

ПОЗВАЌУ
ПАЈУ...

ПА ОВО ЈЕ
ЧИТАВ ГРАД...

ДА БИ СЕ СВЕ ОБИШЛО,
ТРЕБА НЕКОЛИКО
ДАНА...

ПЕТ СПРАТОВА ИЗНАД ЗЕМЉЕ,
ПЕТ ИСПОД...

МИЛИОН УЛАЗА, ИЗЛАЗА
И ПРОЛАЗА...

ЈОШ САМО КАД БИ УСПЕЛИ
ДА ПРОНАЂЕМО ИЗЛАЗ...

ИЗВИНИТЕ,
ГДЕ ЈЕ ОВДЕ
ИЗЛАЗ?

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.

ПОЛУДЕЛИ АУТОБУС

ВИДЕЛИ СМО САМО УСПАНИЧЕНА ЛИЦА ВОЗАЧА КОЈИ СУ НЕКАКО УСПЕВАЛИ ДА НАС ЗАОБИДУ. А ОНДА СЕ ПОЈАВИО БЕЛИ ФОРД...

Неки су путници дремали, други су се дивили природи и околини пута Даблин — Белфаст којим су пролазили, неки читали новине или разговарали, као у било ком аутобусу... А онда, сасвим изненада, аутобусом се пролемио крик. Нека жена са првог седишта почела је вриштати. Сви су замукли и прва реакција им је била да погледају напред, у правцу возача. Са њим се нешто необјашњиво догађало — лежао је по волању као да се онесвестио...

Од тренутка кад је путница са првог седишта својим хистеричним запомагањем упозорила све путнике да се нешто необично догађа па док тридесет путника није схватило да је аутобус остао без возача, прошло је неколико секунди. Сасвим довољно да свима буде јасно да су се нашли у безизлазном положају. Аутобус је брзином од преко 80 километара јурио низ ауто-пут без икакве контроле. Што је најгоре мотор је добијао све веће убрзање. У једном трзају кола су скренула са правог пута сасвим лево прешавши преко зелене површине која је одвајала траке за супротне смерове. Многи путници попали су по поду, настала је паника. Људи су почели губити присебност, вриштали су и хватали се за главу препуштајући се судбини. Нико ништа није предузимао. Кроз сву ту буку зачуо се глас неке жене која је запомагала:

— Нека неко нешто уради! За име света, зауставите тај аутобус, сви ћемо изгинути!

А аутобус као да се претварао у неку помахниту немачку која је сигурно водила у смрт тридесет људи — у једном моменту тако се страховито занео да су већ сви помислили да су готови, да ће се возило сигурно преврнути.

Уопште паници схватио сам да неко од нас заиста нешто мора урадити и то што пре, да би се трагедија можда некако ипак избегла. Са средине аутобуса, где сам седео потрчао сам колико ми је брзина полуделог аутобуса дозвољавала. Пробијајући се према возачевом месту и даље нисам имао јасну представу шта уопште могу урадити.

Само неколико тренутака раније седео сам крај прозора и као дете, приљубљеног носа, посматрао околину. Био сам пресрећан што сам поново на чврстом тлу... Тог мартовског дана прошле године пролазили смо кроз познате пределе на путу ка кући. Само неколико часова пре тога моја супруга Бернадет, која је седела крај мене, и ја вратили смо се са једнонедељног одмора из сунчане Португалије. Слетели смо авионом на даблински аеродром и аутобусом смо се враћали у Белфаст.

Узалуд ме је Бернадет, која је била у петом месецу трудноће, убеђивала да се без разлога плашим авиона јер је то најсигурнији вид превоза уопште. Статистика коју је помињала уопште ме није убедила. Ја сам имао своје мишљење: летење је за птице, а нама

Тридесет четворогодишњи Том Кор четири месеца после несреће одвезао је своју супругу Бернадет у болницу. Добили су кћер и дали јој име Серена

људима преостаје земља. Моја супруга, иначе стјуардеса, уверавала ме је да ни аутобус ни воз ни кола нису тако сигурни као авион. Ништа није помагало. Ја сам звиждукао весело што сам поново „на чврстом“, нисам ни сањао шта ће нас снаћи...

Кад сам коначно успео да се приближим возачу, он је и даље био у бесвесном стању. Неки други путник већ је покушавао да обугла волањ и аутобус скрене на прави пут. Радио је нешто око команди, очигледно је настојао пронаћи кочницу и зауставити тај полудели аутобус. Али то није био нимало лак посао, кола су јурила по неким својим законима.

Неколико аутомобила проишло је покрај нас у последњем часу успевши да нас обиђе. Стизали смо да видимо само успаничена лица возача који су се сигурно питали шта се то збива, каква је то немачка и како им је уопште пошло за руком да избегну готово сигуран судар. Осећао сам да ми се крв полако леди у жилама, све мање сам смео гледати напред, кроз стакло, у себи сам се већ опраштао са животом.

Када сам ипак отворио очи, у магновењу сам схватио да нам неки бели „Форд“ јури у сусрет. Стегао сам песнице преклињући не знам ни сам кога да му помогне да нас избегне. Сврга пута, несрећни возач и његова трочлана породица нису имали среће. И њихово и наше возило ишло је пребрзо: дошло је до страховитог чеоног судара. Аутобус је

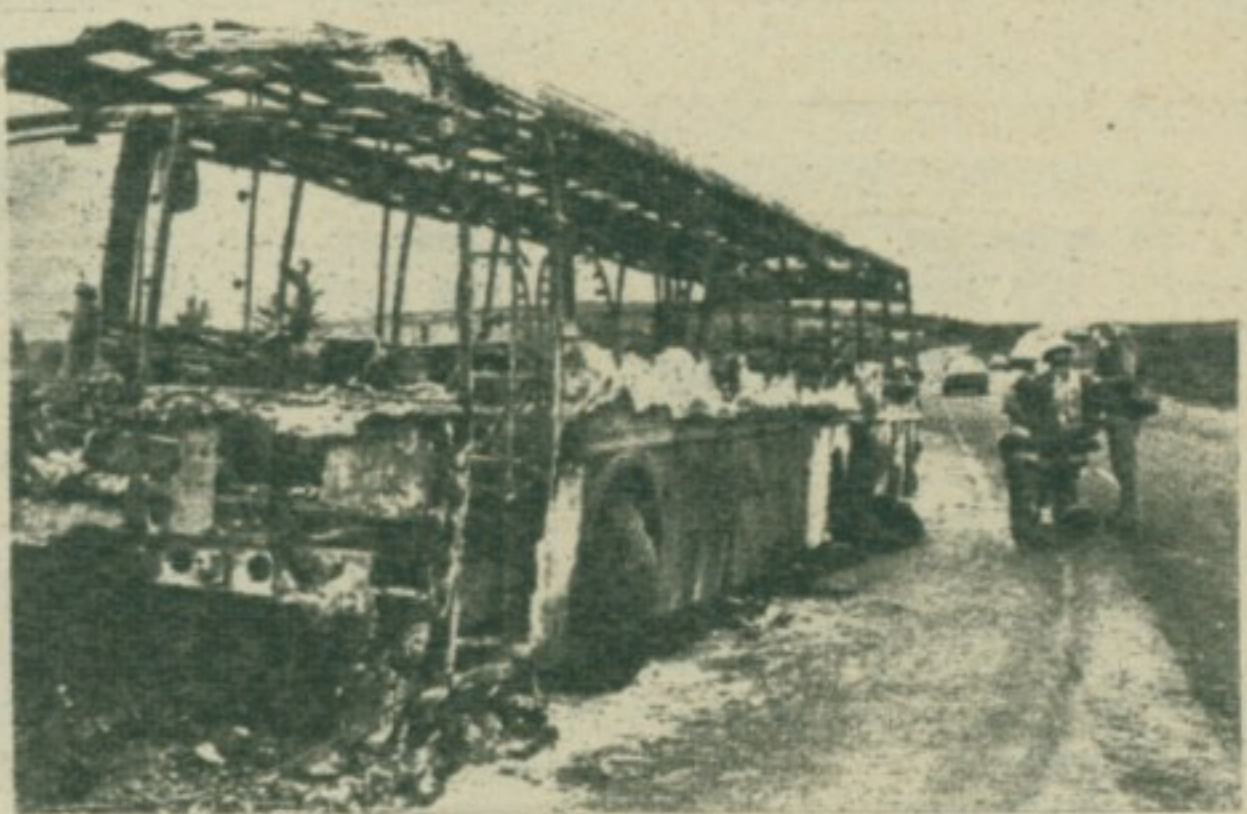
наставио још десетак метара, онда се окренуо и зауставио на банкини. У том часу избио је пожар. Требало је спасавати живу главу.

Бернадет се брзо снашла — успела је да отвори помоћна врата која су за велики број путника значила излаз у сигурност. А ја и један непознати путник (никада му нисам сазнао име) ударцима ногу развалили смо предња врата и омогућили такође великом броју да изађе и нађе спас. Пре него што је пожар захватио читав аутобус, сви смо успели да изађемо натоље и удаљимо се од сигурне смрти у пожару.

Ја сам извукао возача који се на свежем ваздуху убрзо освестио. Почео је да се распитује:

— Шта је било, да ли сам ја нешто урадио? Јесам ли ја крив? — Убеђивали смо га да је све у реду, да се ништа не брине.

На место несреће убрзо су стигла патролна кола и неколико возила хитне помоћи. Иследници су могли само констатовати да је до несреће дошло зато што је возач претрпио срчани удар и да је у судару читаву породицу несрећног возача „форда“ погинуло. Свих

Од аутобуса је остала само каросерија.

тридесет путника аутобуса Даблин — Белфаст преживело је.

Престао сам да верујем у своју теорију да је најсигурнији начин превоза копном. Напротив, од тада кад год могу, гледам да се возим авионом.

Том Кор

ПОЗНАЈЕТЕ
ЛИ ТРСТ?

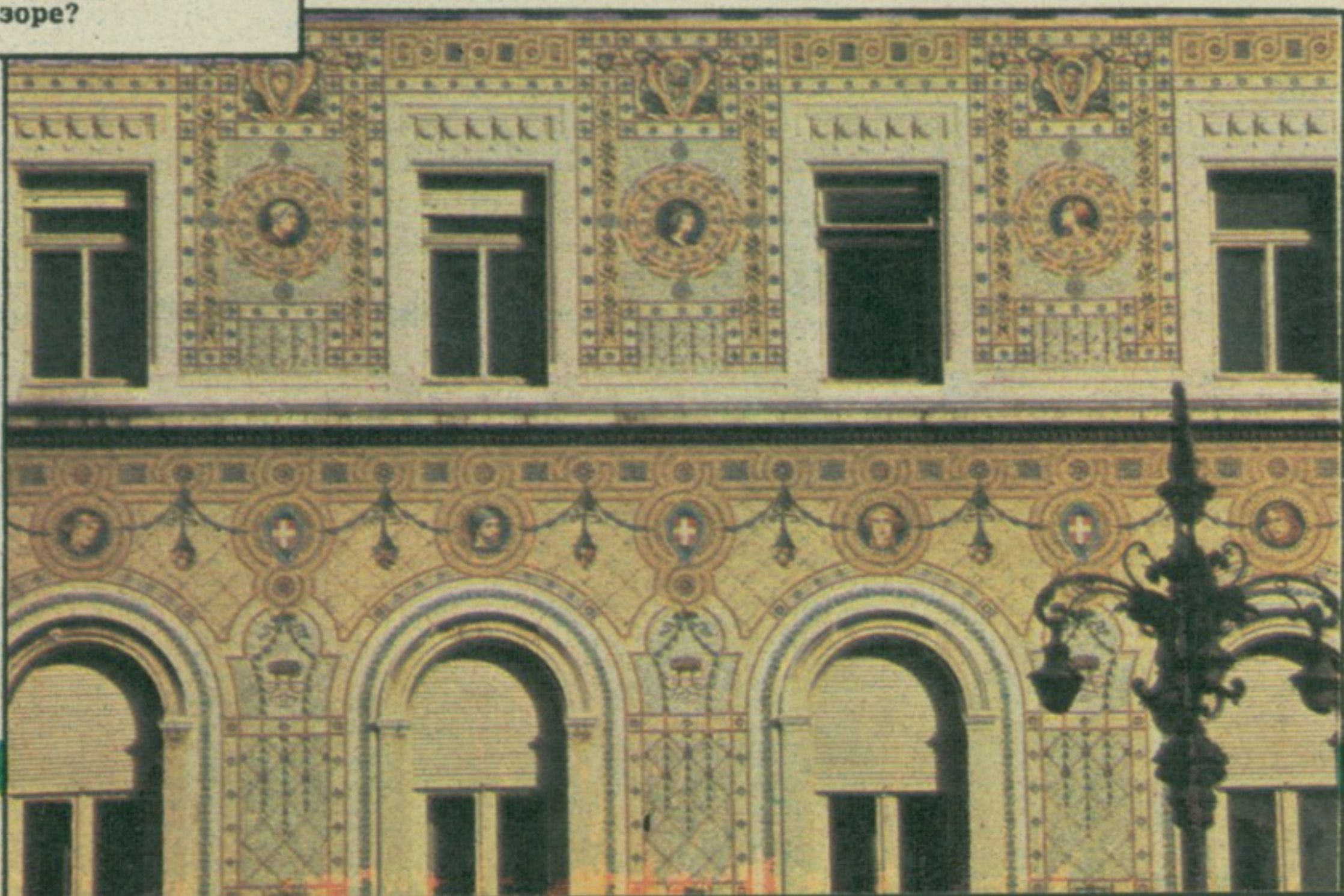
TRIESTE

ГРАД

Нема града у Италији са толико боја, мириса, укуса и обичаја као што је Трст. Његово становништво представља мешавину десетан народа, а ипак је тачно јединствено да постоји феномен назван — тршћанство!

Да ли сте некад подигли поглед изнад првог спрата, на тршћанске фасаде и прозоре?

У Трсту живе Италијани, Словени, Јевреји, Немци, Грци, Арапи. Сви се осећају правим Тршћанима — кажу да нема града на свету у коме су толики народи остварили такву једнодушност!

Брдовити град на мору — то је Трст. Кажу да његове улице подсећају истовремено на Беч и Париз, Загреб и Праг.

Да ли сте некад били у Трсту у недељу, или у понедељак пре подне — у време када су дућани затворени? Када на улицама нема гужве и кад се на вратима продавница не сударају са земљацима који вуку лепе кесе од дебеле шарене пластике... Ако, дакле, никада нисте бацили поглед у вис, на тршћанске фасаде, и ако сте по трговима овог града гледали само да спазите слободно паркинг-место, или какав излог, можда ће слике које доносимо за вас представљати изненађење: Трст у коме никад нисте били.

Или: који нисте видели мада сте били у њему и одлично се сналазите у његовим живописним улицама.

Путници који долазе друмом из Сежане угледаће Трст са најбољег могућег положаја, одозго. Негде на највишој серпентини Краса букнуће им пред очима Тршћански залив и град који се пење и по обронцима. Град на мору, град у брду, али, ни морски ни планински. Већ у претграђима наслућује се онај његов дух који Италијани називају „триестини-та“ — тршћанство.

Како описати тај дух?

Рибарница је увек добро снабдевена. Али, жалосно ће одмахнути Тршћани, у њиховој великој луци сада се могу видети само рибарске броднице. Овакви циновски лепотани какав је на нашој слици (у кадар је стао само прамац) само ретко пристају.

МНОГИХ ГРАДОВА

ким или српскохрватским тако да се не осећате као странац!

Можда је довољно додати још да у Трсту поред Италијана и Словена има и много Јевреја, па и Немаца, Грка, Арапа. Сви се осећају правим Тршћанима. Све заједно то је „триестинита“: невероватна а јединствена мешавина народа и језика, обиље боја, укуса, мириса и обичаја каквог нема ни у једном другом италијанском граду.

Поход слепог дунда

Почетком 18. века Трст је имао 600 кућа и 5700 становника. Био је мешташце у подножју Сан Ђуста, окружено питомим пољима. Његови становници исушивали су море и трговали сољу, баш као толике генерације њихових предака, уназад, до гвозденог доба, када се претпоставља да је први пут никло људско насеље на овом месту.

О тим давним временима мало се зна: Тергесте, како се називало место које се угнездило испод стрме стене што дели Истру од Венета, био је изванредна стратешка гачка. Са врха стене стражари су могли да о-

сматрају околину тако рећи унедослед... Од илирско-италских племена Тергесте су „преузели“ Гали Карни. То је већ време великих караванских путева. Кроз Тергесте пролазе товари амбре са Балтика на путу за Аквилеју, из њега у свет крећу предмети од керамике, бронзе и гвожђа, од јеленог рога. Гали Карни су вешти трговци.

Негде у Цезарево доба Тергесте постаје римско место. О томе су остале Цезарове белешке из дела „О галском рату“, а у Трсту — неколико зидина и део латинског натписа: „Цезар... зидине и кулу по дигао“. Остале римске грађевине Тергестеа налазе се већ добрих двадесетак векова под тршћанским улицама, мада не и заборављене: један део града Тршћани зову Рена — скраћено од арена.

У бурне и кржаве године тршћанске историје спада 1202. када су венецијанске трупе под заповедништвом старог и слепог али страшног дужда Енрика Дандола заузеле град под Сан Ђустом. Био је то исти поход венецијанске флоте у којем је пао и Задар, само нешто касније. Међутим, крајем 14. века, после правих ратова, Трст је припао Аустрији — Хабзбурговцима.

Све до почетка 18. века био је то скроман градић, који је живео од солана, поља и рибарења. Онда је надвојвода Карло VI прогласио 1719. Трст слободном луком и одједном је све почело да се мења! Велики бродови свраћају у њега, лука је почела да расте, са њом и град и могућности његових становника. Улице су врвеле од света. Један крај другог могли су се видети Грк у народној ношњи и Тиролац с пумпхознама, с алпским шеширићем, британски маринци и мађарски сељаци, било је капетанских униформи, димија и фесова, турбана, арапских кефија и бурнуса, јеврејских капица... Невиђено шаренило људи и језика.

Станица Оријент-експреса

Постепено, солане су нестале. Роба, трговина и новац донеле су нов и друкчији начин живота. По питомим брежуљцима заблистале су виле од белог камена, лука је добила нова пристаништа. Основано је осигуравајуће друштво „Лојд“ и никла његова палата, на великом тргу према мору

који се данас зове Пјаца дел Унита. На другој страни трга, палата Префектуре. Палате на све стране и све од — истарског белог камена. Град расте. Године 1857. стигла је у Трст железница. А када је 1883. из Париза за Истанбул кренуо човени воз „Оријент-експрес“, овај град био је једна од његових станица. Као пре у време старих Гала, Трст је опет постао богат и жив трговачки центар на великој раскрсници светских путева.

Данашњи Трст има, међутим, друкчији значај. Он више није велика лука. Тек понеки велики брод пристане или се отисне, већином су то рибарске броднице. Али, он има индустрију и пре свега — трговину. Дућане у које тако радо навраћају Југословени, не помишљајући у већини случајева да у Трсту обиђу неки од десет музеја, једанаест палата, неколико позоришта од којих и Словеначко. Да ли неко оде да погледа књижару највећег тршћанског песника Умберта Сабе, која је, док је Саба био жив била чувена по седељкама и разговорима? И она је део оне атмосфере, оног духа који Италијани називају — триестинита.

М. Крстуловић

То је кад међу „хабзбурговским“ блоковима зграда — Трст је пет и по векова био, са кратким прекидима, у власти Аустро-Угарске — одједном у некој улици, на неком углу, видите француске прозоре и балконе. Париз и Беч, помешани! А онда, кажу многи, тршћанске улице подсећају и на Праг и на Загреб. Међутим, довољно је ући у кафетерију и заборавити тај аустријско-средњоевропски утисак са фасада јер нико не пије „ајскафе“ већ само — еспресо или капучино. Међутим, италијански се свуда меша са словенач-

СВОЈОЈ

ТОП-ЛИСТА НЕВЕРОВАТНИХ ДОГАЂАЈА

ЉУБЉЕНОЈ МУВИ

ЧУВЕНИ АНТИЧКИ
ПЕСНИК
ВЕРГИЛИЈЕ
ПРИРЕДИО ЈЕ
САХРАНУ,
ПОТРОШИО
МНОГО, АЛИ
МУ СЕ
ИСПЛАТИЛО.

То није
ваше тело!

Године 1890. један шведски центмен, оставши изненада без пребијене паре, потписао је с Институтом Каролина у Стокхолму уговор којим је овој у свету познатој медицинској академији чији чланови додељују Нобелову награду за медицину продао своје тело за лепу суму звечећег новца. У уговору је стајало да Институт, после господинове смрти, може да располаже његовим телом у научне сврхе, односно да га сецира и томе слично. Двадесет година касније исти центмен наследио је велико богатство и одлучио да своје тело откупи јер му се идеја о сецирању више нимало није допадала. Институт је, међутим, одбио да му препрода тело и дошло је до судске парнице. Тужитељ, то јест дотични господин, не само да је изгубио право на будуће поседовање свог тела већ је Институту морао да плати и одштету јер је у међувремену извадио два зуба без њиховог одобрења.

Папа
против комете

Халејева комета, која се 29. јуна 1456. могла видети на ноћном небу, преставила је сирото човечанство убеђено да је небеска појава знак божјег гнева и да ће донети разне несреће као што су куга, глад, пошоп. Папа Каликстус III, као лице интимније с Богом од свих осталих смртника, осетио се позваним да реагује и сходно свом високом положају издао је папску булу против комете. У декрету је позвао свеколики хришћански народ да се што усрдније моли не би ли комета, односно симбол божје срџбе, како је он написао, што пре ишчезла или се бар „сасвим окренула против Турака, непријатеља хришћана.“ Комета је, као што је сасвим природно, нестала и људи су одахнули благода-

рећи од свег срца свом предузимљивом папи.

Умро 26 дана
пре смрти

Гангстер Џон Дилингер, амерички државни непријатељ број један, чија је глава уцењена на десет хиљада долара, преминуо је под анестезијом двадесет шест дана пре него што га је агент Федералног истражног бироа Мелвин Первис с наоружаном пратњом уцмекло испред биоскопа „Биограф Тиетар“ у Чикагу 22. јула 1934. године. Знајући да се око њега стеже обруч Дилингер се обратио докторима Вилхелму Лезеру и Харолду Касидију да му за пет хиљада долара пластичном операцијом промене црте лица и отиске прстију. У току хируршког захвата гангстеру је случајно дата превелика доза анестетика (етера) и он је умро на операционом столу. У ствари, радило се о такозваној клиничкој смрти и ево шта

је о томе рекао дугогодишњи директор Федералног истражног бироа Едгар Хувер: „Дилингер је враћен у живот само захваљујући хитној реанимационој интервенцији доктора Лезера.“

Девојчица
без игде инога

Циркуси „Ринглинг Брандерс“ и „Барнум енд Бејли“ изводили су 6. јула 1944. године представу у Хартфорду, савезна америчка држава Конектикат, пред седам хиљада гледалаца. Изненада је плануо

пожар у коме је погинуло сто шездесет осам људи а четиристо осамдесет седам је задобило лакше и теже повреде. Једно од погинулих лица, девојчица која је могла имати око шест година, није идентификовано. Пошто нико није дошао да је тражи, а како јој је лице остало неповређено, направљена је фотографија која је објављена у свим локалним, а потом и у свим осталим новинама широм Сједињених Америчких Држава. Протлазили су дани, недеље, месеци и године, а нико се није јављао као да девојчица није имала ни родитеље, ни рођаке, ни другове из игре, ни комшије. До данашњег дана није се сазнало ко је био несрећно дете.

Коњица
заробила флоту

Најчувенији подвиг једне коњичке чете одиграо се 20. јануара 1795. у Холандији. Француска армија борила се против Холандије, Британије и Аустрије. Француски генерал Шарл Пишгри повео је по ужасној хладноћи своју коњицу у Амстердам. У близини острва Тексел генералови хусари наишли су на холандску морнарицу заробљену дебелим ледом. Генерал је наредио коњаницима да пуним касом по леду нападну лађе и заузму их, а да морнаре заробе. Тако је коњица заузела флоту а холандска влада била је принуђена да призна пораз и преда се.

Превеслали
Атлантин

Тридесет шестогодишњи Американац Френк Семјуелсон и тридесет једногодишњи Норвежанин Џорџ Харво отиснули су се 6. јуна 1897. из њујоршке луке у малом отвореном чамцу на весла с великим циљем да превеслају Атлантски океан. Њихов чамац „Ричард К. Фокс“, дугачак нешто мање од пет и по метара, широк по средини око метар и по, није

имао ни јарбола ни једара већ само пет пари резервних весала. Младићи, сваки на по једном веслу, веслали су недесет пет дана без прекида, прешли огроман и опасан океан, све заједно око пет хиљада километара, и срећно упловили у луку Сеинт Мери острвског архипелага Сили југозападно од Енглеске извевши невероватан подвиг.

Ништа од
елентричне
столице

Прва електрична столица на свету употребљена је у соби смрти затвора Обон у Њујорку 8. августа 1890. Чувени цар Менелик II чуо је у далекој Абисинији (данашња Етиопија) о новом изуму и одлучио да осталим мерама за модернизацију своје земље прикључи и хуманије извршење смртне казне. Одмах је писао америчкој фирми која је произвела електричну столицу и поручио да му пошаљу три комада. Кад су столице стигле и биле распаковане, цар је доживео тешко разочарање — присутни велестојници скренули су му пажњу да столице неће моћи да раде јер Абисинија нема електрику.

Решење
шифре у сну

Џон Везли, оснивач методистичке цркве, оставио је за собом Дневник вођен од 1735. до 1790. године и највећим делом писан само њему познатом шифром.

Пролазиле су године и нико није успео да га протумачи. Године 1909. свештеник Нијем Карнок из енглеског града Рејлија претварајући по старим књигама једне антикварнице налетео је на благо — личну Библију пречасног Џона Везлија на чијим су се маргинама налазиле Везлијеве белешке исписане истом неразумљивом шифром. Карнок је купио Библију, простудирао је и заборавио. Једне ноћи, у дубоком сну, Карнок је уснио Везлијев дневник и „видео“ једну страницу дешифровану. Пробудив се, прегледао Везлијев рукопис на белешкама из Библије и, сећајући се јасно странице из сна, разрешио шифру. Потом је узео Дневник, полако га „превео“ и између 1909. и 1916. године објавио у четири тома.

Старо гвожђе
над Змијском
реком

Више од деведесет метара висок viseћи мост преко Змијске реке у савезној америчкој држави Вајомингу начињен је од старе гвожђурије, а инжењер је био Чарлз Макрери, путујући трговац, који никад у жиљоту није видео такву конструкцију „уживо“. Као узор послужила му је разгледница која је приказивала viseћи мост у заливу Сан Франциска. Мада су државни инжењери тврдили да је за изградњу моста потребно десет хиљада (што је пре шездесетак година била велика сума), мост је направљен за само седамсто педесет долара.

Нано се пишу романи

Водећи француски књижевник Виктор Иго (1802—1885) написао је без већих проблема подебеле романа као што су „Јадници“ и „Звонар Богородичне цркве“. Али и њега су повремено хватале кризе и у таквим данима, који су знали и да потрају, желео је да ради све друго само не да се бави писањем. Кад год би га ухватило такво расположење, Иго се скидао го и сву одећу предавао слугама уз строго наређење да му је не дају по неколико сати. Остајући наг с пером и хартијом велики писац није имао куд него да заседне и пише.

Само дрвеним сабљама

У читавој историји не памти се цивилизованији и хуманији народ од Толтека, земљорадничког племена које се у 7. веку из северног Мексика преселило у околину Мексико Ситија. Толтеци су, кад би били приморани, ишли у рат, али наоружани само дрвеним сабљама да случајно не би убили неког од својих непријатеља који су такође били људска бића!

Дирљив опроштај уз музику

Публије Вергилије Марон (70—19. пре наше ере), римски песник који је стекао вечну славу јуначким епом „Енеида“, приредио је раскошан погреб обичној муви, свом, како је

тврдио, кућном љубимцу. Погребна церемонија одржана је у Вергилијевој раскошној палати на римском брегу Есквилину. Плаћене нареднице бодрио је велики оркестар, а ритуалу су присуствовале многе славне и виђене личности старог Рима. Међу њима

у Јужној Америци, између Анда и Атлантског океана, налази се Аргентина, земља танга, гауча и добре кухиње. Бурна и занимљива историја ове земље захтева да се нешто више каже о њој, зато пођимо редом: 1516. године, пловећи Атлантиком, шпански морепловац Дијас де Солис открио је ушће реке Ла Плате. Три године касније, 1519, на свом путу око света славни морепловац Фердинандо Магелан први је испитао аргентинску обалу и о томе обавестио шпански двор. Године 1534. пустилов Мендоса на челу мање експедиције састављене од шпанских витезова и разних других пустилова, за потребе шпанске круне осваја Аргентину. Шпанци су били апсолутни господари у Аргентини све до 1810. кад је избио устанак против шпанске колонијалне власти. Устаници на челу са Мануелом Белграном и Карлосом Алвеаром после шест крвавих година успели су да се изборе за независност: 1816. створена је савезна држава Рио де ла Плата. Из ње су се касније издвојили Парагвај и Уругвај, а остатак територије добио је данашње име, Аргентина.

Кухиња Креола, потамака шпанских конквистадора рођених у Јужној Америци, ужива добар глас на читавом америчком континенту. Многе домаћице из јужних кра-

налазио се и Вергилијев патрон Мечена који је по којој муви одржао дуг и дирљив опроштајни говор. И сам Вергилије није пропустио прилику и написао је и прочитао неколико пригодних тужних песама. Мува је сахрањена у маузолеју подигнутом на песниковом великом имању. Велелепни погреб коштао

је Вергилија осам стотина хиљада сестерција (што би одговарало суми од око пет милиона нових динара). Шта је подстакло великог песника да ода толику почасти једном обичном и уз то досадном инсекту? Постоје две претпоставке. Према првој Вергилије, ко-

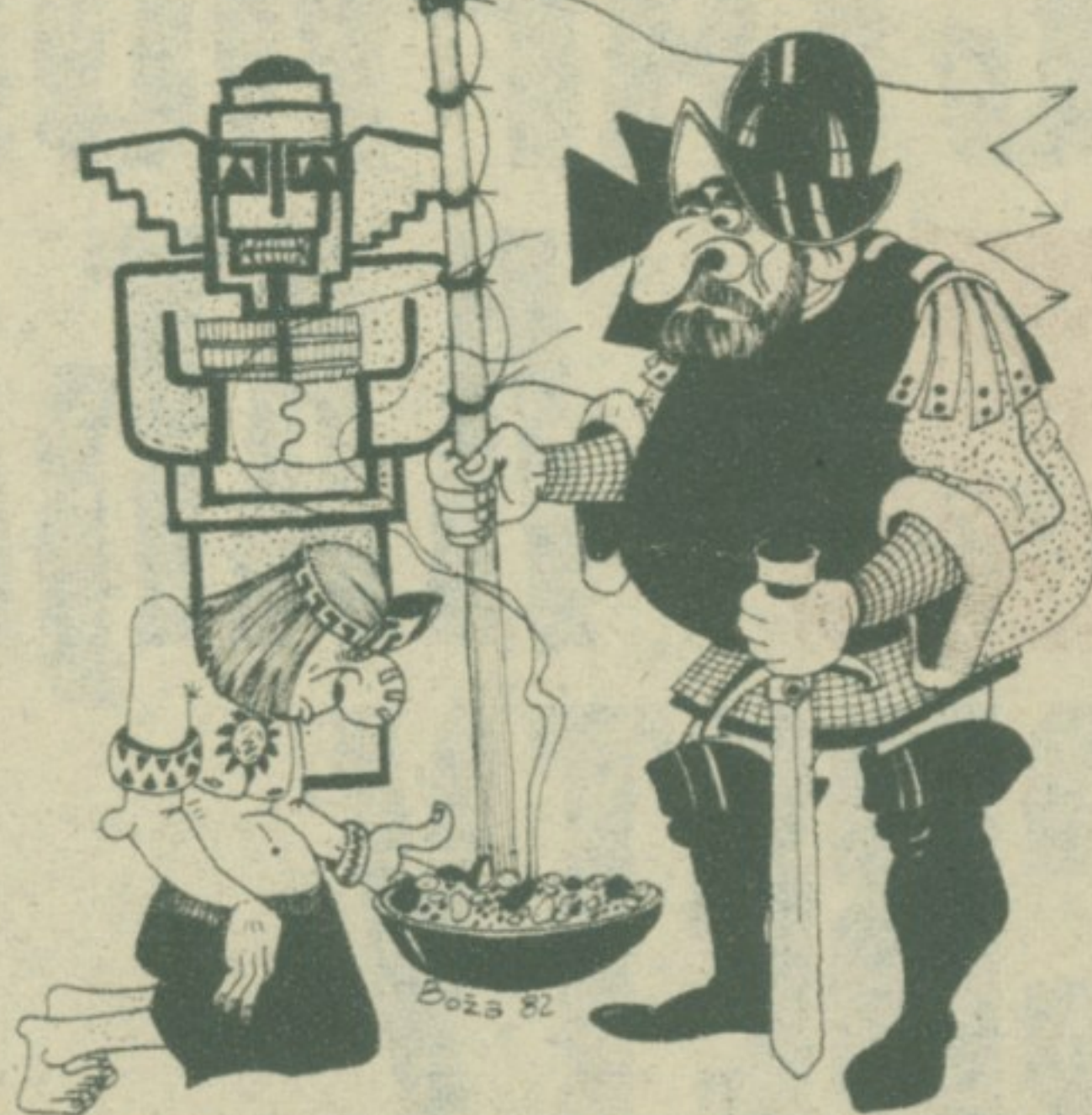
ји је обожавао све што је бизарно, желео је да се лепо проведе и скрене на себе пажњу целог Рима. По другој, он је унапред био упознат с намером власти — другог тријумвирата који су чинили Октавије, Лепид и Марко Антоније — да се имовина богаташа конфискује, распарча и подели ратним ветеранима. Једино имања на којима се налазило гробље, макар и само један гроб, била би поштеђена и нетакнута. Кад је, заиста, такав закон изгласан, Вергилије је тражио и добио изузеће доказавши да се на његовој земљи налази маузолеј у коме његова љубљена мува почива у миру. Мува која је спасла господарево огромно богатство заиста је и заслужила велелепне погребне свечаности.

Револуција по сценарију

Године 1914. холивудска филмска компанија потписала је уговор с вођом мексичке револуције Панчом Виљом који је пристао да се бори према направљеном сценарију у замену за огромну суму од двадесет пет хиљада долара јер

У ЛОНЦУ И КАРИКАТУРИ

ВЕЧЕРА ЗА КОНКВИСТАДОРА

јева Сједињених Држава сматрају да су савршене куварице тек онда кад прођу течај из »creole cooking«. Carbonada Criolla је аргентински национални специјалитет, али се ово јело налази на трпезама и у осталим земљама Латинске Америке. За оне који више воле класичну кухињу, сировине за припрему карбонаде ће их на први поглед свакако изненадити, али после првог залогача увериће се у њен величанствен укус. Ово јело је права симфо-

нија мириса и укуса. Стара креолска изрека вели: „Карбонада не сме да изгледа као чорба — то би било досадно“.

Ако желите да припремите овај занимљив специјалитет потребно вам је следеће: 1 kg јунетине или телетине (ружа или шол), 100 gr свињске масти, 2 главице лука, 1 мања главица белог лука, 2 паприке, 3 парадајза, 1 вежа зелени за супу, 1 целеров корен, 1 лаворов лист, бибер у зрну, со, мајоран, млевени бели

бибер, мајчина душица, першун, 1/4 l белог вина, 1/2 l супе од меса, 4 кромпира, 4 тиквице, 2 јабуке, 2 кашике кукуруза у зрну, 2 брескве, 200 gr грожђа, 100 gr куваног пиринча.

Месо исечемо на коцке као за гулаш и пржимо га на масти док не потамни. Одвојено пржимо лук са здробљеним белим луком, паприкама које смо изрезали на траке и исеканим парадајзом. Затим то све додамо месу. Насечемо сву зелен, целер и зачине, додамо и то месу, долијемо супу и вино, па јело динстамо отприлике око 60 минута на умереној ватри. Затим додамо кромпир, тиквице и јабуке нарезане на коцке, након 15 минута кукуруз, брескве и грожђе, а непосредно пре него што је јело готово, умешамо и обарен пиринч. Динстамо на благој ватри све док течност не испари. затим карбонаду зачинимо и на сто је износимо у лонцу или, по креолском обичају, у половини издубљене лубенице.

Црта и пише:
Бошко Стаматовић

је сиромашним револуционарним снагама новац био преко потребан. Холивудска екипа допутовала је у Мексико и придружила се Панчевим герилцима. Режиер филма одређивао је где и како ће се водити борба, а пошто је камерман могао да снима само по дневној светлости, Панчо Виља је са својим борцима морао сваког дана да почиње борбе у девет ујутро и завршава их у четири поподне. Током снимања Виља је често био принуђен да прекида борбу у јеку да би сниматељ променио место и нашао погоднији угао. Кад је завршени филм однет у Холивуд и снимљене сцене приказане власницима компаније и другим стручњацима, показало се да је реалистичан до невероватности и да публика једноставно неће поверовати да се све тако и збило. Због тога је највећи део снимљеног материјала одбачен и поново снимљен у студију. Револуција је ипак добила новац што је за Панча Виљу једино и било важно.

Свет продат на лицитацији

Римско Царство је 193. године имало у својој

власти или контролисало читав такозвани цивилизовани свет. Те исте године римска преторијанска гарда, коју је чинило дванаест хиљада личних императорових телохранитеља, побунила се против тадашњег цара Пертинакса и погубила га. Да би се попунио упражњен престо, један преторијанац је предложио да се човек који ће влада-ти Римом, а на тај начин и читавим светом, изабере аукцијом — јавним надметањем „ко понуди више“. Двадесет осмог марта 193. године одржана је јавна лицитација на којој су се с највећим сумама надметала два кандидата: таст убијеног императора Пертинакса и најбогатији римски сенатор шездесет једногодишњи Дид Јулијан. Уследило је темпераментно надметање и у последњој рунди Јулијан је победио добивши трон за триста милиона сестерција. Нови император одмах је постао веома непопуларан и успео је да влада само осамдесет и шест дана. Кад је римски генерал Север, који се с војском налазио у Паонији, чуо за скандалозну лицитацију, окренуо је своје трупе према Риму, упао у град, заробио императора Јулијана и наредио да му се одсече глава.

Б. Дожић

НАЈСТАРИЈА ЛАЂА НА СВЕТУ

НОВО
СВЕТСКО ЧУДО

ПРОНАЂЕНА ЈЕ У ТАЈНОМ СКЛОНИШТУ У ПОДНОЖЈУ КЕОПСОВЕ ПИРАМИДЕ ПРЕ ДВАДЕСЕТ И ОСАМ ГОДИНА, РАДОВИ НА ЊЕНОМ СКЛАПАЊУ ТРАЈАЛИ СУ ШЕСНАЕСТ ГОДИНА, А ПРИКАЗАНА ЈЕ ЈАВНОСТИ ТЕК ПРОЛЕТОС ПОШТО ЈЕ МУЗЕЈ, КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ЈЕ САЧУВА, УМАЛО НИЈЕ УНИШТИО.

Египатски архитекта Камал ел-Малак студирао је 1944. године археологију на Каирском универзитету и на прву праксу упућен је у Гизу да са доњег дела Кеопсове пирамиде очисти наслаге отпадака и песка. Радећи на јужној страни Марака је наишао на зид који се налазио ближе основи пирамиде од зидова на другим странама. Ово је било сасвим неуобичајено за древне градитеље који су изнад свега гајили љубав према симетрији и прецизности. Помислио је да зид можда нешто крије.

Десет година касније, испитујући специјалном палицом доњи незидани део зида, напипао је мали размак између два камена блока. То је био знак да се почне са чишћењем и током неколико следећих месеци откривен је четрдесет један камен блок од којих је сваки био дебео преко метар и осамдесет и тежио осам-

Камал ел-Малак, човек који је у раној младости и без нарочитог археолошког искуства открио скровиште Кеопсовог брода, и Ахмед Јусеф Мустафа (у белом мантилу) који га је годинама склапао и рестаурирао.

наест тона. Били су поређани у дугачком низу, а један је носио знак Кеопсовог сина и наследника.

До епохалног открића дошло је тачно у подне док је ужарено сунце зрацима тукло сам врх Кеопсове пирамиде као да и египатски бог Сунца Ра учествује у догађају. Млади архитекта, с чекићем и длетом у рукама, утледао је мрачну рупу између два камена. Провирио је унутра и није видео ништа. Послао је једног радника по огледалце за бријање. Зрак сунца скренут помоћу огледала у тамну унутрашњост пао је на зашићени врх једног весла.

Годину дана касније, маја 1954, камен блокови подигнути су крановима и у узаном подземном „рову“ озиданом каменом нађени су дрвени делови најстарије лађе на свету.

Камал ел-Малака постао је преко ноћи национални јунак. Слика на смејаног младића у друштву египатског председника Насера обила је свет. Али, данас шездесетогодишњи Камал чува још једну фотографију на којој се види он пре двадесет осам година окружен постојанственим старијим научницима

намргођених лица. Откриће досад најстарије лађе у историји, које је раме уз раме с проналазком Тутанкамонове гробнице највећи догађај богате египатске археолошке историје, изазвало је велику завист међу археолозима, прво зато што су археолози професионално љубоморан свет, а друго зато што је подвиг извео голобради „аматер“.

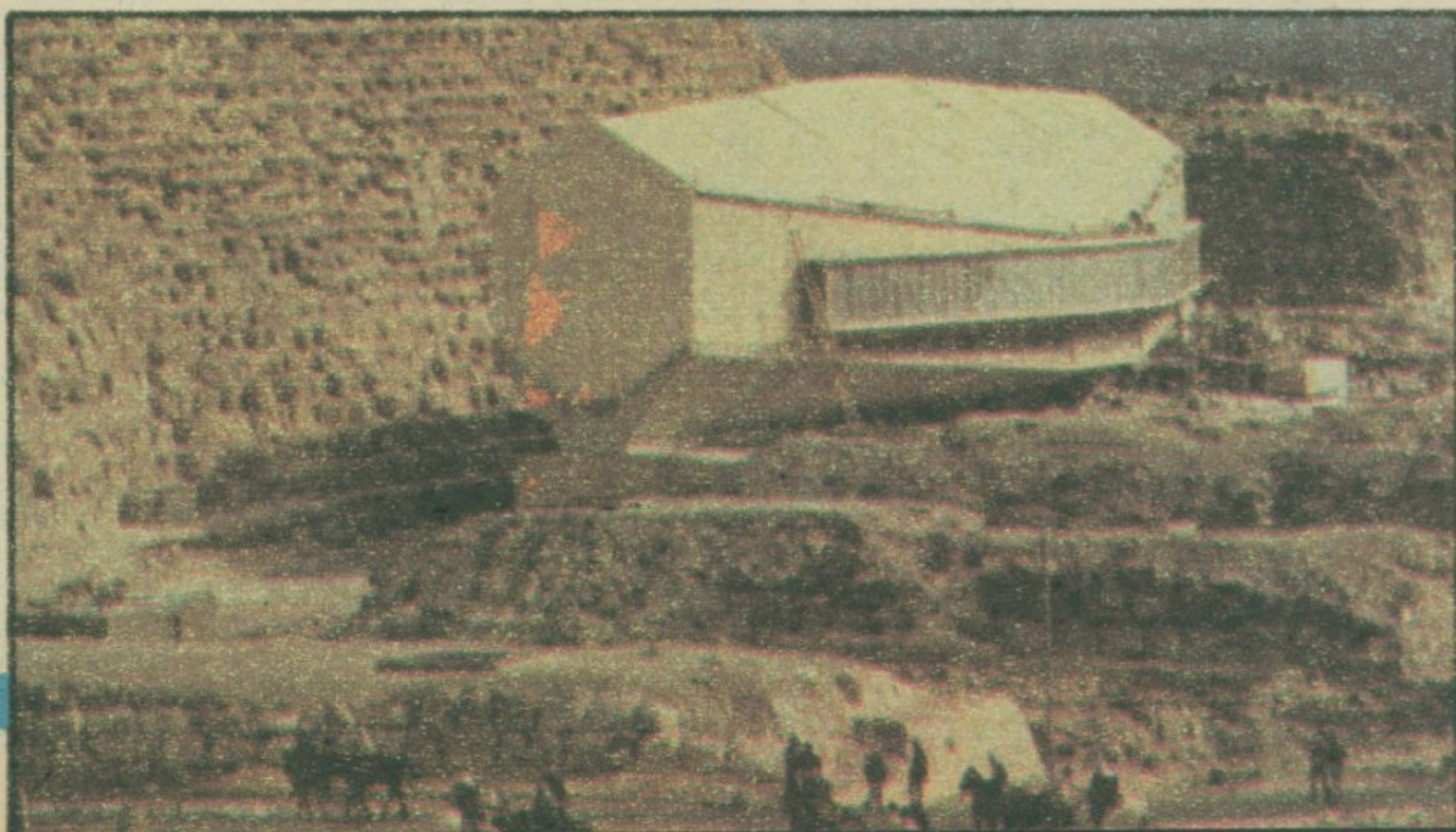
Три године касније Малак се повукао — он је данас веома успешан писац и новинар, али и

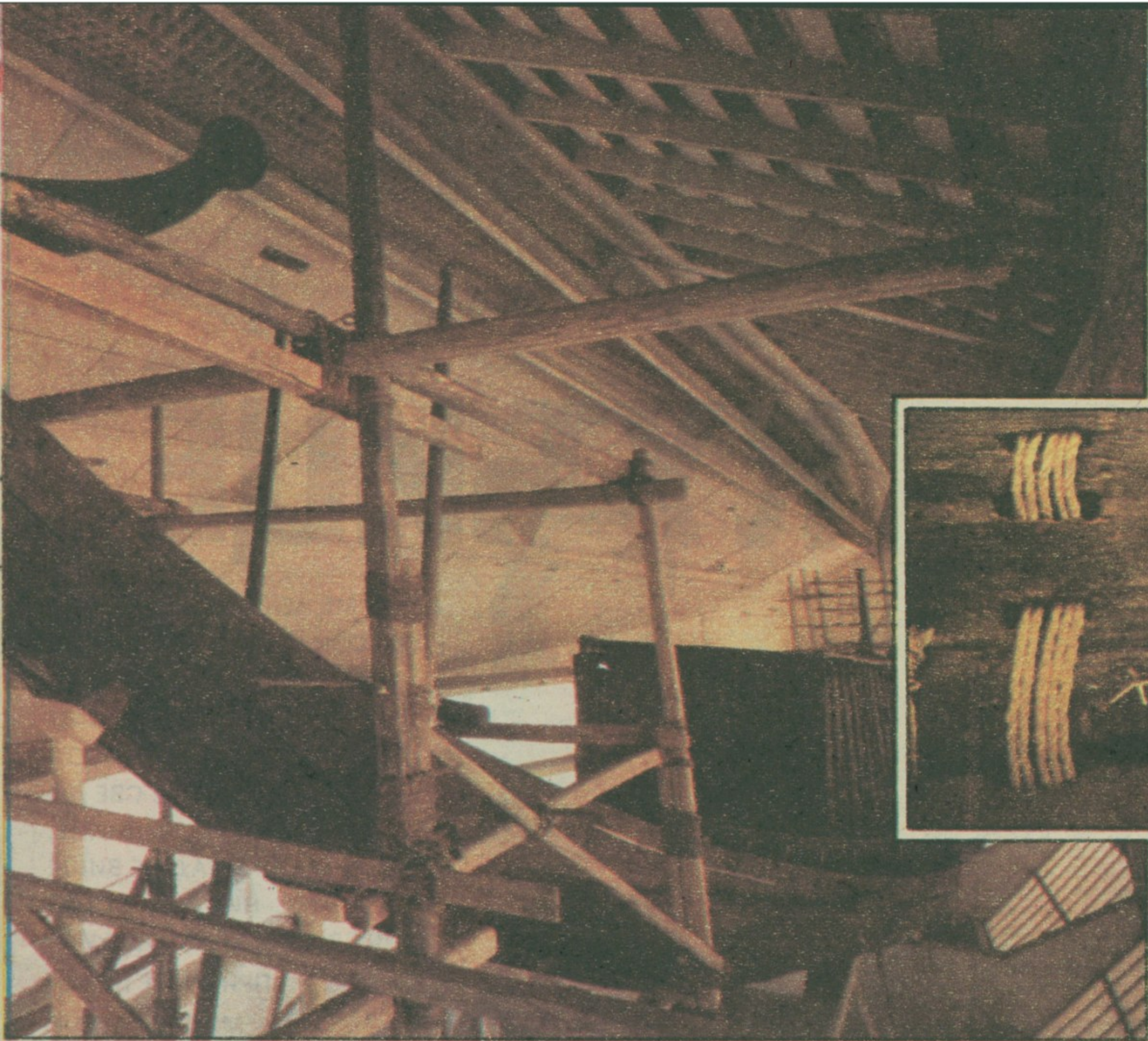
пасионирани археолог — а његово место крај Кеопсове лађе у Гизи заузео је Ахмед Јусеф Мустафа који је више од четврт века провео у каменој кући усред пустиње, неколико стотина метара далеко од пирамиде. Ахмед Јусеф нема ни аутомобил, ни телевизор, ни телефон и практично живи једино за фараонску лађу коју је реконструисао део по део.

Кад је почео овај посао, Ахмед Јусеф је био веома познат рестауратор, али готово ништа није

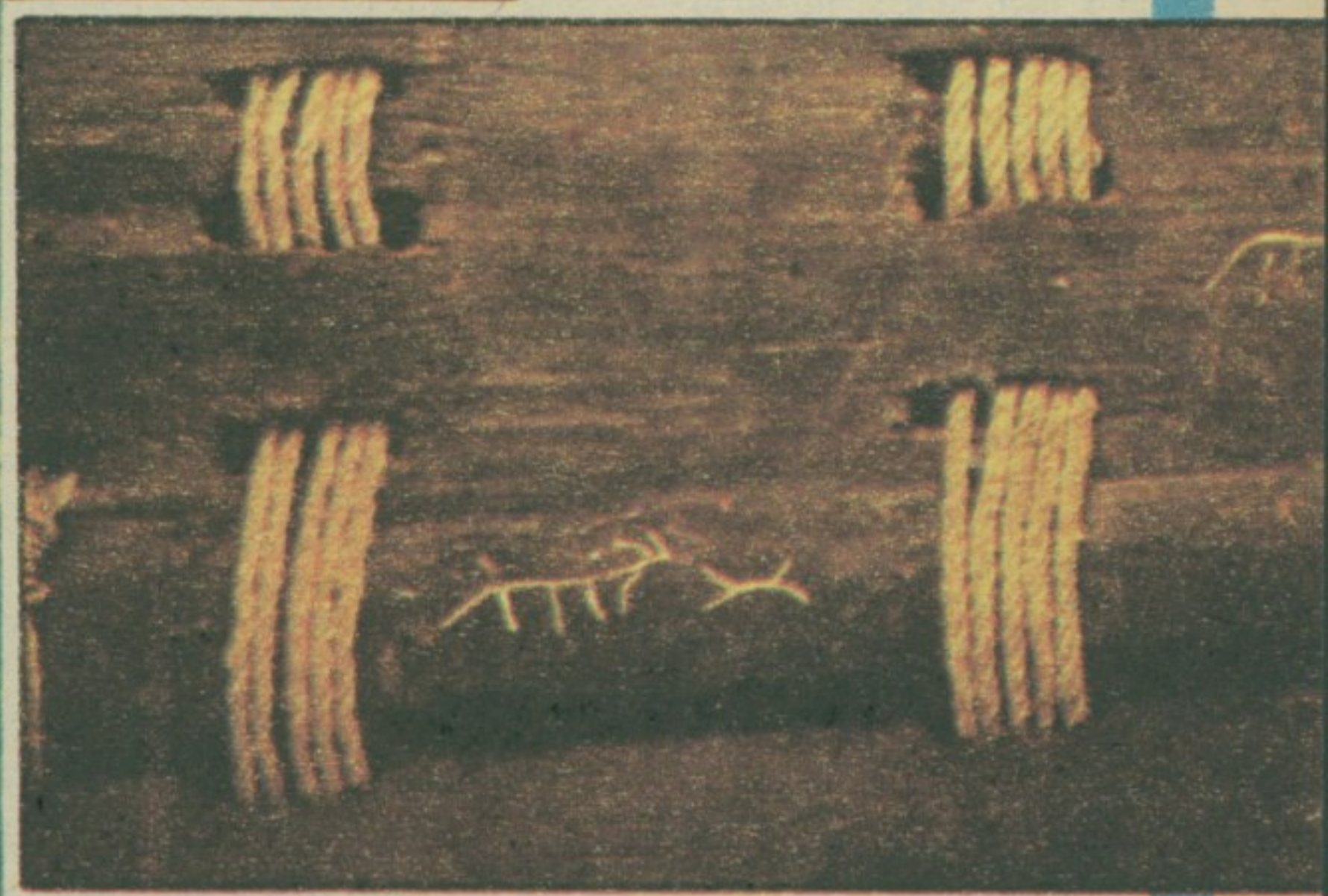
знао о лађама. Првих осамнаест месеци направио је преко триста скица и деведесет модела различитих пресека лађе пре него што је почео да решава цинковску склапаницу. Ознаке у кориту лађе које су оставили тесари пре четири и по хиљаде година помогле су му да одреди место појединих делова. Најтежи тренутак представљало је откриће да су ребра шира од спољне облоге јер су се даске осушиле и смањиле. Проблем је некако решио и данас су плоче

Многи сматрају да бели музеј од стакла и бетона квари поглед на пирамиду. Постоји предлог да се, кад и други брод буде извађен, оба сместе у подземне просторије северно од пирамиде где је некада био каменолом. Изградњу подземног музеја, би, ако египатска влада да пристанак, финансирао Унеско.

Реконструкција, плод десетогодишњег рада: лађа је пронађена у подземном склоништу дугачком 31 метар, а широком 80 центиметара. Њени делови (укупно 1224 комада) од кедровог дрвета, поређани у тринаест слојева — били су разних величина: од двадесетак центиметара до 23 метра.

Бокови, кобилица и крма спојени су ужадима која пролазе кроз четири хиљаде правоугаоних отвора. Употребљени су нови конопци мада је у подземном склоништу нађено и око пет хиљада метара ужета добрим делом иструлелог.

од кедровине међусобно спојене као у време прављења лађе, чврстим конопцима који пролазе кроз четири хиљаде четвртастих отвора.

Реконструкција брода завршена је за десет година, али га је Ахмед пет пута расклапао и склапао све док 1968. године није био сасвим задовољан.

Музеј у сенци пирамиде у који је фараонски брод постављен 1973. направили су италијански стручњаци и драгоцен експонат био је спреман за приказивање. Упркос томе лађа је показана јавности тек прошлог пролећа. До деветогодишњег закашњења дошло је углавном зато што се испоставило да је музеј у коме се лађа чува потпун промашај: уместо да одбија зраке пустињског сунца стаклени кров грађевине је попут увећавачућег стакла повећавао топлоту. Лађа, чувана неколико хиљада година под земљом, одједном се нашла на температури која је претила да је уништи. Сада су стаклени зидови и кров музеја замењени бетонским а уместо обичних вентилатора у просторији су постављени најмодернији клима-уређаји. Од краја 1982. свако ко посети

Египат може да се диви Кеопсовој лађи и чак да је опипа.

У међувремену наставља се расправа, започета оног часа кад је лађа ископана; чему је требало да служи? Прва претпоставка је да је то био погребни брод фараона Кеопса, другог владара четврте династије, сахрањеног у огромној пирамиди пре око четири и по хиљаде година. У тој лађи, тврди једна група научника, Кеопсово тело превезено је, по древним обичајима, из Мемфиса низ Нил до пирамиде где је сахрањено. Многи египтолози побијају ову теорију уверени да се ради о такозваном „сунчаном“ или „дневном“ броду којим је фараон планирао да у загробном животу језди дневним небом у друштву бога Сунца Ра.

Рестауратор Ахмед Јусеф Мустафа, човек који овај брод познаје најдуже и најинтимније, убеђен је да је баш њиме Кеопс отпремљен на последње путовање. Судећи по кориту, каже он, лађа је била у води и прво је у додиру с водом омекшало.

Камал ел-Малах, човек који је лађу пронашао и откопао, има другачије мишљење. По њему и многим другим експерти-

ма, лађа која је употребљена за погребне свечаности не би била закопана. Стари Египћани веровали су у загробни живот и трудили су се да се за тај вечни живот добро опреме. У том светлу „сунчани“ брод, брижљиво заштићен од евентуалних пљачкаша, осигуравао је фараону вечну шетњу небесима у друштву Сунца које плочи од истока према западу.

У прилог овој теорији

иде и најновије откриће низа камених блокова испод лепчаних наслага западно од места где је откривена Кеопсова лађа. И ових блокова има четрдесет један и исте су величине као и они који су крили прву лађу. Претпоставља се да би се ту могао налазити Кеопсов „ноћни брод“: — бог Сунца Ра часове таме проводи путујући кроз подземни свет у који улази на западу, при заласку, и фараону је сва-

како био потребан и други брод у коме би могао да га прати.

Очекује се да ће радови на ископавању тог другог брода почети 1983. године а да ће их водити Камал ел-Малах, док би рестауратор опет био недостижни Ахмед Јусеф Мустафа. Археолози се надају да ће нови брод пружити одговоре на многа историјска питања о којима витка Кеопсова лађа упорно ћути.

Б. Д.

Овако изгледа реконструисан брод. Дугачак је 43,4 метра, на средини је широк 5,9 метара. На прамцу је мала кабина за капетана док је за фараона направљена удобна одаја с кровом на дрвеним стубовима. Свако од дванаест песала начињено је из једног комада кедровине. Најстарија лађа на свету права је лепотица.

Имао сам у вријеме ове моје приче тек петнаестак година. Да ме пјевање није с временом обузело у толикој мјери, данас бих сигурно играо фудбал у некој од наших познатијих екипа. Нећу да се хвалим, али лопта ми се просто лијепила за ногу. Могоао сам њоме урадити што ти је драго. Сви су говорили како ћу једног дана постати „нетко“ међу професионалним фудбалерима.

Као рођени Шибенчанин, тјерао сам лопту на игралишту истоименог фудбалског клуба. Друштво ми је чинио Перо Надовеза, садашњи „Хајдуков“ тренер који је мало иза тога отишао у сплитски клуб јер су га тамошњи стручњаци на вријеме открили. У оно смо вријеме, међутим, обојица маштали како ћемо једног дана заједно наступати у дресу неког нашег познатог клуба.

Да се све то не би изјавило, тренирали смо као „блесави“. Поготово ја. Први сам стизао у салачионицу а последњи стајао под туш, увијек уморан и ознојен од труда и напора због максималног извршавања свих тренерских захтјева. Није било онога што ја нисам био у стању да урадим. Толика је, ето, била моја жеља да се афирмирам као фудбалски играч.

Мора бити да сам у тој својој ревности нешто претјерао. Тренирајући увијек, без обзира на годишње доба, наукао сам на себе велику прехладу. Враг је дошао по своје — како би обичавао рећи мој отац.

Једног петка, после тренинга, осјетио сам велику врућу у глави. Изгледало ми је као да нешто „куха“ у њеној унутрашњости, као да ће се сваки час распрскати на стотине комадића. Да са мном нешто није у реду прва је примијетила моја брижна мајка.

— Несрићо једна, брзо трчи доктору — подвикнула је она, након што ми је лијевој руком овлаш опипала врело чело.

Морао сам је, хтио-не хтио, послушати јер ме је стала кудити на сва уста. Још је и потрчала за мном низ нашу тијесну улицицу не вјерујући да ћу је послушати.

Сестра у амбуланти за наш квартал у Шибенику просто је разрогачила очи мјеркајући скалу на управо извађеном топлотјеру који сам, под будном мајчином паском, дуго држао под пазухом.

— Одмах с њим у болницу — рекла је сестра мајци.

— Хоћемо, сестро, нема проблема — узвратила је моја мајка.

Ја сам, међутим, и даље стајао на мјесту.

— Шта чекаш? — обречнула се жена у бијелом.

— Ма знате — започео сам неодлучно. — У недјељу, то јест прекутра, играмо, оvdје у Шибенику, важну утакмицу и мени би више одговарало да тек после тога одем у болницу!

— Јеси ли ти, мали, при здравој памети? — сад је већ викала сестра. — Имаш температуру за вола убити а ти ми трабуњаш о некаквој утакмици!

Нисам се ни окренуо а сестра и мајка су ме већ угуравале у спремна болничка кола. Пола сата касније налазио сам се, обучен у болничку одору, пред групом лијечника строгог изгледа. Сви су били сасвим увјерени да ми је тијело напао менингитис. Како сам много година касније дознао од мајке пала је одлука да ми се сутра обави пункцирање — вађење кичмене мождине.

Да би тај сложени подухват добро прошао, смјестили су ме у најудобнији кревет и добро завирили многим покривачима. Сва та гужва око мене у толикој ме је мјери уплашила да читаву ноћ нисам ни ока склопио! Дрхтао сам, не знам сада да ли од температуре или од силног страха. Док су сви око мене у соби хркали, ја сам пиљио у једну мрљу на плафону и с времена на вријеме узаднуо несретан што нећу прекутра истрчати на „Шибеников“ терен. Зачудо, и поред тог блдења, мени се већ сутрадан ујутро више нису првениле уши као дан раније!

— Спасио си се, мали — викао је са краја собе један дугоња који се читаво вријеме мотао по кревету не налазећи мира у уском простору.

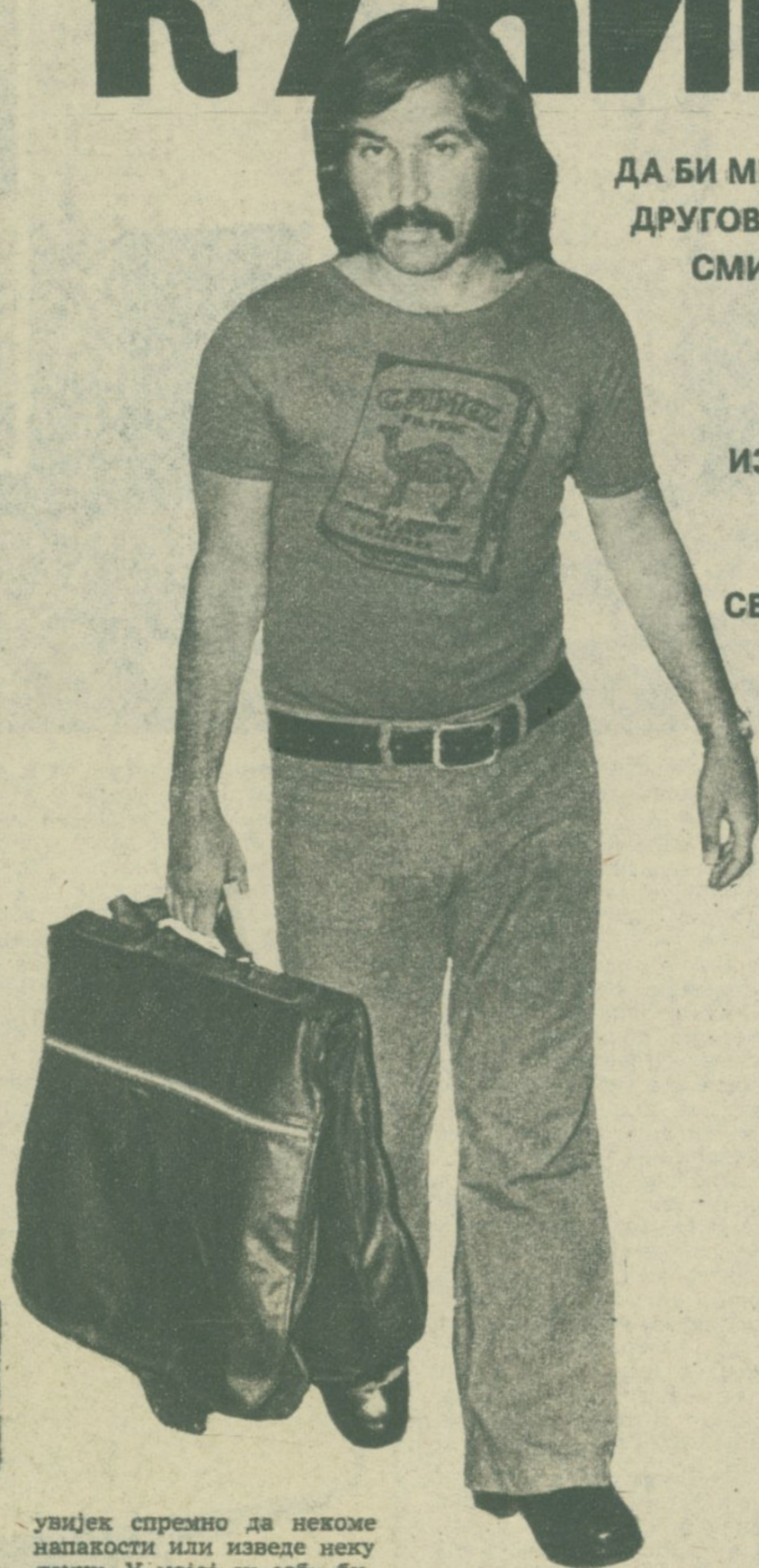
Слично је реаговала и дежурна болничарка. Жива на топлотјеру показивала је тек 36 степени!

Ослобођен ноћне море, схвативши да са мном ипак није тако црно како се љекарима учинило, поновно сам, тако рећи до времена за доручак, постао враголасто градско дијете,

ТАЈНА БЕЛЕ КУЋИЦЕ

ДА БИ МЕ НЕКАКО УШУТНАЛИ, ДРУГОВИ ИЗ БОЛНИЧНЕ СОБЕ СМИСЛИЛИ СУ ПОДВАЛУ.

НАСАМАРЕН, НИСАМ ПРОВИРИВАО ИСПОД ПОКРИВАЧА СВЕ ДО ИЗЛАСНА ИЗ БОЛНИЦЕ, И НИНАД СЕ ВИШЕ НИСАМ ХВАЛИО СВОЈОМ ХРАБРОШЋУ — ПРИЗНАЈЕ ПЕВАЧ МИШО НОВАЧ.

дало увјерење да са мном није још све у реду и да би било какво ударање по мом тијелу могло довести до озбиљних посљедица.

Тако је трајало данима. А онда је један од болесника из наше собе, коме су љекари били дозволили да се креће и по оближњем дворишту, отрчао једног јутра с вијешћу да је у кућици до болнице открио нешто врло занимљиво. Мада смо га истог часа, поготово ја, обасули безбројним питањима о том открићу, он није хтио ништа подробније да нам каже. Држао се тајанствено а то је у нама будило све већу знатижељу.

— Отидите тамо до кућице па сами завирите унутра — рекао нам је „слободњак.“

увијек спремно да некое напакости или изведе неку псину. У мојој су соби били смјештени сами млади људи. Иако су били старији од мене десет и више година, ја нисам имао ни према коме од њих неки зорт. Мене то никада није сметало. Био сам научен да фудбал играм са старијим момцима из улице. Они су ме примали посве равноправно јер сам им, бар у баратању фудбалом, био раван ако не и бољи од многих. Зато сам још тог

дана стао да се завитлавам с њима не правећи при томе никакве станке.

Свима је њима, већ после пола дана, било доста мојих брбљарија и самохвала. Неки су ме гласно корили а већина је већ тада почела очекивати мој отпуст са нескривеним нестрпљењем. Нитко, зачудо, није имао храбрости да ме повуче за ухо и доведе у ред. Још увијек је вла-

Болницу и ту малу кућу дијелио је стотињак метара дуг брисан простор. Ту је била наша највећа запрека јер је све то требало претрчати а да нас при томе нетко од особља, које је дежурало дан и ноћ, не примијети. Да би подухват успио, договорили смо се да један по један одемо у назначеном правцу. За то би вријеме остали стајали уз прозор и обављали дужност стражара пред могућим наиласком болничког особља. Мене су, као најмлађег у соби, одредили као последњег „патролаша.“

Док се први упутио према кућици, нас шест осталих се, заједно са „слободњаком“, било поредало знатижљено уз прозорска окна наше собе и чекало. Момак је, видјело се добро, као најмлађег у соби, одредили као последњег „патролаша.“

— Шта је, шта си видио?
— питали смо га сви чим је улетео у собу.

— Није ништа — рекао је, показујући истовремено следећем из собе да је на њега ред за обилазак тајанствене кућице.

Призор који сам описао поновио се четири пута. Онда сам ја дошао на ред. Нитко од мојих претходника није хтио да каже шта је изазвало онај нагли трзај главе, пад на тротоар и бјесомучну трку преко чистине.

Због свега тога кренуо сам много опрезније но иначе према кућици. Мада су ми се ноге дословице тресле при ходу, држао сам се што сам могао у-справније. Нисам се желио

обрукати пред старијим другарима из собе које сам тих дана био начисто угњавио својим бројним „јуначким“ причама о свакојаким властитим подухватима.

На пола пута од болнице окренуо сам се према прозорима наше собе и на своје велико запрепаштење открио да горе нитко не стоји на стражи. То је још више повећало моје дрхтање. Ипак, нисам одустао од намене да откријем шта се то налази у малој кући. Радозналост је, као и увијек, била јача од страха.

И ја сам прво провјерио врата, као и они, а кад сам се увјерио да су заиста затворена, пошао сам према оном прозору. Већ на први поглед по малој просторији постало ми је јасно о чему је ријеч. Била је то болничка мртвачница!

На средини одаје налазила су се два стола на којима су лежали мртваци покривени бијелим плахама.

— Е, јесу ме насамарили — рекао сам гласно, не бојећи се нимало присутности мртвих људи.

Ипак, да би се увјерио у виђено извана, завукао сам, као и остали, главу кроз оно разбијено окно на прозорима. Призор је био исти. Два покривена леша и ништа више. Извлачећи главу из уског окна морао сам је сангути. При томе сам ударио у нешто меко. Погледао сам мало боље. На неколико центиметара од мене налазило се лице неке мртве жене. Очи су јој биле отворене! Имао сам осјећај као да ме хипнотизира.

Глава ми је по инерцији полетјела навише. То је изазвало онај јак удар у прозорско окно због чега сам као и остали, одмах пао на земљу. Први пут у животу видео сам „звјезде“. Призор који сам малочас угледао и онај додир с лешом, убрзао је моје опорављање и ја сам већ кроз неколико секунди, као и остали, шпринтао према болници.

Кад сам улетео у нашу болничку собу, завладао је урнебесни смијех. Сви су се, на челу са „слободњаком“, који је очито све то био смислио, напросто ваљали од смијеха.

— Храбри, како ти се свиђа нос оне мртве жене? — чуо сам питање „слободњака.“

Остале нисам могао чути, мада су и они добавивали свашта. Дубоко сам се завукао под покриваче, посрамљен оним што се малочас десило.

Осталих седам дана мог боравка у болници вadio сам главу само при јелу. Никога од болесника нисам више могао од стида погледати у очи. И никад се послје тога у животу нисам хвалио својом храброшћу!

В. Б.

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

СВЕ МАСОВНИЈЕ УЧЕШЋЕ ШКОЛА

Основна школа „Владислав Рибникар“ из Београда спада у ред најбројнијих у Београду. „Забавниковој“ акцији „Помозимо Зоолошком врту“ одазвали су се сви ученици. У првом кругу у акцију су се укључила 32 одељења а остали ученици јавиће се, обећали су, почетком нове школске године. До сада су сакупили 16.851,80 динара и то: I/1 (са учитељицом Олгом Брајић) уплатило је 440,00, I/2 (Јованка Глођовић) 830,00, I/3 (Љубинка Митровић) 310,00, I/4 (Милка Ракић) 360,00, I/5 (Ружица Бојић) 240,00, I/6 (Душанка Урошевић)

(Зорица Барлов) 450,00, IV/7 (Радојка Комненов) 390,00, V/1 (разредни старешина Вера Секуловић) 150,00, V/5 (Љиљана Сивачки) 300,00, VI/4 (Љубинка Борђевић) 300,00, VI/6 Љиљана Јовић) 483,00, VIII/1 (Тонка Јуретић) 320,00 и VIII/4 (Нада Канурски) 150,00 динара.

Ученици Основне школе „Синиша Николајевић“ из Београда су из фонда Пионирске организације издвојили 1.000,00 динара.

Основна школа „Јанко Веселиновић“ из Београда је уплатила 4.530,00 динара. Одељење I/3 (са

На захтев многобројних читалаца још једном објављујемо жиро-рачун и адресу на који се могу уплаћивати прилози: ЗООЛОШКИ ВРТ ГРАДА БЕОГРАДА жиро-рачун: 60806 — 603 — 8334.

Молимо читаоце да своје прилоге не шаљу у писмима јер се може десити да се новац изгуби и не стигне на праву адресу.

666,00, II/1 (Персида Петровић) 460,00, II/6 (Здравка Миливојевић) 720,00, II/7 (Драган Петровић) 500,00, III/1 (Миродрог Спасић) 370,00, III/2 (Мирослав Урошевић) 100,00, III/3 (Драгица Михаљевић) 763,00, III/4 (Новица Марјановић) 360,00, III/5 (Драга Живанов) 552,00, III/6 (Радмила Живковић) 1.102,00, III/7 са учитељицом Славицом Воргић је сакупило највише — 2.210,00, IV/1 (Весна Стојановић) 130,00, IV/2 (Добрила Стошић) 203,00, IV/3 (Ерика Иванишевић) 1.464,30, IV/4 (Милош Павовић) 386,00, IV/5 (Десанка Бандић) 230,00, IV/6

учитељицом Видом Ристић) 60,00 динара, II/1 (Мира Гагулић) 1.000,00, II/2 (Деса Рашковић) 650,00, II/3 (Иванка Радовановић) 561,00, III/2 (Даница Ђоровић) 460,00, III/3 (Василије Тешовић) 870,00, III/4 (Милена Ерић) 250,00, III/5 (Рајна Јекић) 300,00, IV/3 (Драган Радовановић) 146,00, V/2 (разредни старешина Гордана Поповић) 60,00 и VI/4 (Рада Глигоријевић) 167,60 динара. Акцију је водила секретар Савета пионира Јагодина Митић.

У идућем броју: нове школе и појединци који су послали „свој динар“ за жирафу.

Појединачне уплате:

Тијана Петронијевић из Београда 500,00 динара, Силвија и Живко Сератлић из Куле 100,00, Јасмина Кркић из Сремске Митровице 50,00, Александар Кнез из Београда 50,00, Лепша Ерчевић из Крушевца 40,00, Јелена Васиљевић из Београда 100,00 и Марија Тодоровић из Н. Београда 100,00 динара.

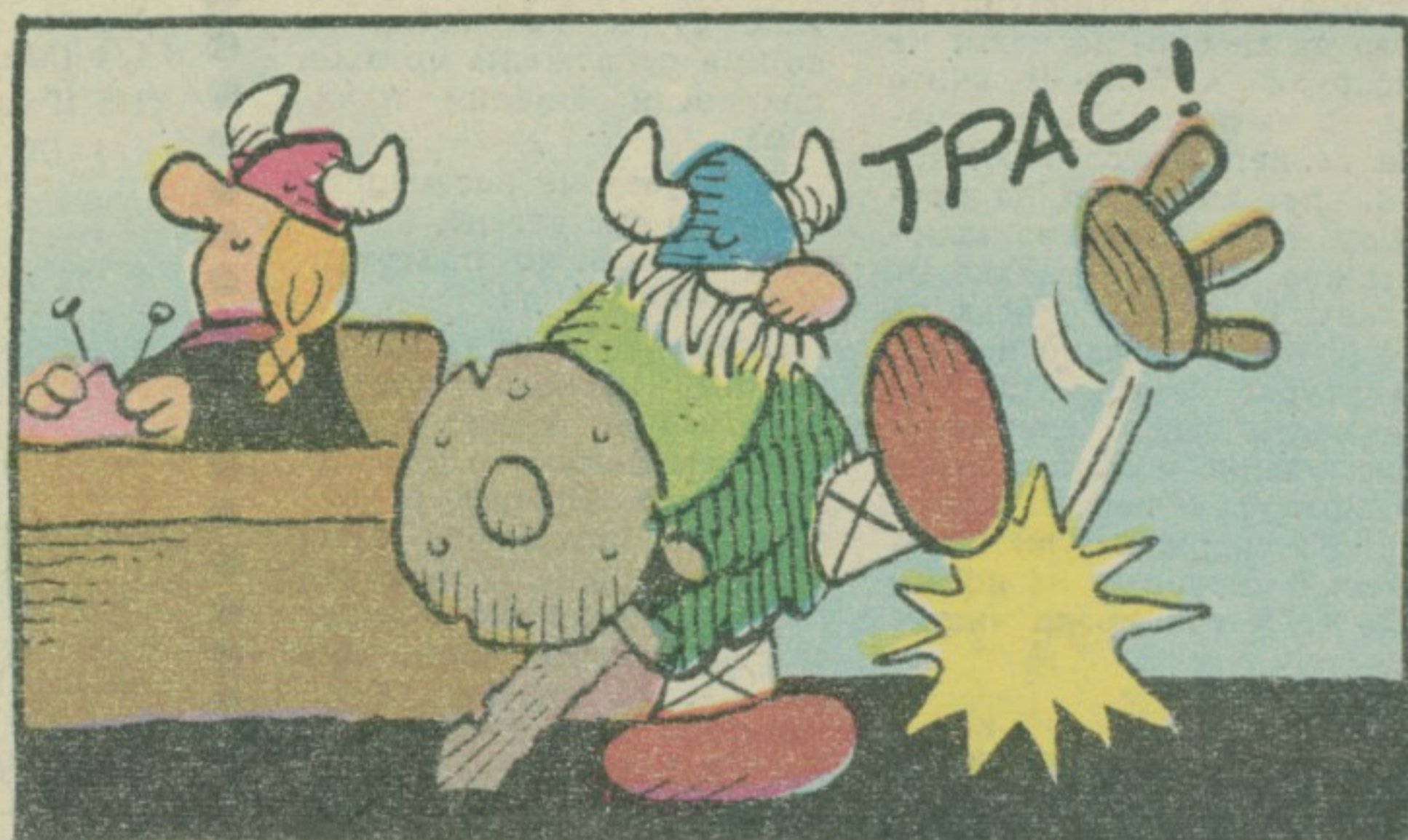
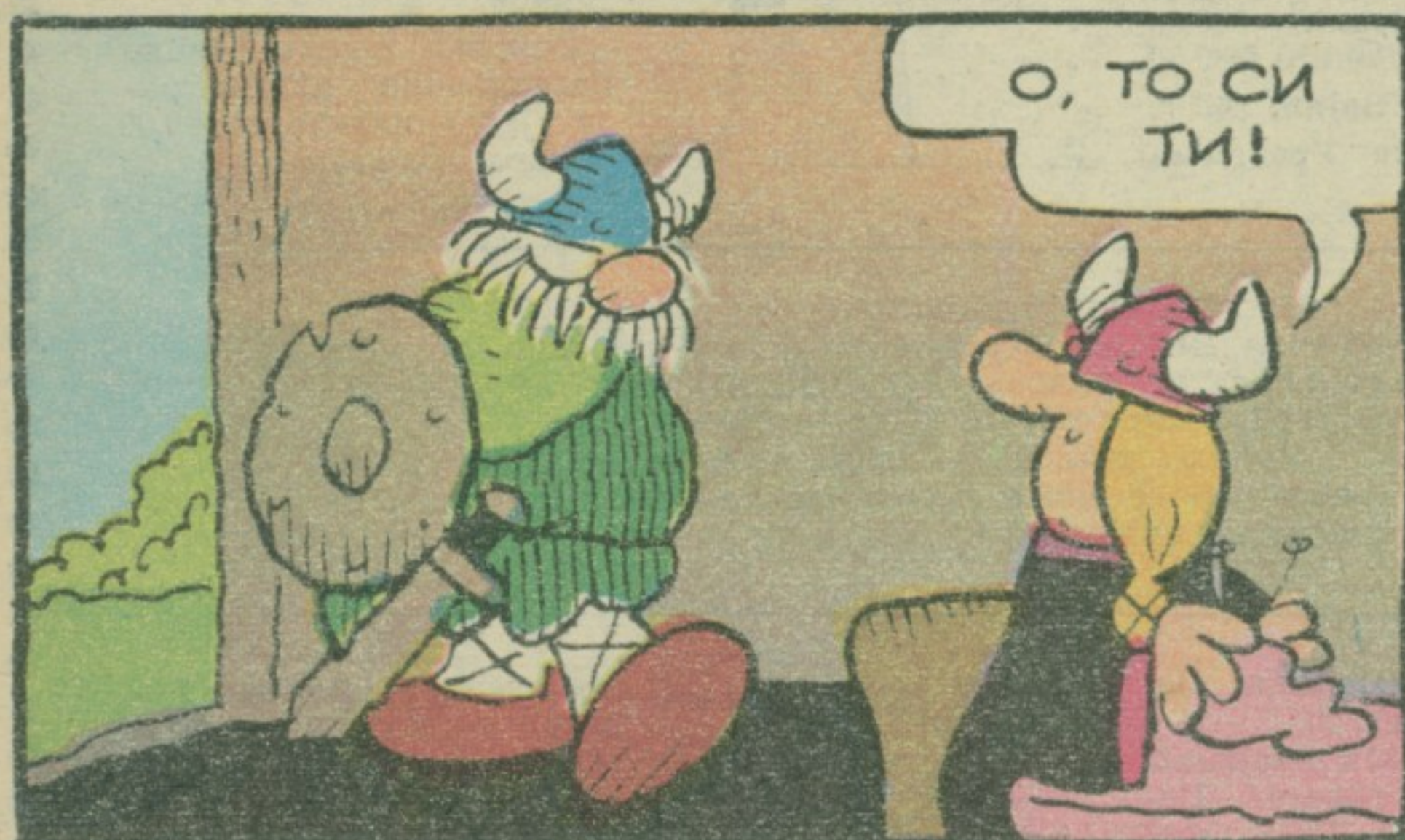
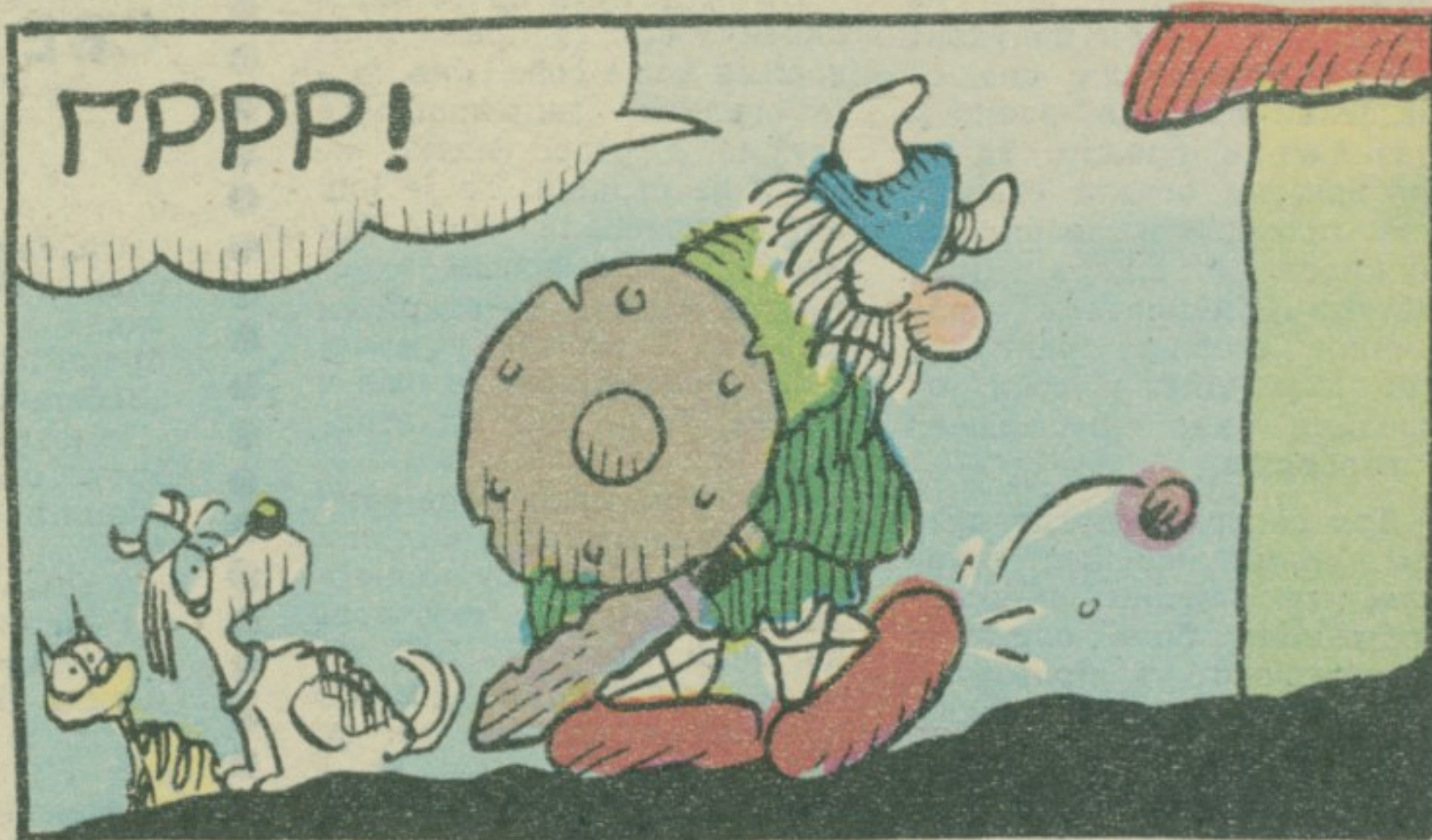
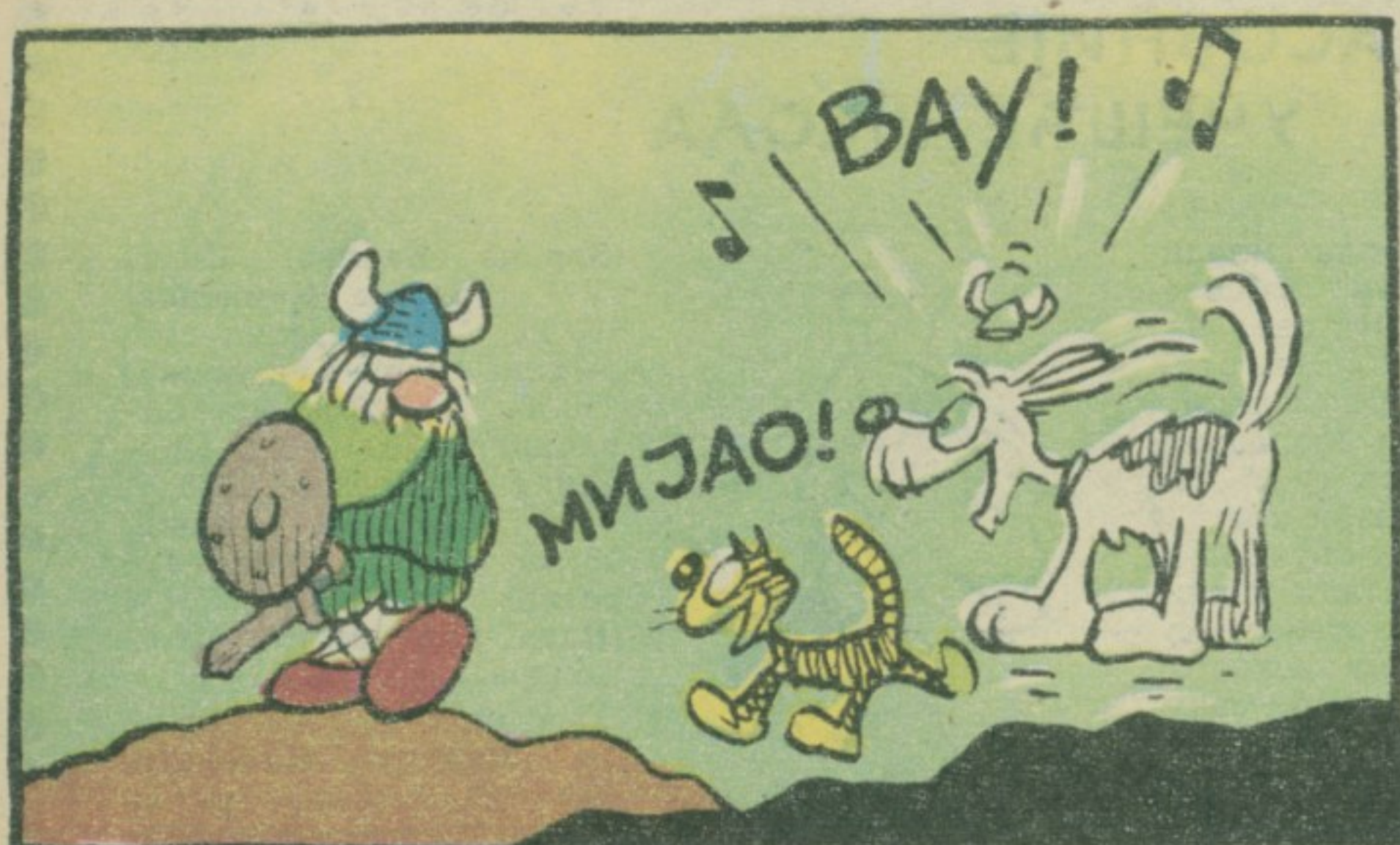

Ученици III/7 Основне школе „Владислав Рибникар“

DIK
BROWNE

ХОТАР

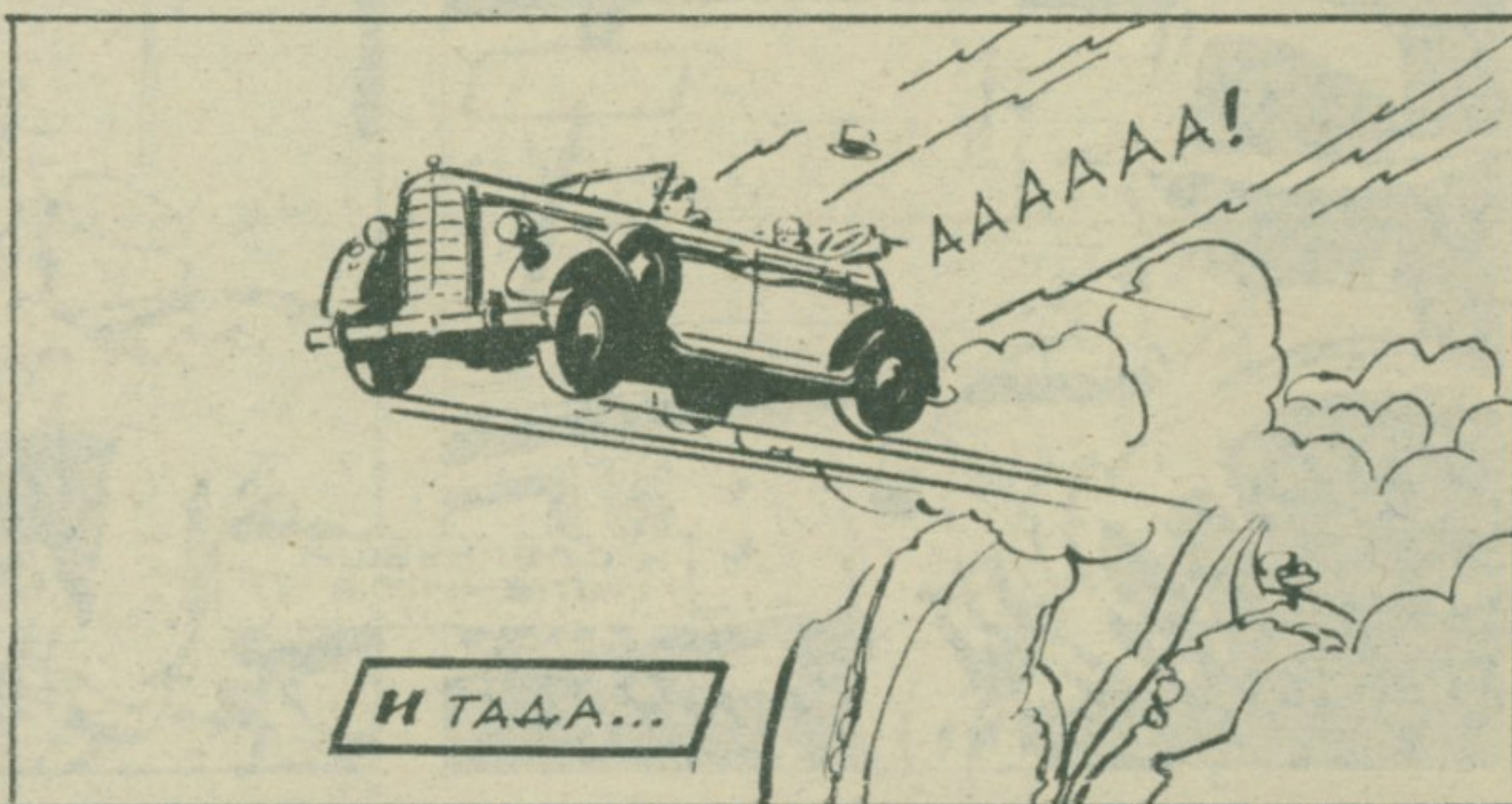
СТРАШНИ

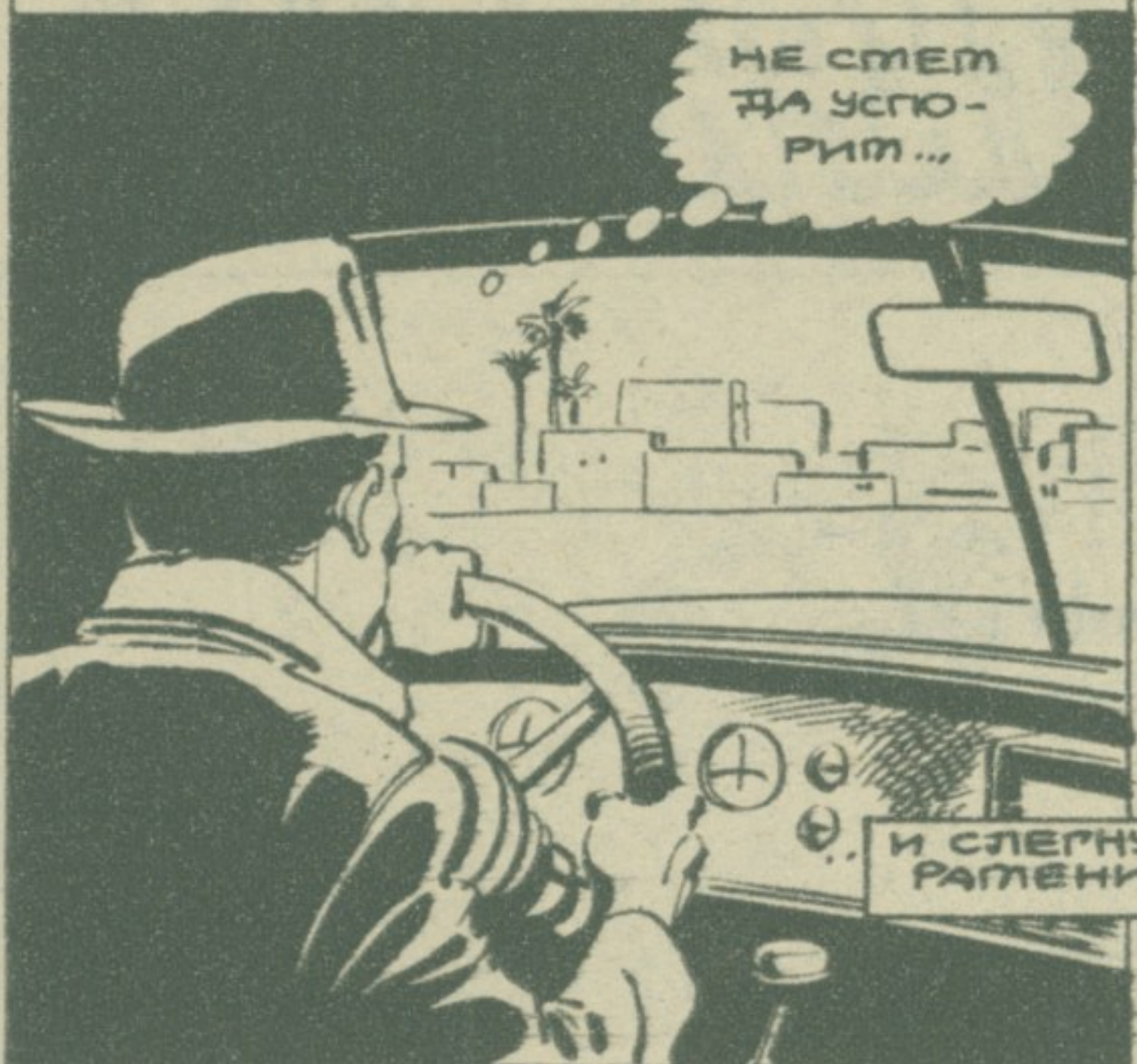
© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ОТИМАЧИ
ИЗГУБЉЕНОГ
КОВЧЕГА

ТАЈНА ЈЕ ОТКРИВЕНА ^{IV} ДЕО

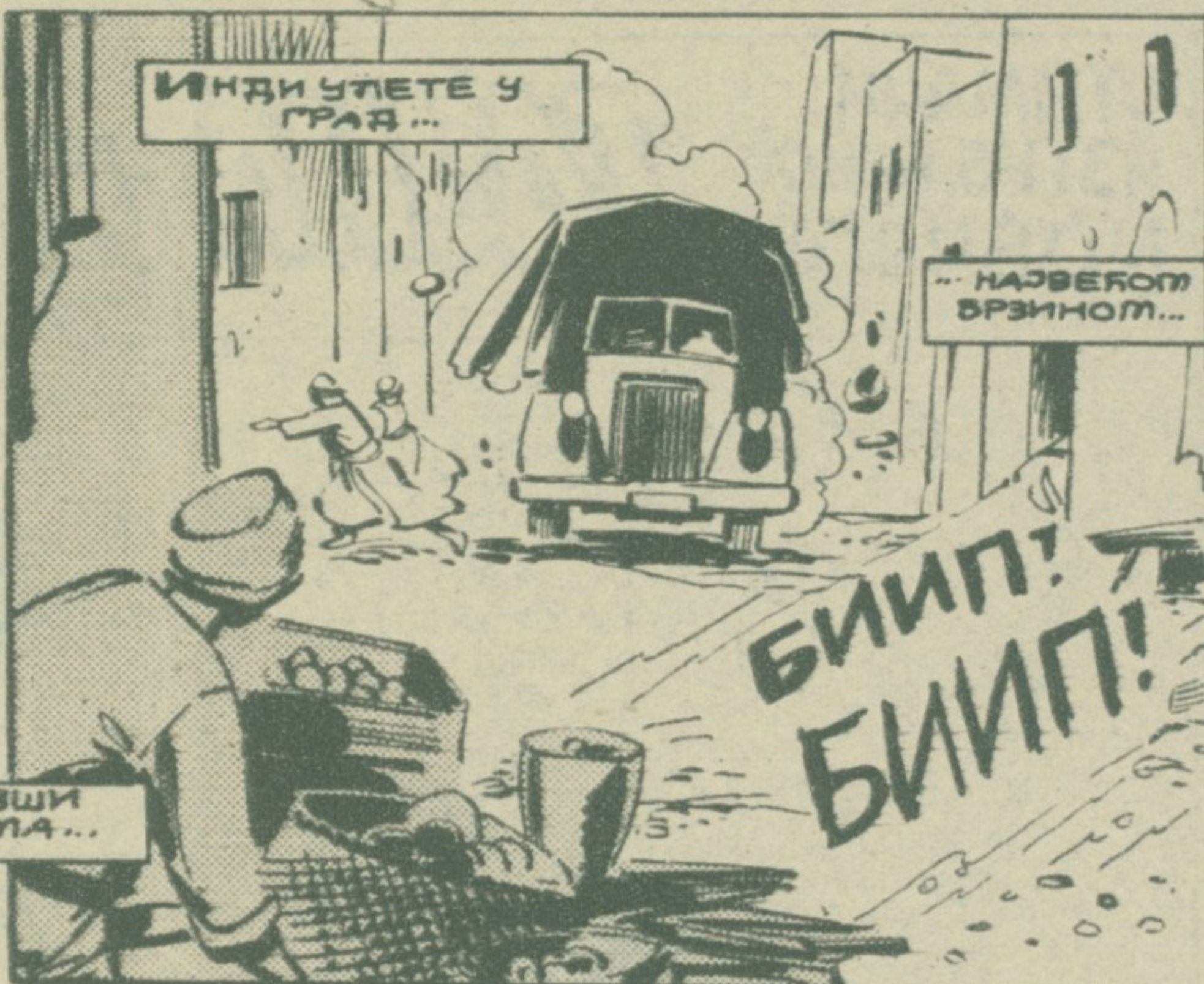
ДРЖЕКИ СТАТНО ПУН ГАС, ИНДИ ЈЕ
СТИГАО ДО ПРЕДГРАЂА КАИРА...

НЕ СТЕМ
ДА УСПО-
РИМ...

И СПЕРНУВШИ
РАМЕНИМА...

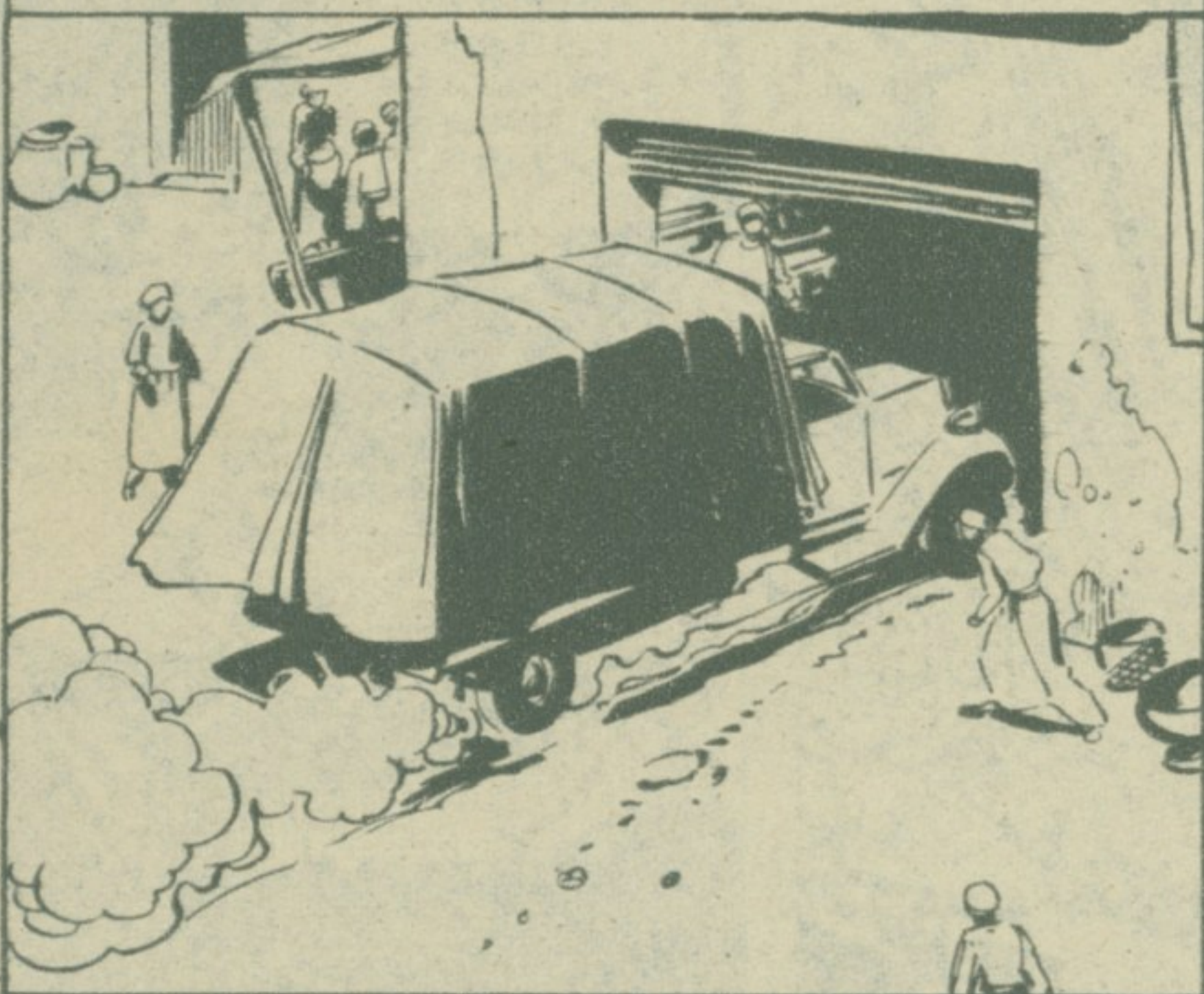
ИНДИ УЛТЕТЕ У
ГРАД...

... НАЈВЕЉОМ
БРЗИНОМ...

БИИП!
БИИП!

УБРЗО СЕ НАШАО ПРЕД САЛАХОВОМ ГА-
РАЖОМ...

БРЗО?
СПУСТИТЕ
ВРАТА?

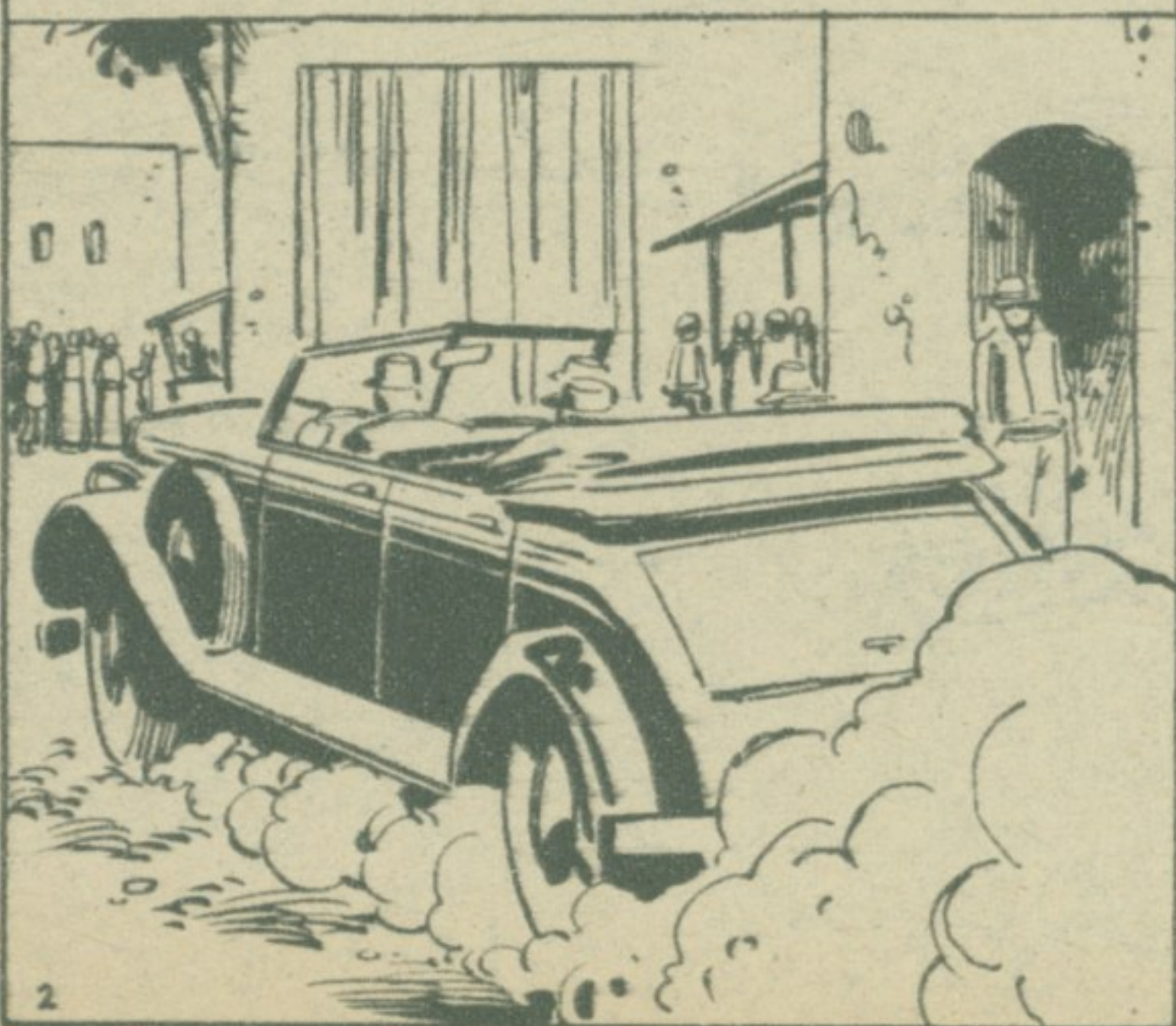

ВОКЕ?

СТО?

ИЗБРИШИ-
ТЕ ТРАГОВЕ
ПУТА?

... ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ, У ПЛАТУ УЛИ-
ЦУ БАЗАРА ДОЈУРНО ЈЕ НЕПЛАЧКИ
АУТОМОБИЛ...

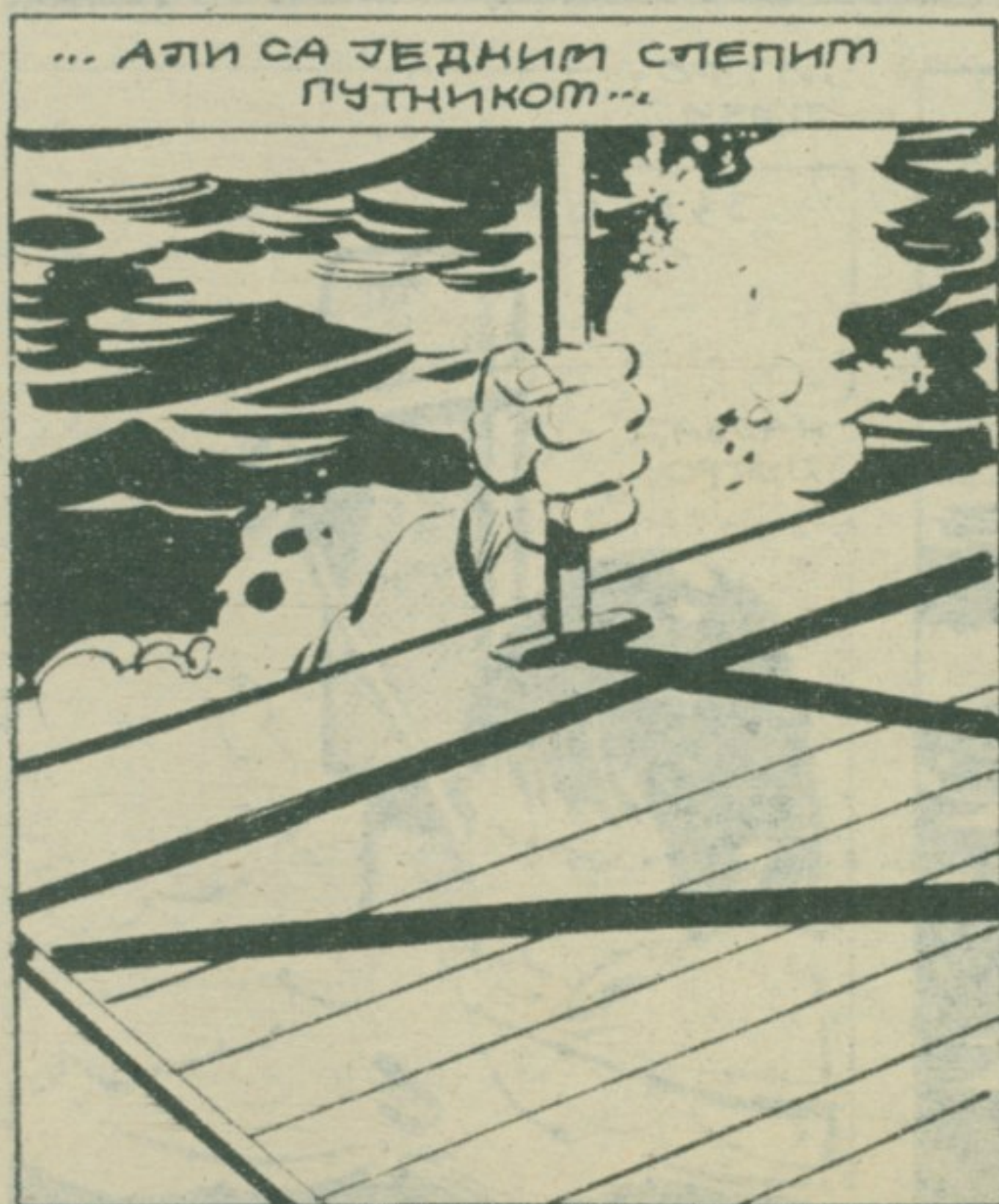
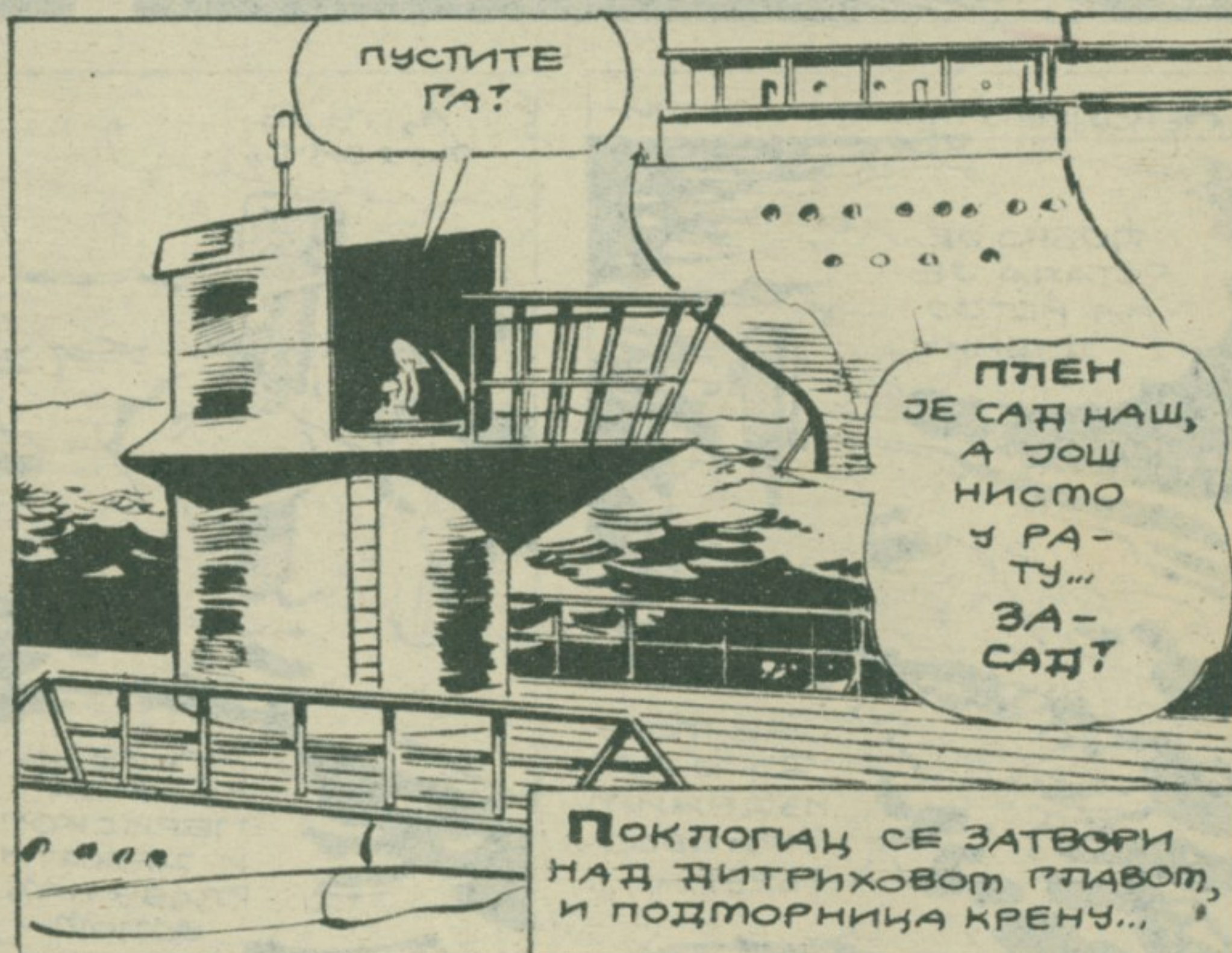
НЕВЕРОВАТНО?
ИЗГУБИЛИ СМО ГА?

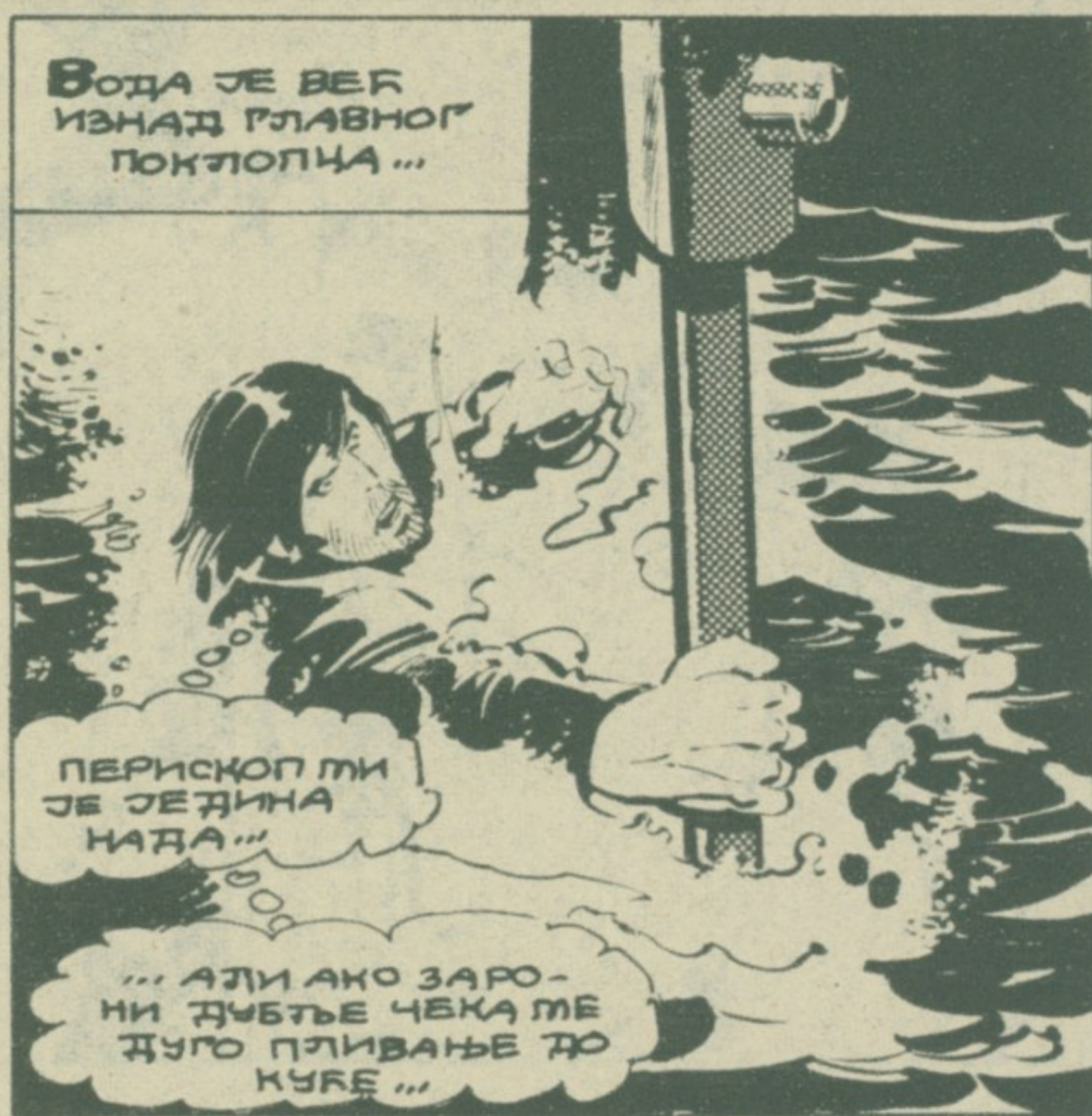

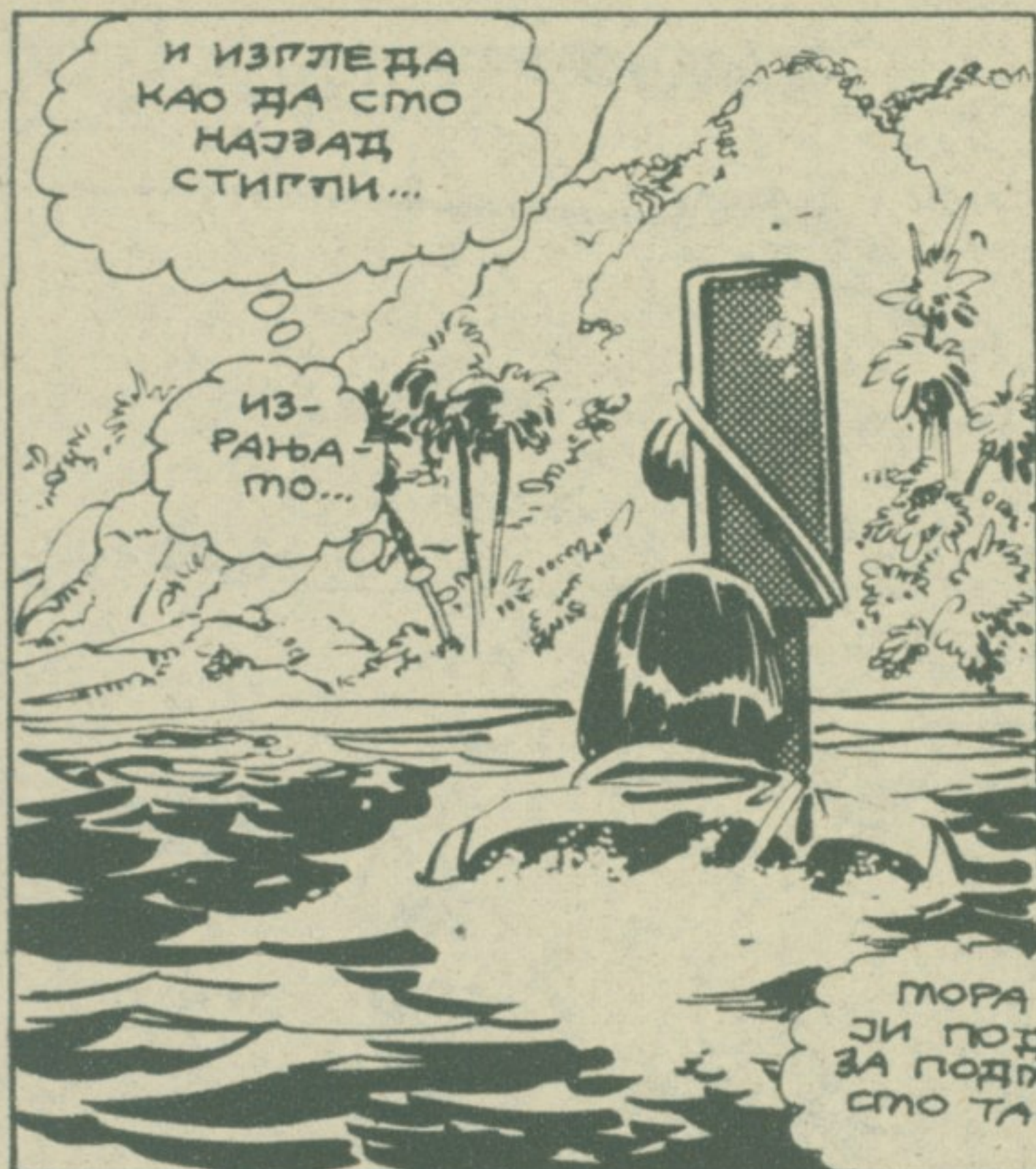
ЗА САДА? АТИ,
ДУГ ЈЕ ПУТ ДО ЕН-
ГЛЕСКЕ?

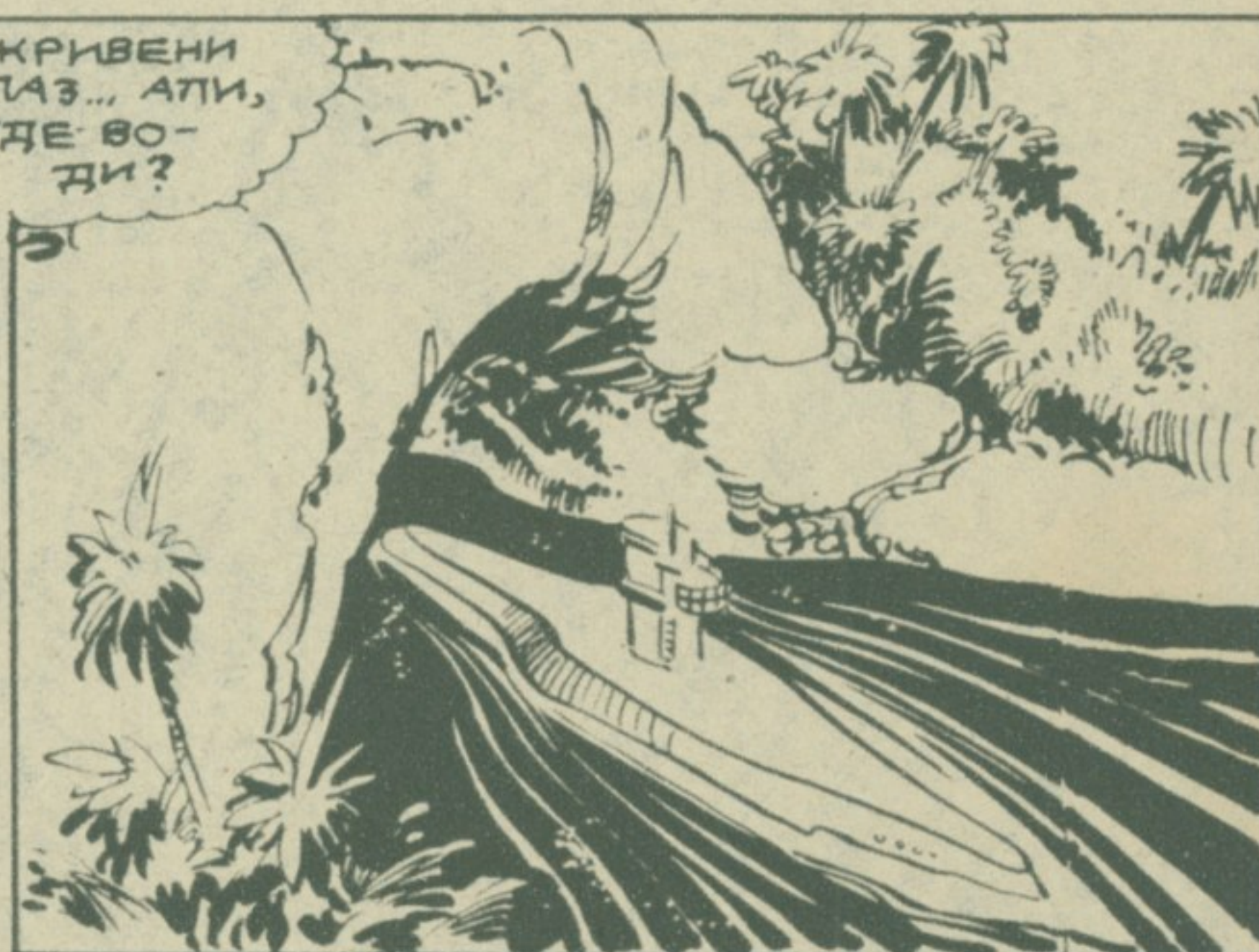

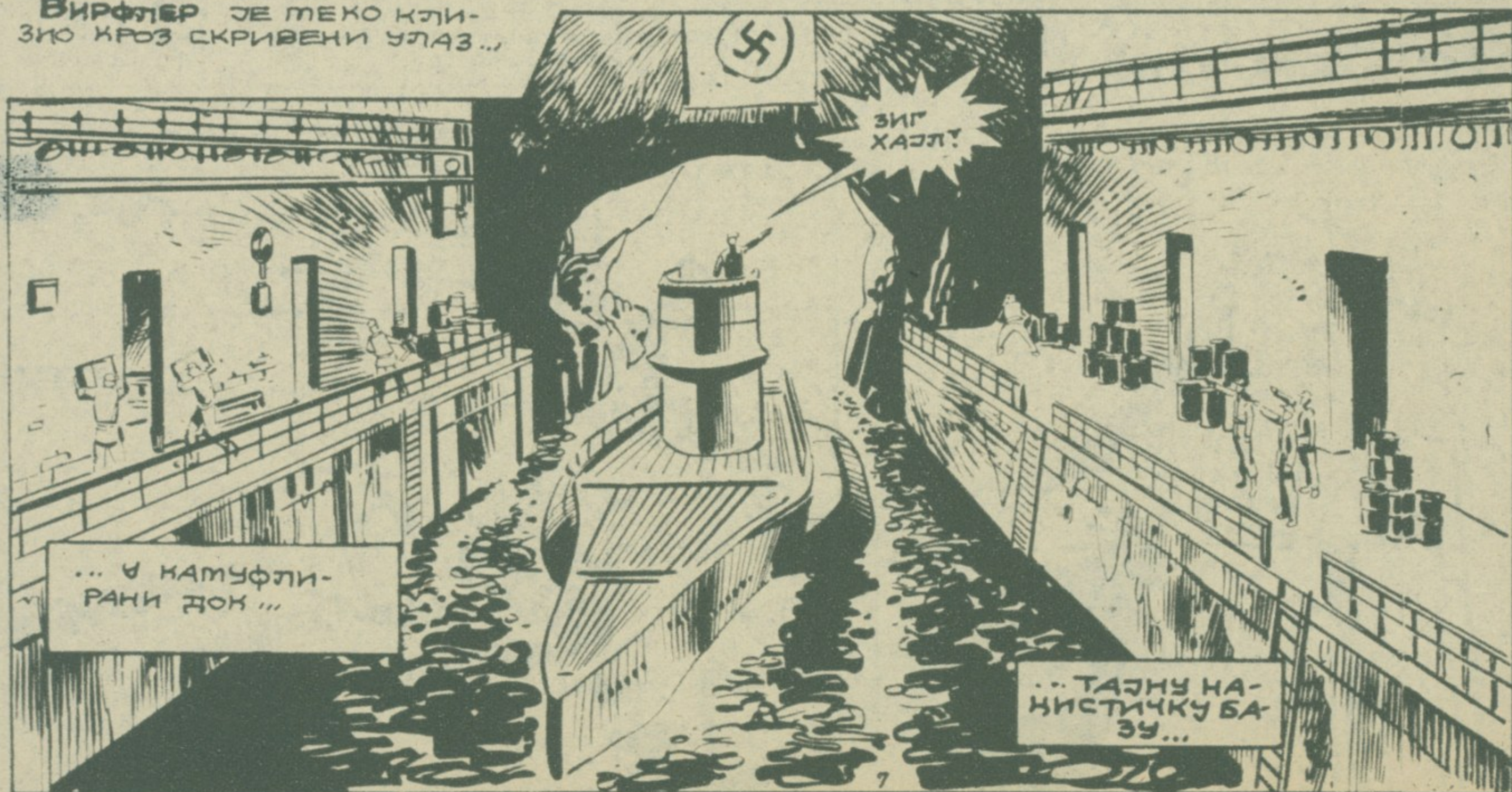

МОРА ДА ПОСТО-
ЈИ ПОДВОДНИ КАНАЛ
ЗА ПОДМОРНИЧУ КАД
СМО ТАКО БЛИЗУ ОБА-
ЛЕ...

ВИРФЛЕР ЈЕ МЕКО КЛИ-
ЗНО КРОЗ СКРИВЕНИ УЛАЗ...

ПОШТО ЈЕ САНДУК СА КОВЧЕГОМ
ИСТОВАРЕН...

ВЕЋ СТО ЈАВИ-
ЛИ РАДИОМ Т
ОЛТАР СЕ ПРИ-
ПРЕМА ПРЕМА ВА-
ШИМ УПУТСТ-
ВИМА?

СЈАЖ-
НО,
ПУКОВ-
НИЧЕ
ДИТ-
РИХ?

КОВЧЕГ ТРЕ-
БА ДОНЕТИ КА-
ДА ОЛТАР БУ-
ЋЕ СПРЕ-
ТАН?

А
ДЕВОЈ-
КА?

ИЗГЛЕДА
ДА БУ СТИ-
ГИ НА ВРЕ-
МЕ...

ЊУ
ОСТАВИТЕ
МЕ-
НИ?

А САДА
ТРЕБА ДА СЕ
ПРИПРЕМИМ...

УЗНЕМИРАВА МЕ
ПОМИСАО НА ТАЈ РИТУ-
АЛ? ЈЕ ЛИ ДОИСТА НЕОП-
ХОДАН?

ДА ВАС
НЕШТО УПИТАМ,
ПУКОВНИЧЕ...

ЖЕЛИТЕ ЛИ
МОЖДА ДА
КОВЧЕГ ОТ-
ВОРИМО У
БЕРЛИНУ...
ПРЕД ФИРЕРОМ
...ПА ДА ТЕК ТА-
ДА САЗНАТЕ
ДА ЛИ СУ СВЕ-
ТИ ОСТАЦИ
У ЊЕМУ?

ДИТРИХ
НЕ РЕЧЕ
НИШТА...

ДЕСЕТ МИНУТА КАСНИЈЕ, БЕЈЛОК
ЈЕ ИЗИШАО ИЗ ШАТОРА...

ПУКОВНИЧЕ
ДИТРИХ, НЕКА
СЕ КОВЧЕГ ПОС-
ТАВИ НА ОЛТАР?

СВЕ
ЈЕ
СПРЕМ-
НО?

СУНЦЕ ЈЕ ЗА-
ПАЗИЛО...

... У ТИШТИНИ, ДОК СУ ГА
ПРИНОСИЛИ, И КОВЧЕГ КАО
ДА ЈЕ ОДИСАО ПРИТАЈЕНОМ
ЕНЕРГИЈОМ...

АКТИВНОСТ У ЛОГОРУ ЈЕ ПРЕСТА-
ЛА. ВОЈНИЦИ СУ ПРИШЛИ ОЛТАРУ,
ДА БИ ПРИСУСТВОВАЛИ ЧУДНОВАТОМ
РИТУАЛУ...

БЕЛОК ЈЕ РАШИ-
РИО РУКЕ И ПОЧЕО
МОЛИТВУ, А ИЗ КОВ-
ЧЕГА СЕ ЗАЧУЛО ТИ-
ХО ЗУЈАЊЕ...

И ТА-
ДА...

СТАНИ-
ТЕ?

АКО СЕ НЕКО ПО-
ТАКНЕ, ОДУВАЊУ ОВУ
КУТИЈУ НАТРАГ ДО
МОЈСИЈА?

ЏОНСЕ,
ТВОЈА УПОРНОСТ
МЕ ЗАДИВЉАЈЕ,
АЛИ КРЊИШ УРЛЕД
НАЗАМНИШ-
ТВА?

ДОКТОРЕ ЏОНС, НЕ
МИСЛИТЕ, ВАЉДА, ДА
БЕТЕ ПОБЕГИ СА ОВОГ
ОСТРВА?

ТО ЗАВИСИ
ОД РАЗБОРИТОС-
ТИ СВИХ НАС?

ДЕВОЈКА ЈЕ
ЈЕДИНО ШТО
ТРАЖИМ?

ДРЖАЈ
КОВЧЕГ
НА НИША-
НУ ДОК
НАМ НЕ
ОБЕЗБЕ-
ДИТЕ
СИГУРАН
ПРЕВОЗ
ЗА ЕНГЛЕС-
КУ? ИНА-
ЧЕ, СВИ БЕМО
У ВАЗДУХУ!

ИМАТЕ ПЕТ
СЕКУНДИ ДА...
ОХ?

ДРЖ'ТЕ
РА?

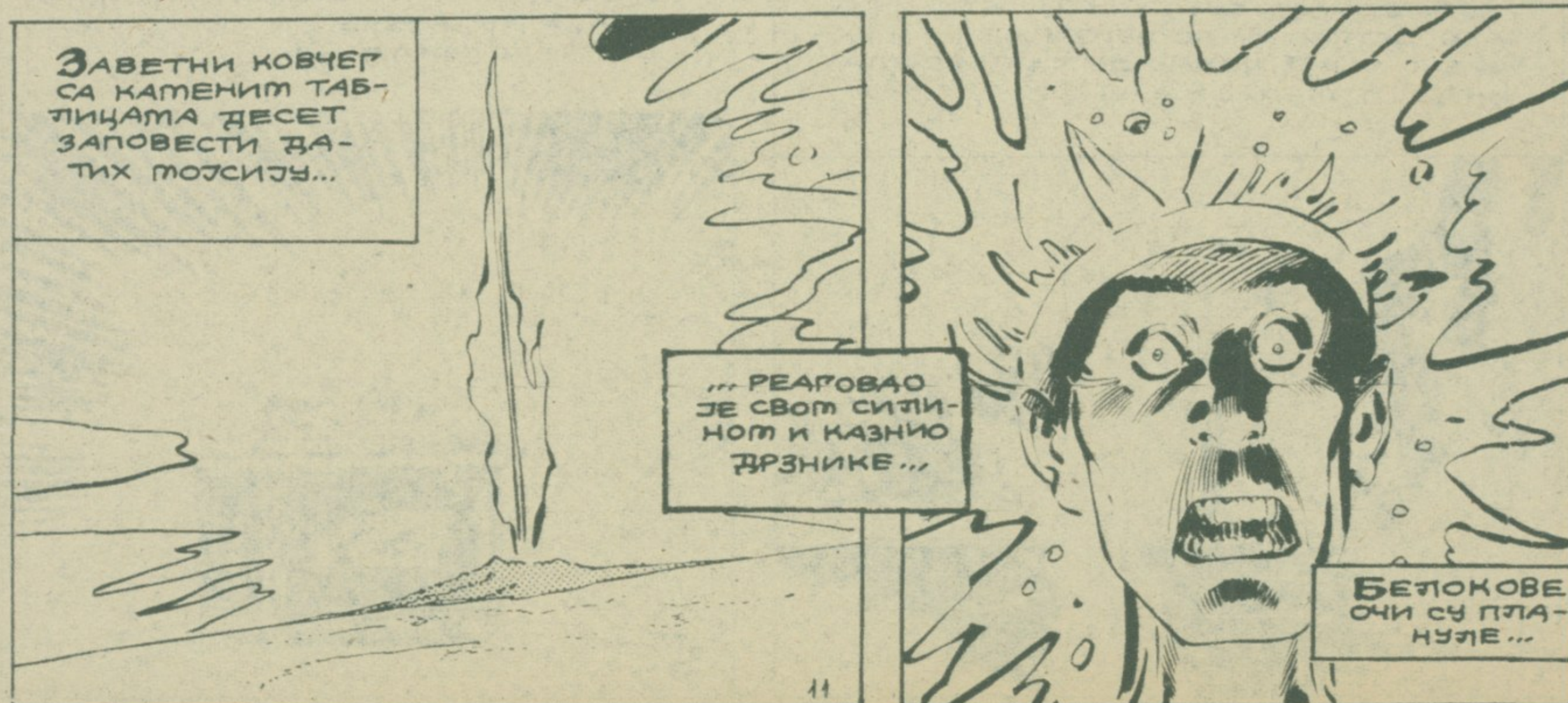
ЏОНСЕ, ОВО ЈЕ
ДРУГИ ПУТ ДА
ЧИНИТЕ ГЛУ-
ПОСТИ?

ПОТРУ-
ДИЈА
СЕ ДА
МИ ТО НЕ
ПРЕ-
БЕ У
НАВИ-
КУ?

ТИЧНО
БУ ВАМ
ПОМОГИ...

... КАО ДА ЈЕ ДОШАО
ДО САЗНАЊА НЕДОСТУП-
НОГ ЧОВЕКОВОМ УМУ.

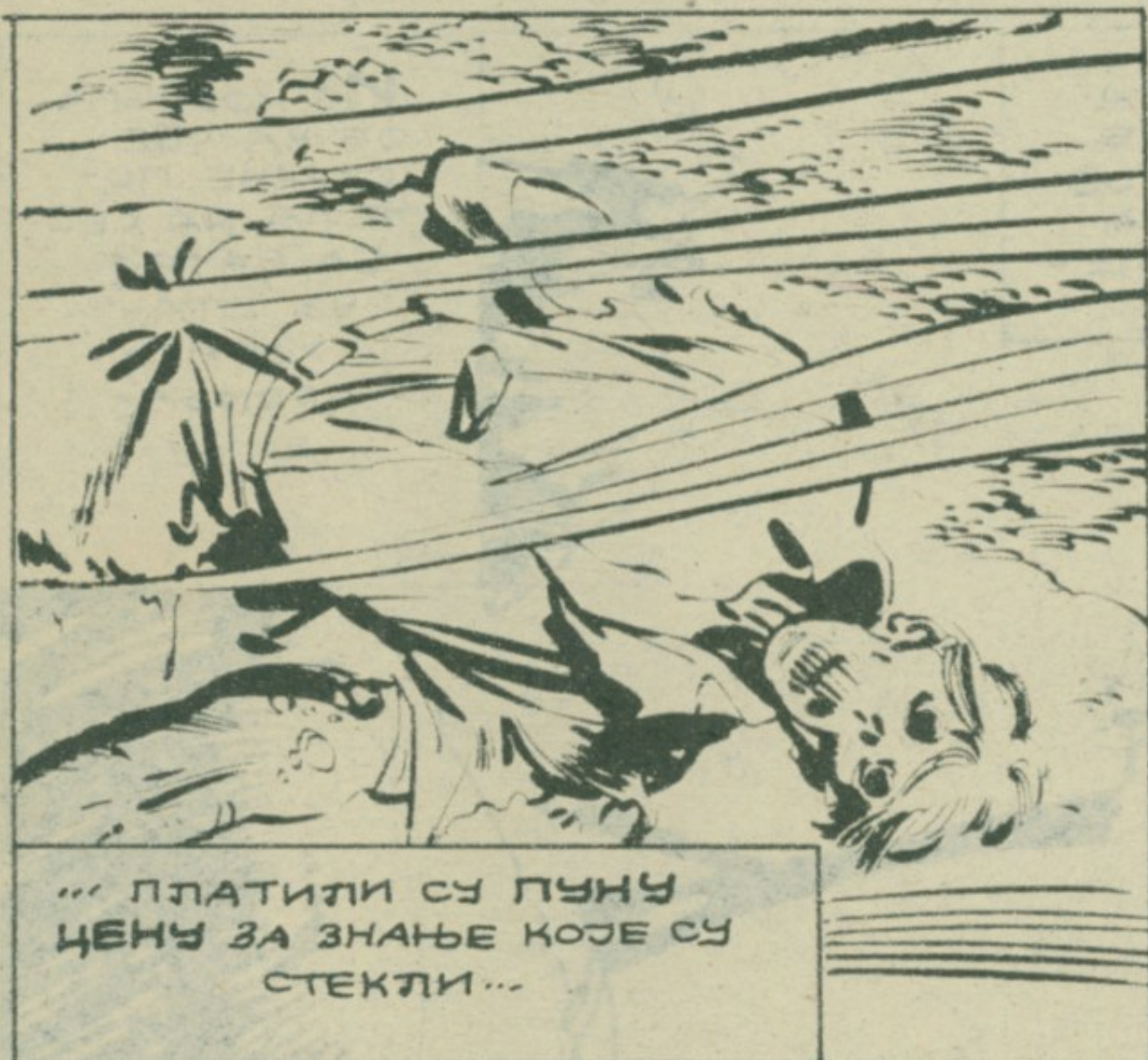

БИЛО ЈЕ ТО
ПОСЛЕДЊЕ
ШТО ЈЕ ИКАДА
САЗНАО.

ОСТРВО СЕ ТРЕСЛО ПОД
РАСТУЊИМ ПУСТОШЕЊЕМ...

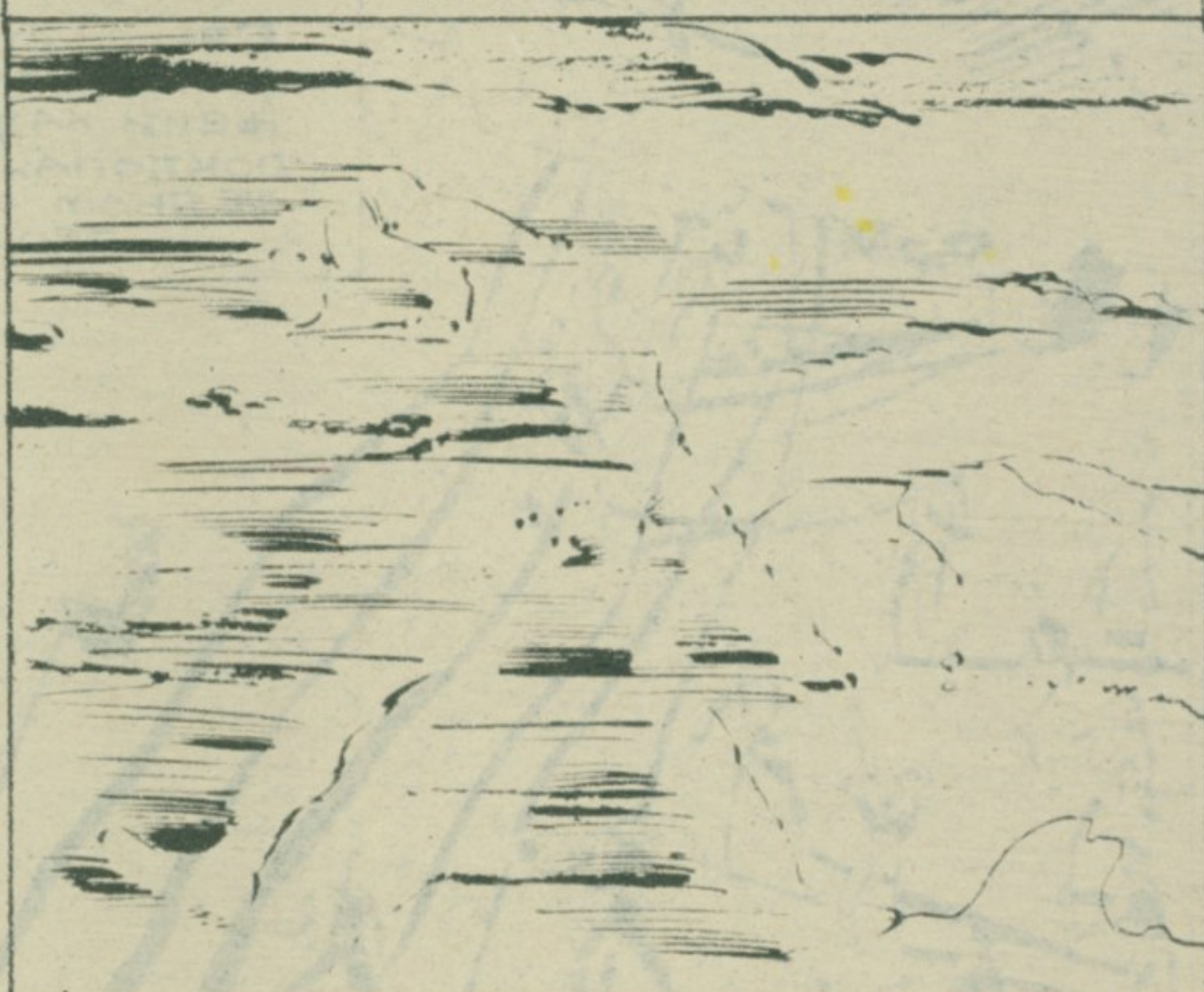

... И СВИ КОЈИ СУ ВИДЕЛИ
КОВЧЕГ И ЊЕГОВЕ МОЋИ...

... ПЛАТИЛИ СУ ПУНУ
ЦЕНУ ЗА ЗНАЊЕ КОЈЕ СУ
СТЕКЛИ...

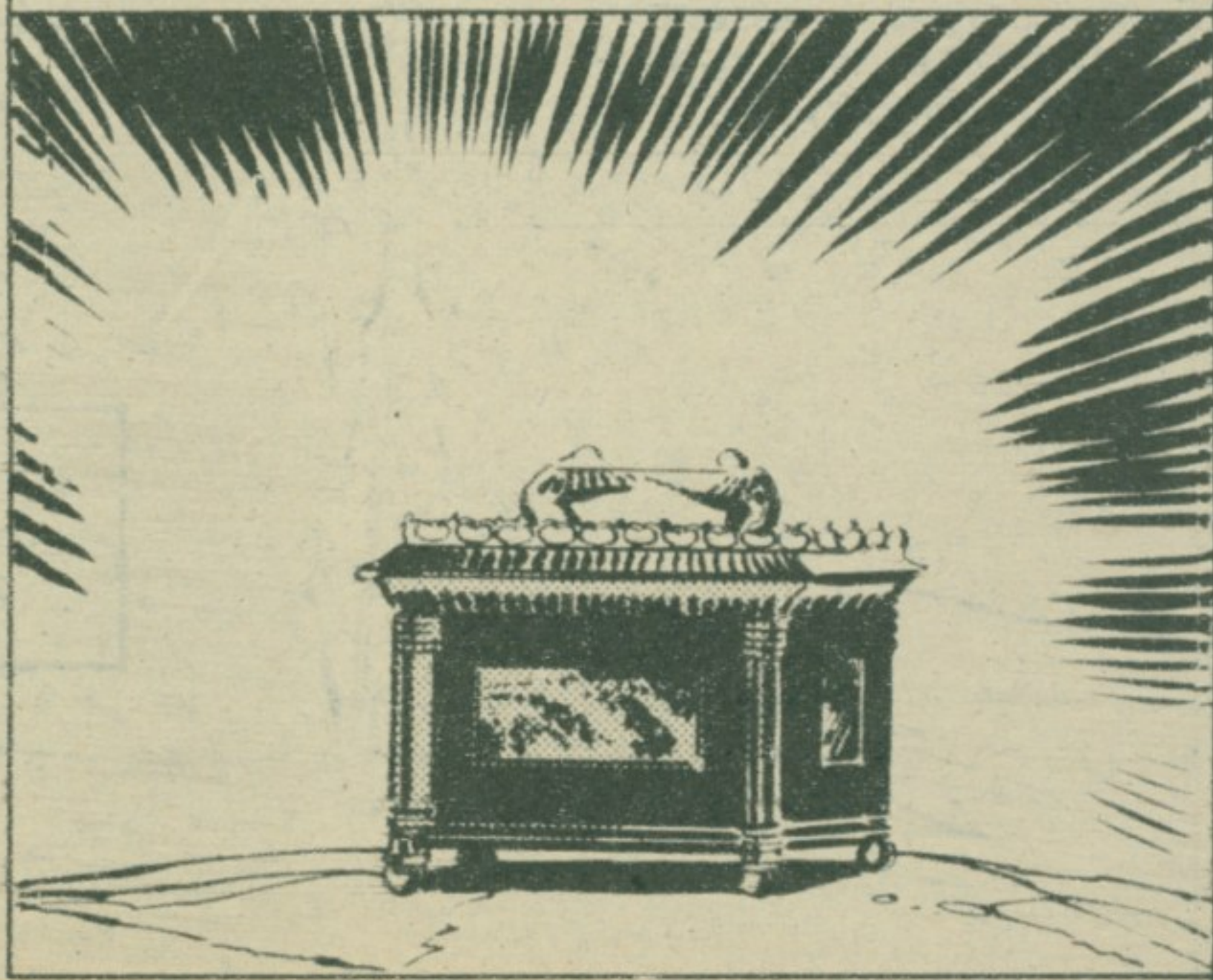
... И ПРЕТВОРИЛИ СУ СЕ У ПРАХ...

ОДЈЕДНОМ, СВЕ СЕ УТИШАЛО. ЧИ-
ТАВО ОСТРВО БИЛО ЈЕ СПРЖЕНО И РА-
ЗОРЕНО ОСИМ ДЕЛА ГДЕ СУ СТАЈАЛИ
ИНДИ И МЕРИОН...

ПРЕД ЊИМА, НА ОЛТАРУ, ЛЕЖАО
ЈЕ ЗАВЕТНИ КОВЧЕГ... И СИЈАО ЛЕП-
ШЕ НЕРО ИКАД...

ЈЕДНОГ ДАНА, У КАНЦЕЛАРИЈИ ПУКОВНИКА МАСГРУВА У МИНИСТАРСТВУ РАТА У ВАШИНГТОНУ...

УЧИНИЛИ СТЕ ВЕЛИКУ УСЛУГУ ДОМОВИНИ, ДОКТОРЕ ЏОНС...

ЖЕЛИМ ДА ЗНАМ КАДА ЋЕ КОВЧЕГ БИТИ ПРЕНЕТ У МУЗЕЈ?

НА ТОМЕ РАДЕ НАШИ НАЈБОЉИ ЉУДИ?

АКО НАМ ЗАТРЕБАТЕ, ПОЗВАЉЕМО ВАС?

"ПОЗВАЉЕМО ВАС!"

"ХВАЛА НА СВЕТУ!"

ЈАСНО, НЕГЕ ДА ТИ КАЖУ ИСТИНУ?

"НАЈБОЉИ ЉУДИ?"

МИСЛИМ ДА ЈЕ НАЈБОЉЕ ДА ЗАЈЕДНО ЗАБОРАВИМО ВАШЉИВИ КОВЧЕГ?

НА НЕКОМ МЕСТУ, НОВИ ЗАПЕЧАКЕНИ САНДУК...

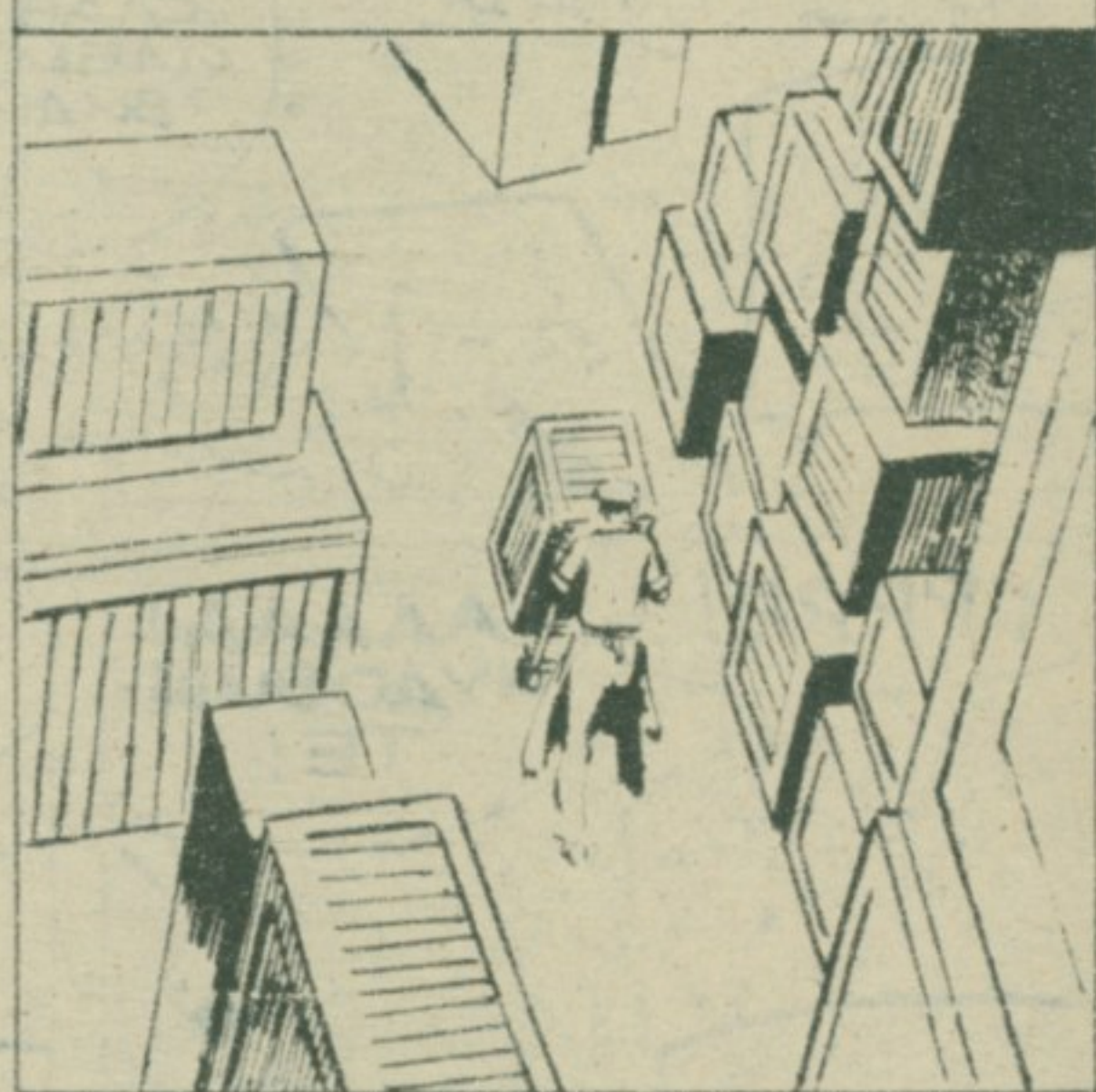

... СА СЛОВИМА ЈОШ ЧЕВК ВЛАЖНИМ...

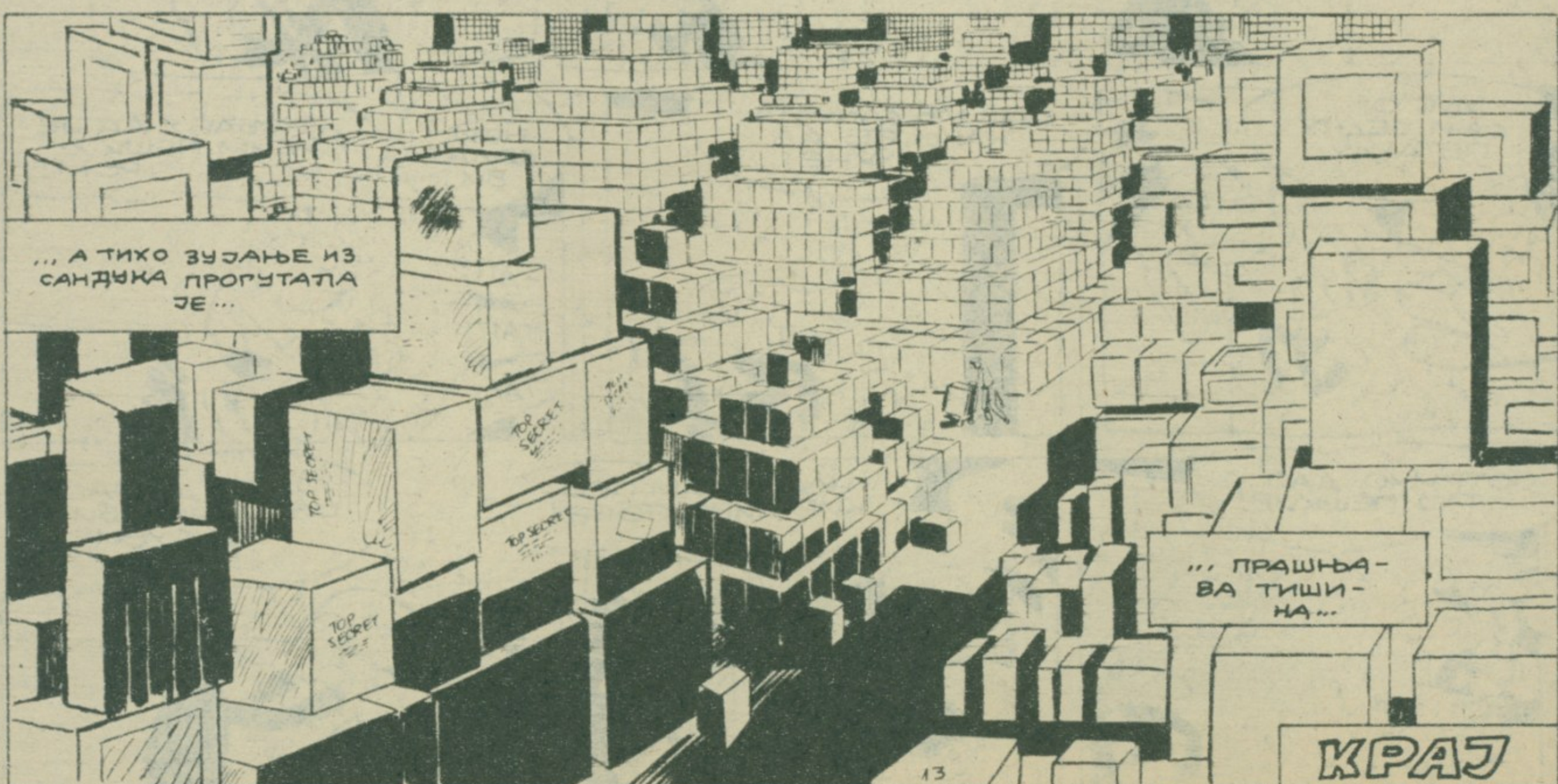
... НАТОВАРЕН ЈЕ НА КОЛИЦА...

... И ТИХО ОДВЕЗЕН НИЗ БЕСКРАЈНЕ ПРОЛАЗЕ ПРОСТРАНОГ СКЛАДИШТА...

... А ТИХО ЗУЉАЊЕ ИЗ САНДУКА ПРОПУТАЛА ЈЕ...

... ПРАШЊАВА ТИШИНА...

КРАЈ

ПОТРЧКО: ПЕТАРДЕ

ПОШТО
СУТРА
ИДЕМО НА
КОЛЕКТИВ-
НИ ОДМОР
ОДЛУЧИО САМ
ДА СЕ МАЛО
ЗАБАВИМО!
БИГЕ
ПИГА И
ПЕТАР-
ДИ!

СЈАЈНА ИДЕЈА,
ДИРЕКТОРЕ!

НАПУ-
НИМО
ОВАЈ
КАЗАН
ПИ-
ВОМ!

ИДИ ВИДИ
ДА Л' СУ СТИГЛИ
БУРИКИ!

ЛЕТИМ!

ДА ПРОВЕРИМ
ДА Л' СУ ОЧИСТИ-
ЛИ КАЗАН!

ЧУО САМ
ДА ЋЕ
БИТИ
НЕКО
СЛАВЉЕ!
ИДЕМ ДА
ВИДИМ!

СТИЖЕ
ПИВОЦЕ!

ПЛУС!
ПЛУС!
ПЛУС!

САМ ЋУ ДА ГА
ПРЕРУЧИМ!

ГРРРР!

ААААА!
ЧУДОВИШ-
ТЕ!

САД САМ
ЈОШ И ЧУДО-
ВИШТЕ!

Д... ДИРЕК-
ТОРЕ!
АЛИ...

БРЗО
МИ
ДОНЕ-
СИ НЕКИ
ПЕШ-
КИР!

О... ОДМА' ДИ-
РЕКТОРЕ!

ДИГ'О
САМ ЈЕДНУ
ПЕТАРДУ!

БАШ МЕ ЗАНИМА
КАКО ЋЕ ДА
ПУКНЕ!

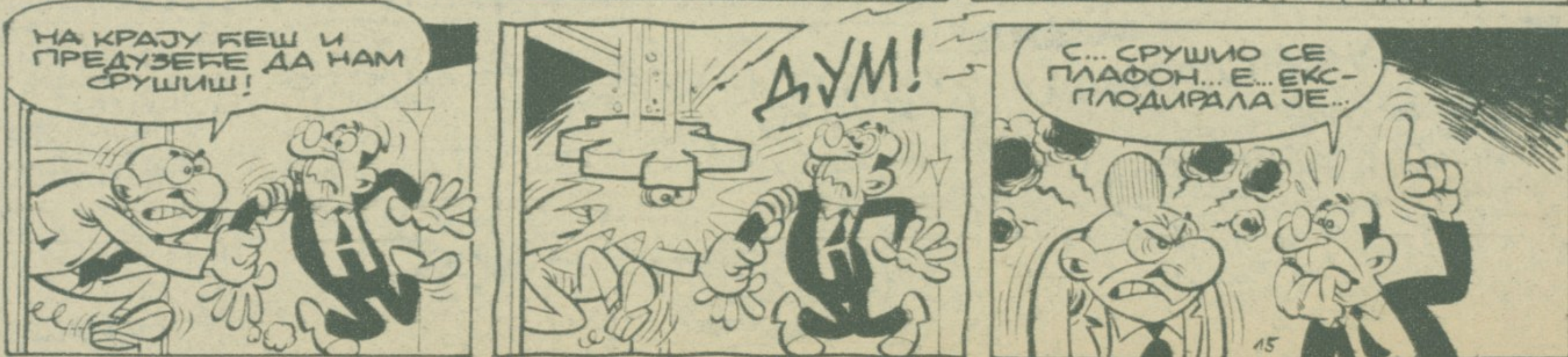
ОХ!
НЕКО
ДОЛА-
ЗИ!

ПРОБАЋУ ДА ЈЕ
УГАСИМ ПЕШКИ-
РОМ!

ПОТРЧКО, ДАЈ
ТАЈ ПЕШКИР!

НАШ'О САМ ПЕШ-
КИР, ДИРЕКТОРЕ!

ЈА ЋУ ДА ВАС
ОБРИШЕМ! БИГЕ-
ТЕ СУВИ...

ПЛАТИКЕШ МИ
ЗА СВЕ!

АУУ, КОЛ'КА
ПЕТАРДА!

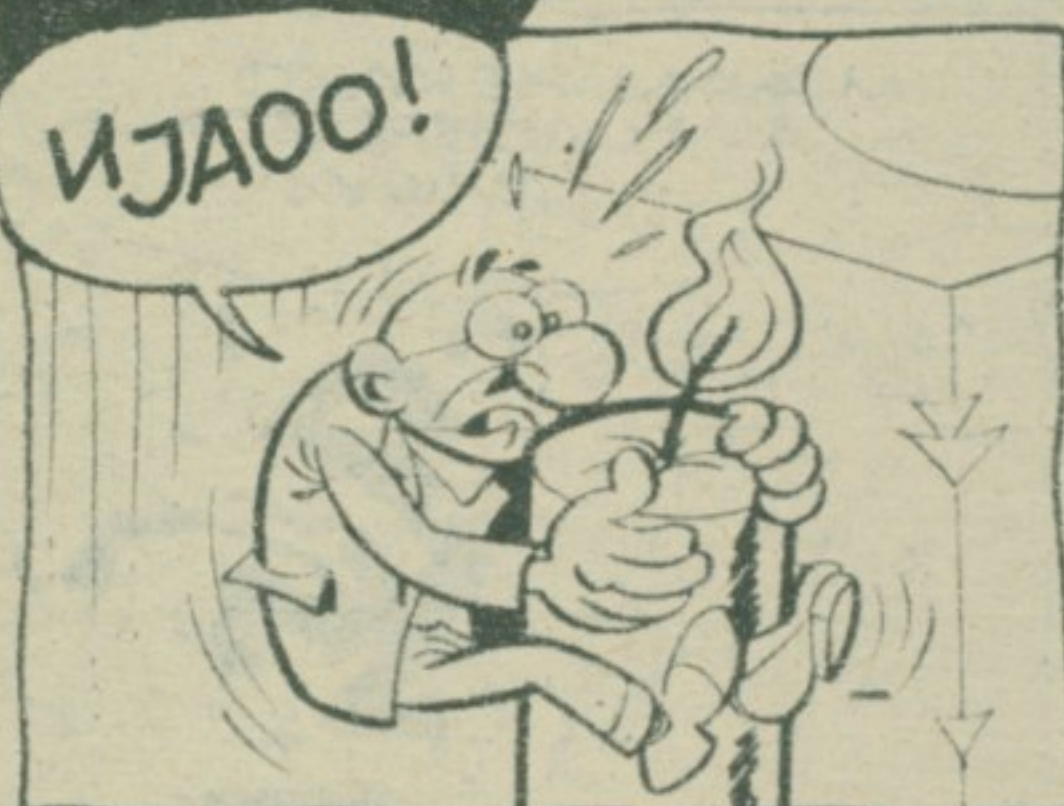
ГРР! ГДЕ ЈЕ
ОНАЈ ТИП ИСПА-
РИО?

СИГУР-
НО СЕ
ПОПЕО
НА
ВРХ
ОВОГ
СТУ-
БА!

ХЕЈ!
ОВАЕ
НИЈЕ БИО
НИКАКАВ
СТУБ!
НИКАД
НИЈЕ
БИО
СТУБА!

ИЈАОО!

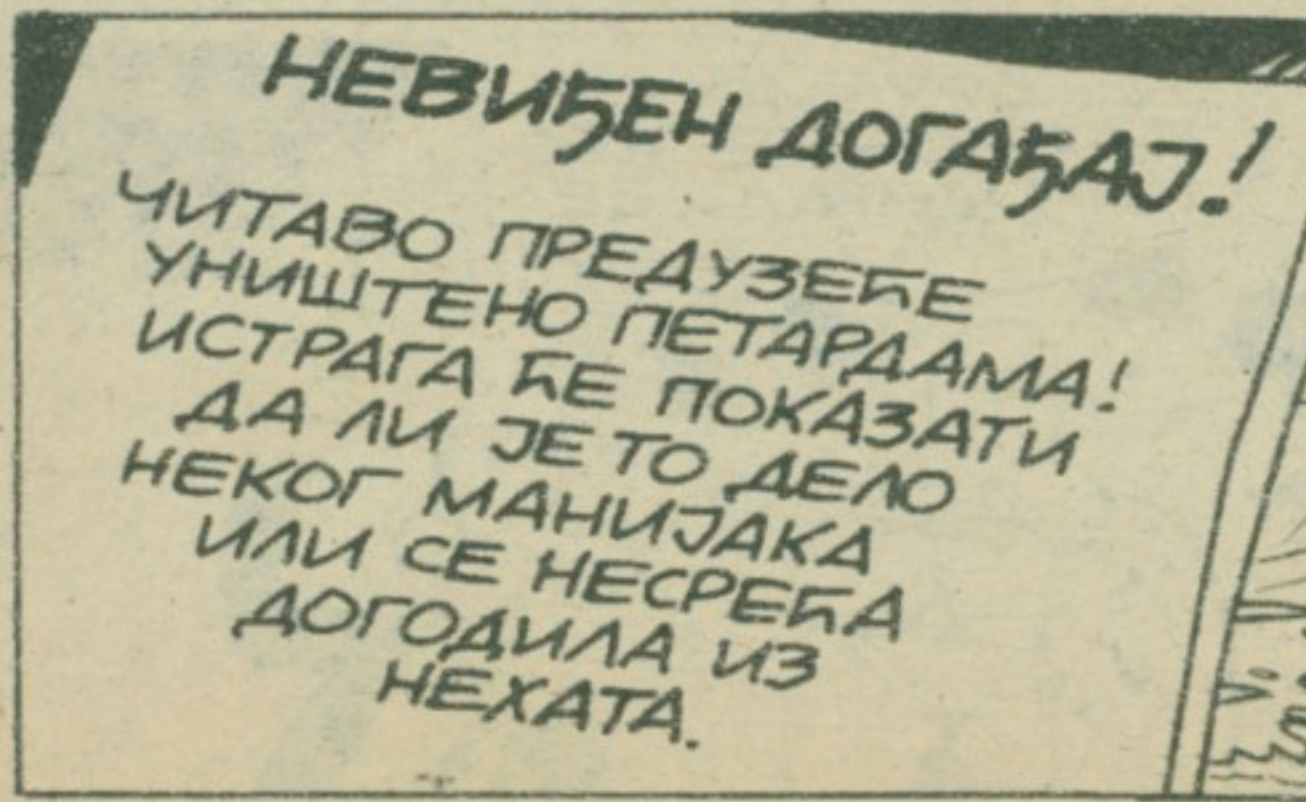
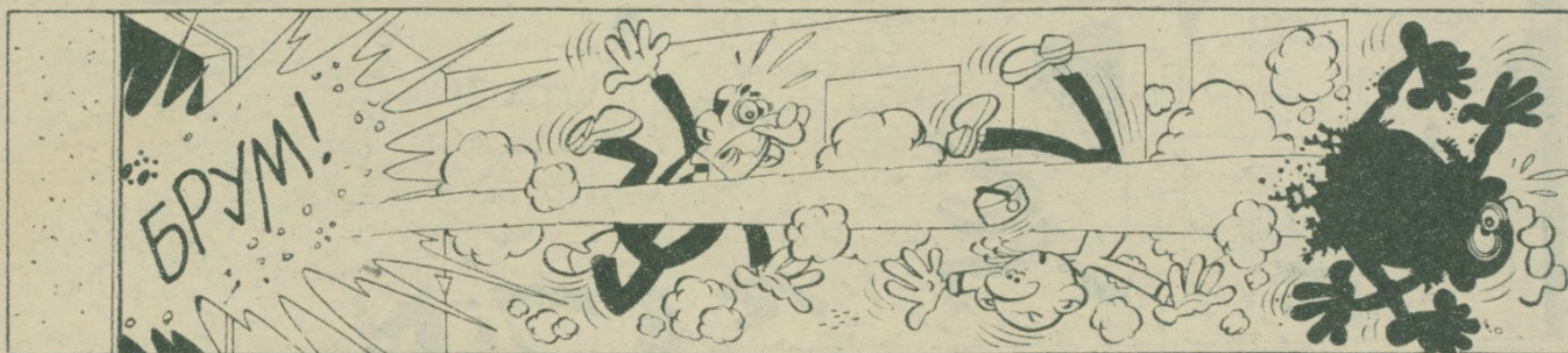
ДОСТА МИ ЈЕ СВЕГА!
ПОБАЦАЉУ СВЕ
ПЕТАРДЕ!

ОПЕТ
ТИ!

ДА ВИШЕ НИСИ ПИП-
НУО ПЕТАРДЕ!

НЕВИБЕН ДОГАЂАЈ!

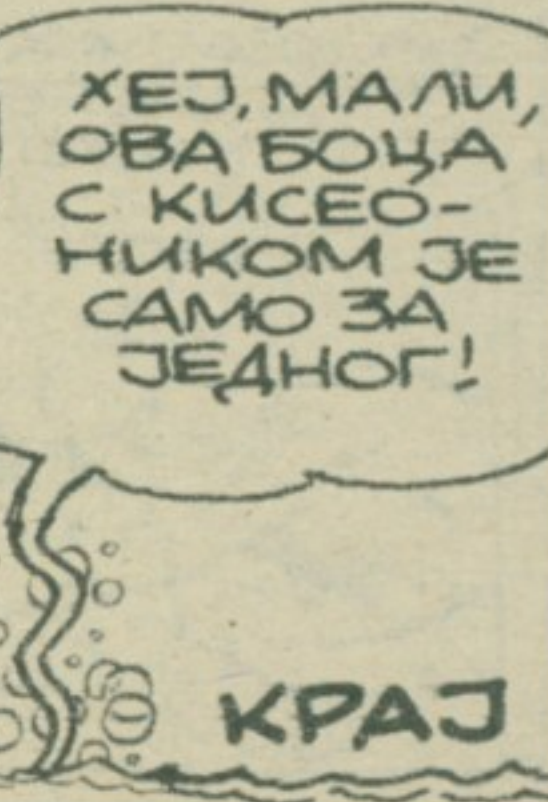
ЧИТАВО ПРЕДУЗЕЋЕ
УНИШТЕНО ПЕТАРДАМА!
ИСТРАГА ЋЕ ПОКАЗАТИ
ДА ЛИ ЈЕ ТО ДЕЛО
НЕКОГ МАНИЈАКА
ИЛИ СЕ НЕСРЕБА
ДОГОДИЛА ИЗ
НЕХАТА.

УНИШТИ-
БУ ТЕ!

НИСАМ ЈА КРИВ!
СВЕ ЈЕ ТО БИЛО ПО-
ТРИКОВО МАСЛО!

ХЕЈ, МАЛИ,
ОВА БОЦА
С КИСЕО-
НИКОМ ЈЕ
САМО ЗА
ЈЕДНОГ!

КРАЈ

КЊИГЕ ЗА ВАШ УСПЕХ У ЖИВОТУ...

1. A. M. Semorie:

„И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ СУПЕРПАМЋЕЊЕ“ V изд.

— Програмирани приручник технике памћења и учења којим можете вишеструко повећати своје памћење и способности учења. I књига: „МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ ПАМЋЕЊА“ (202 стр.) — дин. 300.—

II књига: „ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА“ (228 стр.) — дин. 300.—

ПРАКТИЧНЕ, ЛАКО СХВАТЉИВЕ И СВИМА ПРИСТУПАЧНЕ МЕТОДЕ БРЗОГ, ЛАКОГ И ТРАЈНОГ ПАМЋЕЊА свих врста података и знања

Комплет (обе књиге заједно) Дин. 500.— — Формат 17х24 цм. 430 стр. (латиница), преко 150 илустрација, 15 самотестова, на фином офсет папиру са корицама у три боје.

2. S. Yesudian: — E. Haich: „ЈОГА И СПОРТ“

— Комплетан, практичан и веома приступачан приручник ХАТХА ЈОГЕ древне и широм света потврђене јединствене уметности Истока, помоћу које можете стећи и очувати добро здравље током целог живота.

Ко жели ДОБРО ЗДРАВЉЕ, ЛЕПУ ЛИНИЈУ, ПСИХИЧКИ МИР И СНАГУ, треба да проучи ову веома распрострањену књигу, преведену на 19 језика света у преко два милиона примерака.

Цена. Дин. 300.— — ципни формат, 224 стр. (латиница) 72 илустрације на фином офсет папиру са корицама у две боје.

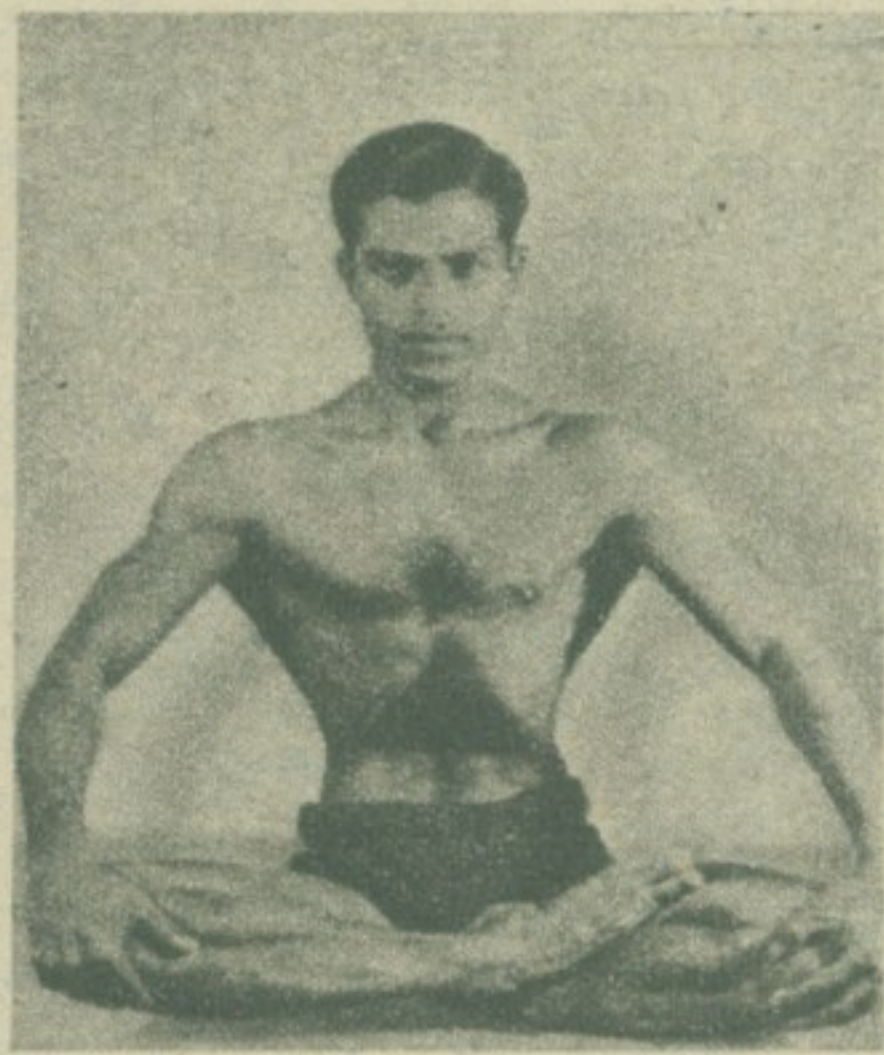
3. S. Yesudian:

„ЈОГА И ЗДРАВЉЕ“

— Виши курс ХАТХА ЈОГЕ, наставак књиге „ЈОГА И СПОРТ“. Програмирани приручник за сваку седмицу у години најбољих метода Хатха Јоге. Специјални регистар и дијагностички индекс за обе књиге омогућују ефикасну примену најпогоднијих вежби и метода за поједине органе и обољења.

Цена Дин. 300.— — ципни формат, око 220 стр. (латиница) преко 300 илустрација на фином офсет папиру са корицама у две боје — излази током 1982. г. Ако је сада наручите добићете је с приоритетом по старој цени.

Комплет (обе књиге „ЈОГА И СПОРТ“ и „ЈОГА И ЗДРАВЉЕ“ заједно) — дин. 500.—

ГАРАНЦИЈА: СВАКОМ НЕЗАДОВОЉНОМ ЧИТАОЦУ НАШИХ КЊИГА ОДМАХ ВРАЋАМО НОВАЦ, АКО НЕОШТЕЋЕНУ КЊИГУ ВРАТИ У РОКУ ОД ПЕТ ДАНА НАКОН ПРИЈЕМА. КОД ИСПОРУКА ЗА ИНОСТРАНСТВО ЗАРАЧУНАВАМО ПОШТАРИНУ И ПАКОВАЊЕ.

ОВДЕ ИСЕЋИ

BIBLIOTEKA
SAZNAJA

НАРУЧЕНИЦА: Б-1

Заокружите бројеве књига које наручујете 1. 2. 3.

Име и презиме:

Улица и број:

Пошт. бр. и место:

Књиге плаћате поузећем — поштару код преузимања.

**НАРУЧИТЕ НА АДРЕСУ: „ТЕХНИКА ПАМЋЕЊА“,
П. П. Б — 20/70, 11030 БЕОГРАД**

О штедни сте у последње време много чули и прочитали.

Знате да пионери имају своје пионирске штедионице, да скупљају стару хартију, кестење, биље или да марљивим радом зарађују новац. Чувају га у пионирској штедионици и зато добијају камату. Са уштеђевином могу да купе оне ствари које желе, а камате заједнички користе за излете, куповину књига за школску библиотеку, за организовање школских приредби или за помоћ онима који су у неприлици.

Многе жеље лакше се остварују, ако знамо да штедимо. Зато, да би свима нама било лепше, морамо да штедимо и друкчије.

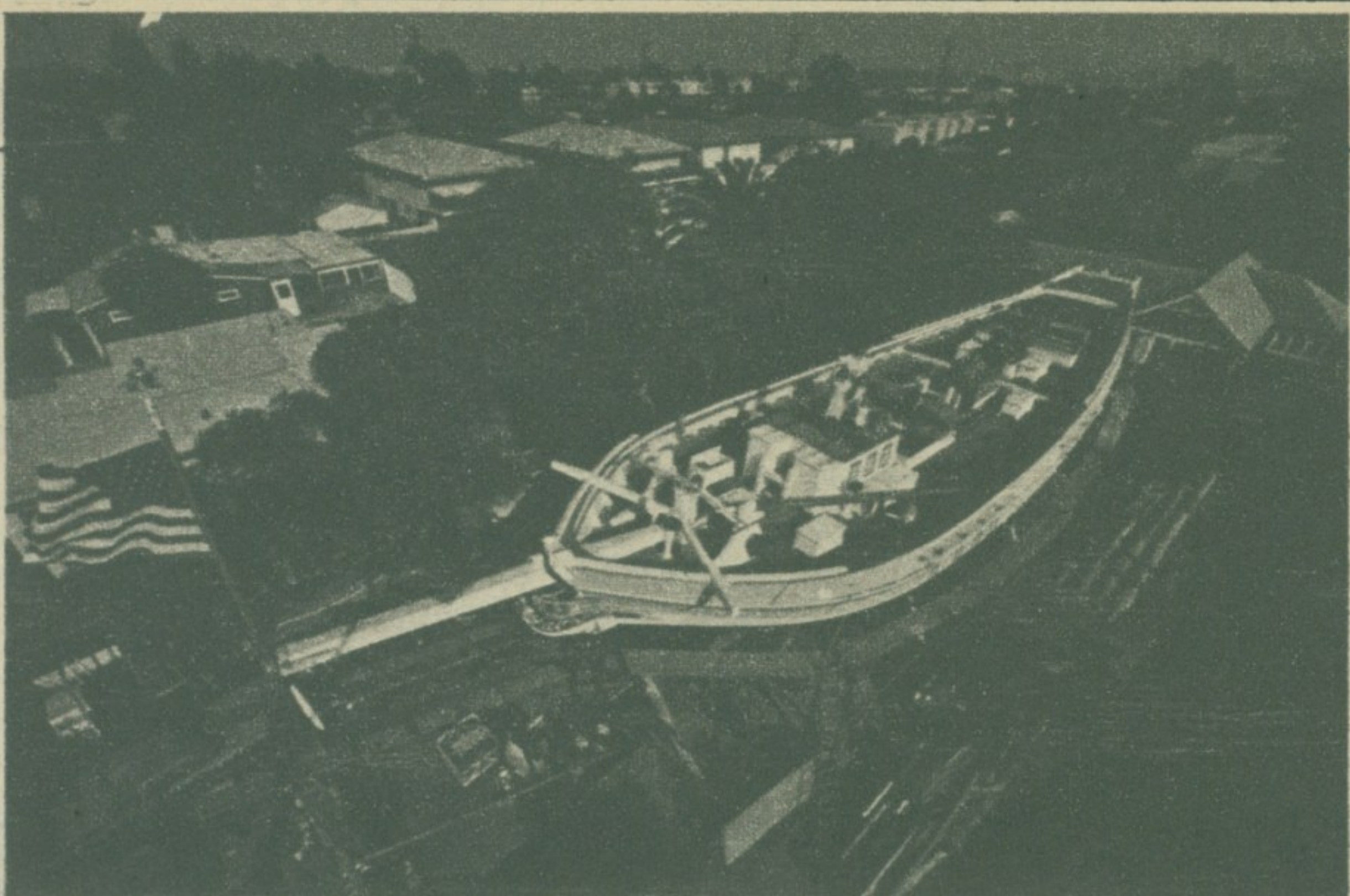
Да ли, можда, знате како се штеди храна, време, енергија...?

Но, о томе ћемо нешто опширније писати други пут. А ви размислите и пишите нам:

Како код свог свакодневног рада може да штеди пионир?

Ваше најбоље написе објавићемо у гласилу за младе штедише Бубамара или у неком другом омладинском листу са вашег подручја.

Наша адреса:
Уредништво гласила Бубамара
Љубљанска банка — удружена банка,
Градишче 14/1
61000 Љубљана

Денис Холанд већ пуних дванаест година гради овај једрењак из 1798. којим ускоро намерава да крене на пут око света. Досад је у лађу закуцао 14.000 ексера!

СВЕ ЛУДОСТИ
ЛОС АНЂЕЛЕСА

НИШТА НИЈЕ НЕМОГУЋЕ

ОНИ ТЕРАЈУ
ЖАБЕ
ДА СНАЧУ
УДАЉ,
ГРАДЕ
РАКЕТЕ
КОЈИМА
СВАКО
МОЖЕ ДА
СЕ ВИНЕ
У КОСМОС,
ВЕНЧАВАЈУ
СЕ ПОД
ВОДОМ.
ОНИ ЈУРЕ
РЕНОРДЕ —
НИЈЕ
ВАЖНО
ДА ЛИ
ЈЕ ГЛУПО,
ВАЖНО ЈЕ
ДА НИКО
ДРУГИ
У ТОМЕ
НЕ МОЖЕ
ДА ИХ
СТИГНЕ.

и здраве на мајчицу Земљу. Како? Повратак је предвиђен падобраном?! Има ли интересна-та за овакво путовање? Како питање?! Више од хиљаду људи са плаћеним „картама“ налази се на листи чекања!

У свом врту у Коста Меси Денис Холанд је закуцао 14.000 ексера у даске разних величина. Већ пуних 12 година он гради свој сан — верну копију једрењака из 1798. којим ускоро жели да крене на пут око света. Дванаест година рада и за неколико хиљада долара лакши — шта је то за Дениса према сну који ће, сигурно је, остварити.

Док Холанд сања о једрењаку, извесни др Хоџес имао је стално пред очима средњовековни замак. У месту Малибу успео је да сагради тај свој дворца из снова са 26 хладних соба, тамницом, комплетном витешком опремом, и свим осталим што уз један такав замак „следи“. Једино није успео да набави „духове“. Бар засад.

У Лос Аламитосу младенци се венчавају чак и у мртвачким сандуцима?! Каква идеја? Али, за људе из Калифорније најважније је шта је нешто оригинално. Жену која изнајмљује ове мрачне реквизите зову „Касандра, краљица ковчега“. Док сватови пију и веселе се као свуда у свету, а младенци се смењају из мртвачких сандука, она згрће велике паре. Код ње можете, на пример, да изнајмите сандуке у „страсној“ роза боји или „чулној“ боји лаванде. Прва брачна ноћ може да се проведе у врло тражном „дуплом брачном“ сандуку, украшеном бе-

лим сатеном, по цени од само 40 долара за ноћ?!

Духови Саре Винчестер

Ако у некој веледепној банци видите директора како на котуралкама јури од шалтера до шалтера и даје нека упутства, или ако једног чувеног адвоката нађете у његовој „канцеларији“ на дну базена, ништа срашно. То је овде сасвим обично. Кад смо већ код базена, овде се људи у води и венчавају, играју шах, и „мице“ и „не лутите се“ — „вече“, организују концерте.

Неко тренира жабе, а неко, као Том Кул, сваке суботе одлази у брда Сан Бернардина да би напунио кофер-хладњак снегом и затим се журно упутио ауто-путем за Мексико Сити да би тамо својој вереници бацио грудву снега у прозор?! И

Снабдевен савим оним најјужнијим Џон Бениш крстари овим колима с арњевима по америчком Дивљем западу. Из Лос Анђелеса кренуо је пре три године и још не помишља на повратак.

Лос Анђелес! Ко је овде једном био, жели да се поново врати бар још једном. А, ко овде, у срцу Калифорније, жели да оствари неку своју животну срећу, има шансе да то и постигне — уз мало среће и много, много довитљивости и знања.

Само, да би се „нешто“ направило овде, човек треба да буде мало лудост, а и његове идеје треба да личе на њега.

Калифорнијски сан о испуњењу свих жеља, могућих и немогућих, и данас живи као и пре више од 130 година кад

је златна грозница кренула са пацифичке обале и захватила убрзо читав свет. На стотине хиљада авантуриста упутило се опасним путем преко Стеновитих планина — увек са истим циљем пред собом: постати богат у Калифорнији и тако испунити сваку жељу...

Намва идеја!?

...Преживели су и успели само они са највећим оптимизмом у себи, срећни и довољно храбри. У то време, да не би по-

тонуо, човеку је у Калифорнији безусловно морало „нешто“ да се догоди. Оригиналноста која је тада била основ да се преживи одржала се до данашњег дана у овим крајевима. Ево неколико примера.

Роберт Тракс, некад запослен у NASI, одувек је сањао о некаквој „народној ракети“, уз чију би помоћ сваки смртник, по цени од 10.000 долара, могао да се отисне у космос без икаквих лекарских уверења, специјалних тренинга за астронауте. Наравно, Тракс жели муштерије да врати живе

СВЕ ЛУДОСТИ ЛОС АНЂЕЛЕСА

тако сваке суботе, већ пуне четири године!

Ако једна идеја не „упали“, одмах се тражи друга. Вероватно због тога ниједан обућар овде неће вечно остати обућар, нити часовничар сајдија. Зар и Роналд Реган, ина-

че „овдашњи“, није најбољи пример „преквалификације“ једног глумца у председника САД?

Калифорнија, сунчани рај на западу САД, једноставно има све што може да се замисли на овој планети: планинске

врхове са вечним снегом, само коју миљу даље сунчане пешчане плаже, па онда ред пустиња, ред оаза, ред каубојских шешира и, истина, нешто проређену, каубојску романтику. Средиште свега, је, ипак, »homo californiensis«, калифорнијски човек. Тип пун екстрема, у чијим жилама тече крв најразличитијег порекла. Али, пре свега, тип пун идеја. Као, рецимо, богата удовица Жанин Левит из Палм Спрингса која је пред себе ставила живот-

ни задатак да буде жена са највећим бројем хаљина на свету. Њена кућа данас личи на диновску робну кућу.

На крају, споменимо и једну њену „колегиницу“. На ауто-путу број 101, између Лос Анђелеса и Сан Франциска, налази се чувена »Winchester Mystery House«. О чему се, заправо, ради? То је један комплекс од 160 салона, 40 спаваћих соба и 13 купатила са 47 камина, 40 покретних степеница и 1000 прозора. Све је ово

изградила Сара Винчестер, удовица чувеног проналазача још чувеније пушке. Али, зашто је толико градила? Једноставно, како је сама изјавила, желела је да прими под кров све оне „духове“ који су као живи људи настрадали од сруха. Ипак је прошле године умрла. Од старости, наравно.

Очигледно да сан о вечном животу не може да се испуни чак ни у Калифорнији...

М. Ш.

Венчање у Лос Аламитосу: до смрти заједно! Жену која изнајмљује ове мрачне реквизите за највеселији дан зову — Касандра, краљица ковчега.

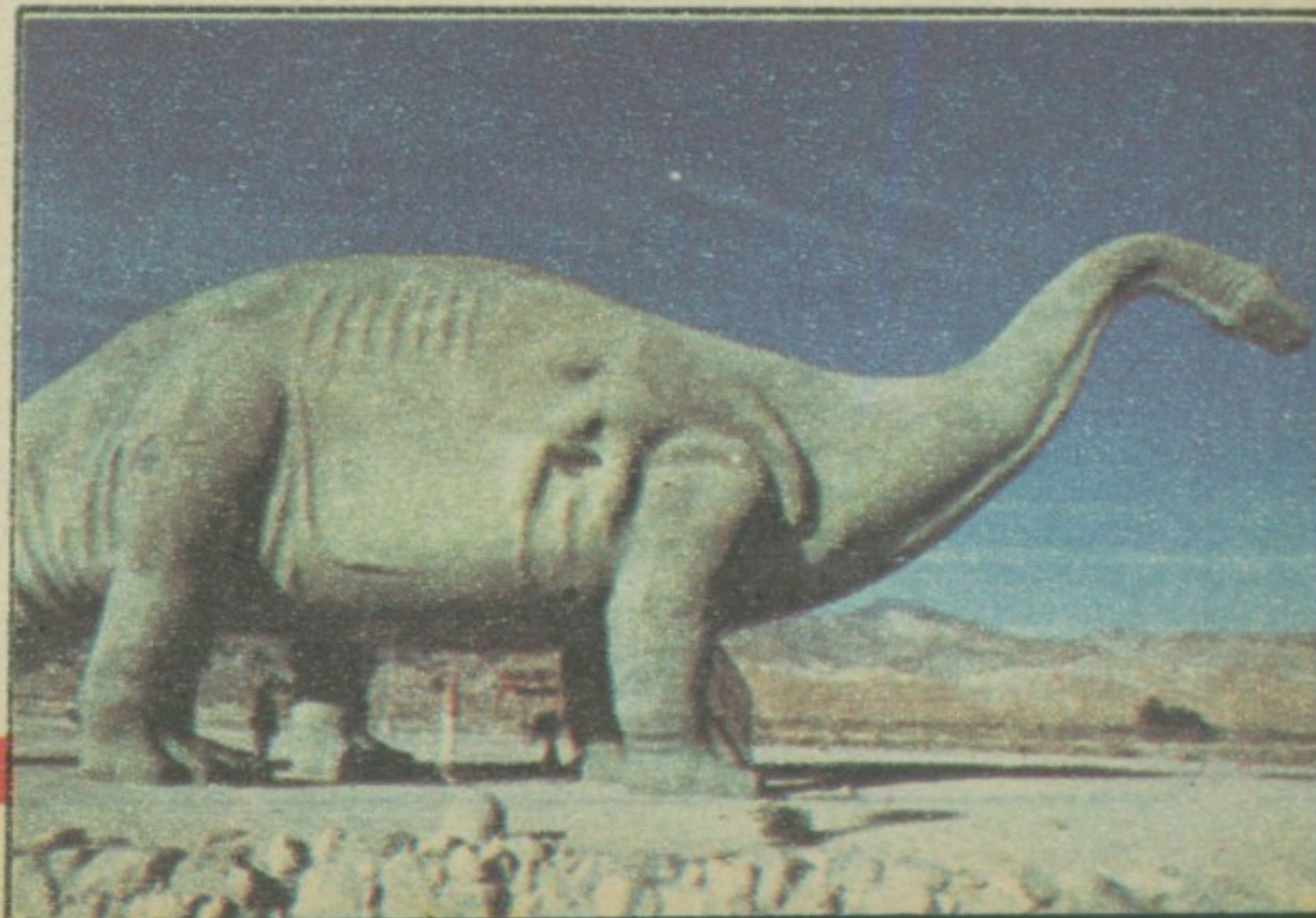

Радња »Soap Plant« нуди разне невероватне ствари: заједничко им је што су сва ова чуда начињена од сапуна!

Очи у очи са читом-убицом »Sea World« код Сан Дијега. Између малишана и опасног створа налази се, наравно, јака стаклена преграда.

Овај диновски диносаурус реклама је за један ресторан пред ауто-пута. Није важно колико кошта, тражи се само да је што луђе и оригиналније.

Замак који видите иза брачног пара Хоџис стајао је баснословне суме долара, али зато има праву тамницу, 26 хладних соба, комплетну витешку опрему... Не зна се само шта је са духовима!

Атмосфера у просечном диско-клубу овог лудог Калифорнијског града: робот је мушког рода и зову га „Партнер за сваку прилику“.

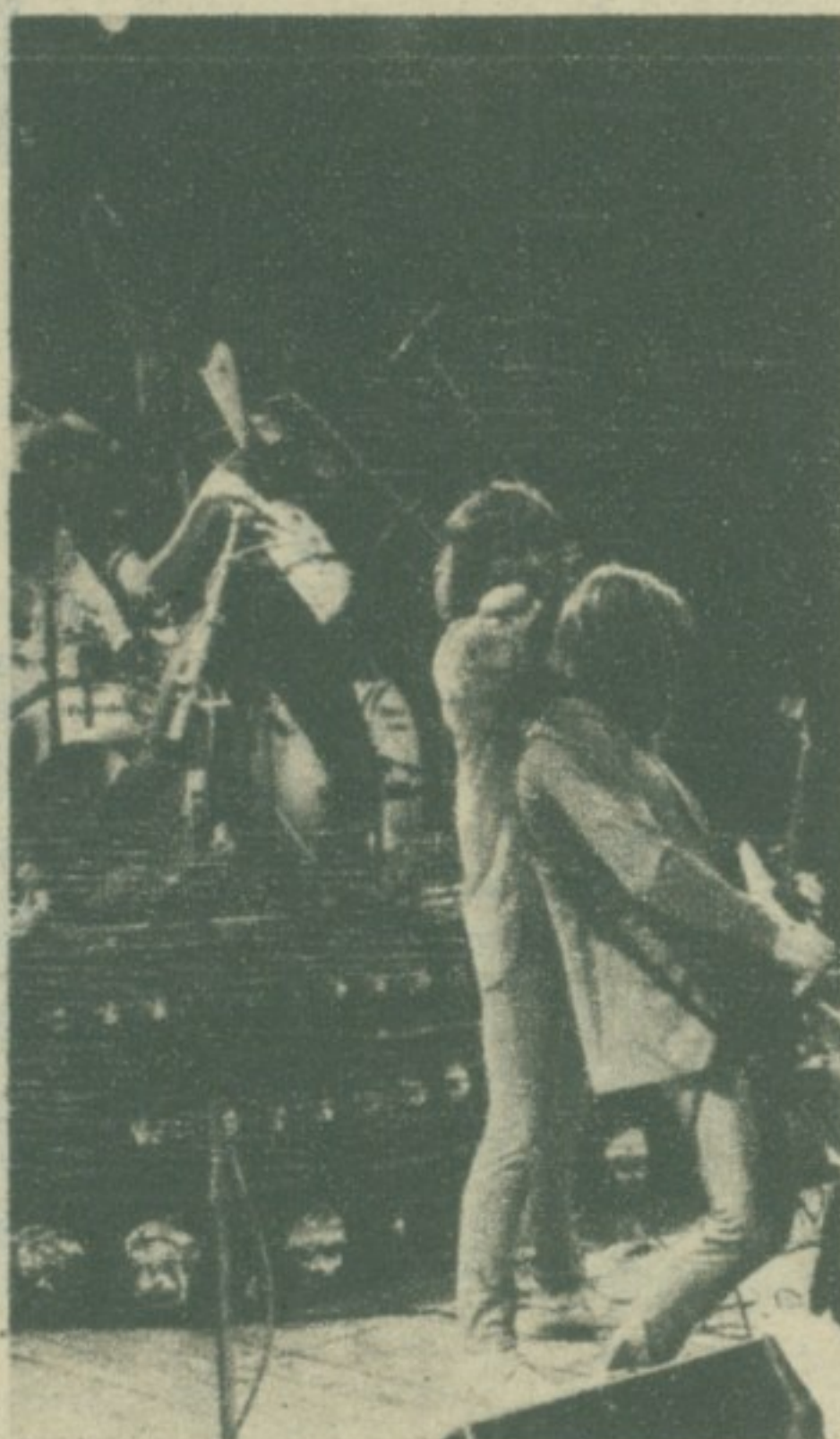

Шта све може да се направи од теста? Све! Бар је тако у фирми »Cake and Art« где можете купити и слатку тарту, и слатак шепир, и слатког слона!

Бил Стид се сетрио да отвори „Високу школу за жабе“! — Тренингом им не само побољшавам кондицију већ им и утићам самопоуздање — тврди довитљиви „професор“.

**ЕСТЕ ЛИ
ПОП - ЕКСПЕРТ**

1. Најновији албум групе Пилоти зове се:
а) „Пилоти 2“
б) „Двадесет година“
в) „Момци из краја“
2. Енглеска група УФО стилски припада покрету:
а) ритам и блуз
б) неоромантизму
в) тешком року

3. На последњој турнеји Здравка Чолића пратила је група:
а) Генерација 3
б) Прљаво казалиште
в) Смак

Састав Д.А.Ф. живи и ради у:
а) СР Немачкој
б) Холандији
в) Енглеској

5. Бубњар Раша Ђелмаш објавио је недавно албум који се зове:
а) „У Београду“
б) „Hot Rock“
в) „Само рок“

6. Енглеска група Б-Муви (B-Movie) припада покрету:
а) тешког рока
б) романтизму
в) блузу

7. Аутор плесне игре „Домашње“ зове се:
а) Томаж Новаковић
б) Андреј Шпирић
в) Томаж Доминић

8. Гари Брукер је некада био певач групе:
а) Игле
б) Прекот Харум
в) Свит

9. „Дубоко у теби“ наслов је албума групе:
а) Прљаво казалиште
б) Диги
в) Лабораторија

10. Група Параф потиче из:
а) Нове Горице
б) Опатије
в) Ријеке

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:
1.б, 2.в, 3.а, 4.а, 5.б, 6.б, 7.в, 8.б, 9.в, 10.в

Мишаоци јављају

ВЕСТИ ИЗ СПЛИТА

Група „Мачак“ је повод да нам се јавим из топлот Сплита. Овај састав је издао сингл првенац у продукцији Југотона. На плочи се налазе композиције Рената Гранџијерија, пјевача ове групе а њихова имена су: „Дакле мама“ и „Нек се зна“. Групу осим Рената, сачињавају Иво Франковић — клавијатуре, Миомир-Бата Милутиновић —

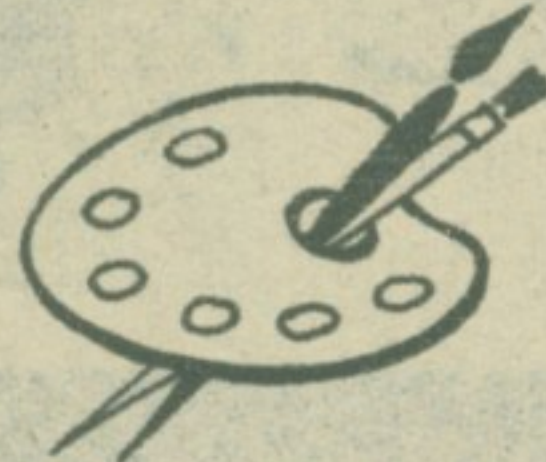
Џонија Штулића и његове А-ЗРЕ. У љетњем кину „Сплит“ група је одржала самостални концерт у оквиру којег је промовисала свој сингл првенац. На овом једночасовном концерту група је пред три стотине посјетилаца представила пјесме које би се требале наћи на њиховом првом албуму. Планира се да албум групе МАЧАК и-

гитара, Томислав Шперанда — бас гитара, Златко Палада — саксофон и Дамир Влаховић — бубњеви. Групу је основао Ренато Гранџијеријер послје краткотрајног дјеловања састава „Фета мрака“ у септембру прошле године. У музицирању групе осјећа се благ утицај

зађе на јесен. Обожаваоци групе МАЧАК сматрају своје љубимце јединим правим насљедицима расформираног сплитског састава МЕТАК.

Ивана Бајић
Југословенских
исељеника 1/11
58000 Сплит

ЖИТИ ГАЛЕРИЈА

КОНСТАНТИН ГРОСУ,
Укиреа 52
23203 Ечка

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди — 2. Теорија
3. Мелодије 150 динара.
Плаћате поштару
Виши курс — 100 динара
Васиљевић Милун
пост рестант
11001 Београд

МОЈ ИЗБОР

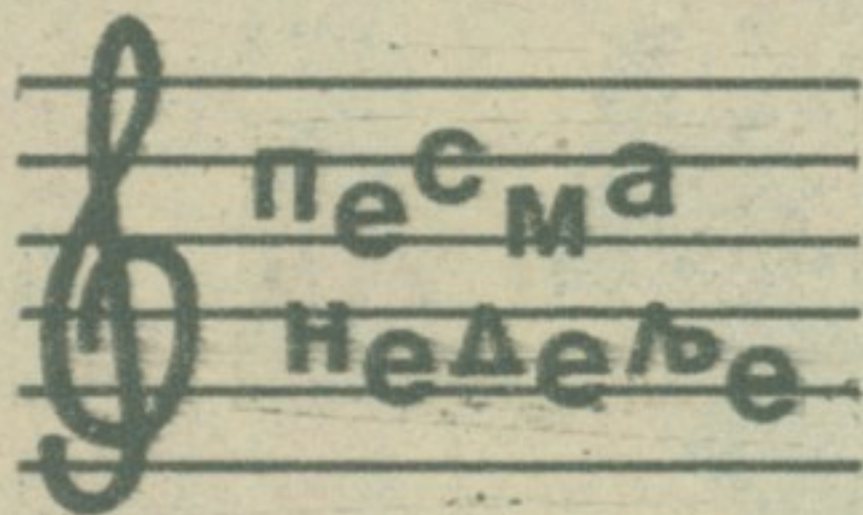
Зовем се Драган Ристић, имам 17 година и живим у Фојници (Ул. братства и јединства 1, 71270 Фојница). Волим забавну и рок музику и било ми је тешко да од толико добрих pjesама одаберем само десет које ми се највише свиђају:

ДОМАЋЕ:

1. ДВА ДИНАРА, ДРУЖЕ
— Рибља чорба
2. САЊАО САМ НОЋАС
ДА ТЕ НЕМАМ
— Бијело дугме
3. САМО СЈЕЋАЊА
— Парни ваљак
4. НЕКЕ СУ ЖЕНЕ ПРАТИЛЕ
ВОЈНИКЕ — Рибља чорба
5. ЖИВОТ ЈЕ МОРЕ
— Рани мраз

СТРАНЕ:

1. YESTERDAY
— Beatles
2. EVERY HOME SHOULD
HAVE ONE —
Classix Nouveaux
3. KINGS OF THE WILD
FRONTIER — Adam
And The Ants
4. SHINE ON YOU CRAZY
DIAMOND — Pink Floyd
5. EL CONDOR PASA
— Simon and Garfunkel

Б. Штуљћ:

АКО ЗНАШ БИЛО ШТО
Извади: група АЗРА

не знам шта да радим са собом
на шта мисли да бацим
ето, стварам полако песму о теби
гледам твоје тијело
лудијем за њим
и понављам у себи само једно
пољуби ме
на ми прсте у косу завуци
загри ми
пољуби ме
на се приви тик уз мене

и запјевај

ако знаш било што
желим да се стиснем уз тебе
да те милујем
да ти шапућем на ухо бисере
да причам о слободи
да се лупирам
да ти кажем — ех ти лудо једна
пољуби ме
на ми прсте у косу увуци
и загри ми
пољуби ме
на се приви тик уз мене

и запјевај

ако знаш било што

НОВЕ ПЛОЧЕ

Загребачка дискографска кућа „ЈУГОТОН“ окупила је под свој кров многе популарне групе и певаче и омогућила им да ово лето дочекају спокójни јер су им се у продаји појавили синглови и ЛП плоче. Поред домаћих извођача на плочама Југотона појављује се и низ страних популарних група и солиста.

У извођењу сад већ познатог трија АСКА појавила се сингл плоча са песмом „Хало, хало“ која нас је представљала на „Песми

Евровизије“. Иначе АСКЕ ову песму певају на српскохрватском и енглеском. Како сазнајемо из Југотона чланице нашег трија су побудиле велико интересовање код иностраних издавача, па је Југотон склопио пословне уговоре са десетак земаља о продаји лиценце. Између осталих велико занимање је показао и Стив Андерсон, менаџер групе АВБА који је откупио лиценцу за њихову фирму „Polar Music“.

Компилацијски албум својих највећих успеха снимила је група „Сребрна крила“. Албум се зове „Ромео и Јулија“. Иначе, то је наслов песме којом су се „Сребрна крила“ такмичила у југословенском избору за „Песму Евровизије“. ЛП „Љубави моја“ је први албум Изе Патијера. На плочи се налази десет песама а продуцент и диригент је Бело Јусић.

ли чланови „Сребрних крила“ појачани са Матом Дошеном. Са новим албумима појављују се групе „Сенад од Босне“ и „Изазов“. Назив прве ЛП плоче је „Лет за Босну“ а друга се зове „Изазов“. У продаји је и ЛП групе „Аеродром“ под називом „Обичне љубавне песме“. Плоча је у целини реализована у Шведској у студију „ТИВА“. У продавницама плоча већ се увелико продаје двоструки албум групе АЗРА под називом „Филигрански плочници“.

Ево и неких издања Југотонске лиценцене продукције. У Југославији је недавно гостовала група „Сага“ и наишла је на добар пријем публике. Ево прилике да сви они који нису били на њиховом концерту чују како музицирају чланови овог састава. У продаји ће се појавити њихов албум „Worlds Apart“. Популарна група

Популарна ријечка група „777“ снимила је албум „Ти си мој хит“. У улози продуцента се појављује Андреј Башиа у чијем студију је и снимљена плоча. Албум „Лисица“ Јосипе Лисаца појавио се у продаји. Као аутори на албуму су се потписали Метикос — Крајач — Живковић.

Певачица Миа Калембер снимила је свој први албум, при чему јој је несебично помогао рођени брат Владо Калембер који је аутор свих песама на албуму. Музичку подлогу су наравно снимиле

„The J. Geils Band“ први пут нам се представља изванредним албумом „Freeze Frame“. Са малим закашњењем појављује се и сингл „Cambodia“ лепе Ким Вајлд. Издате су и плоче „The Best Of Ottawan“, „Denim And Leather“ групе Saxson, „La Folie“ групе Стренглерс, „Dangerous Acquaintances“ Маријане Фејтфул као и сингл „Is It A Dream“ веома популарног састава „Classix Nouveaux“.

Заиста велики избор, за свакију душу и свакији џеп.

БЕРЗА ПЛОЧА БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем нове ЛП плоче стране производње следећих извођача: Пинк Флојд (комплет), Yes, ELP, Camel, Doors, Black Sabbath, Uriah Heep, Led Zeppelin, Wishbone Ash, Deep Purple, Judas Priest, Jimi Hendrix, Ten Years After као и 15 ЛП плоча немачке Краут рок музике (Guru, Guru, Atom Dull, Scorpions...).

Зоран Радовић
Душан Јерковић 1
22400 Рума

Продајем добро очуване ЛП плоче „Highway To Hell“ групе AC/DC 250 динара, „Dynasty“ групе Kiss по цени од 180 динара, „Breakout“ групе Dead and kids по цени од 130 динара, „Special“ групе Special — 140 динара, „Мртава природа“ групе Рибља чорба по цени од 150 динара, „Градске приче“ групе Парни ваљак по цени од 100 динара и

ЛП „My Only Fascination“ Демиса Русоса по цени од 80 динара.

Перица Милосављевић
Хади Имера 7
38400 Призрен

Купујем добро очуване плоче „Rainbow raising“ групе Rainbow, „If you Want Blood...“ групе AC/DC, „No Sleep Till Hammersmith“, „Made in Japan“ групе Deep purple. Плаћам 150 динара.

Мија Прањкић
Штрепци 90
73314 Г. Зовик

За добро очуване плоче група: AC/DC, KISS, Van Halen, Iron Maiden, Motorhead, Saxon мењам плоче „Вајта 2“ Сеида Мемича Вајте, ЛП групе Girlschool, Дејана Петковића, Воин

М и још десетак сингл плоча.

Жељко Јокшић
Булевар Лењина 231/17
11070 Нови Београд

Мењам ЛП плоче „Argival“ и „Visitors“ групе АВБА за касете „Marie, Marie“ певача Шејкија Стивенса или за ЛП плоче „Покварена машта и прљаве страсти“ групе Рибља чорба као и ЛП или касету „The Best Of Ottawan“.

Винко Михајловић
Балканска 111б
58000 Сплит

Продајем следеће касете по цени од 100 динара: „Tribute To The Beatles“, „Tribute To Цона Ленона“, „Folish Behaviour“ — Рода Стјуарта „Dance Craze“ — „Разни извођачи“. Живео рокенрол! групе Ватрени пољубац, све касете групе Бијело дугме. Прода-

јем и плоче „Хелп“ групе Битлс.

Мирсад Кридић
Б. Махала 8
71305 Моштре

Дајем 20 „Забавника“ за једну ЛП плочу а за сингл плочу 5 „Забавника“ од броја 1493 до броја 1578. Назначити име плоче пре него што је пошаљете.

Владимир Мандић
Браће Радића 14
34535 Валпоас

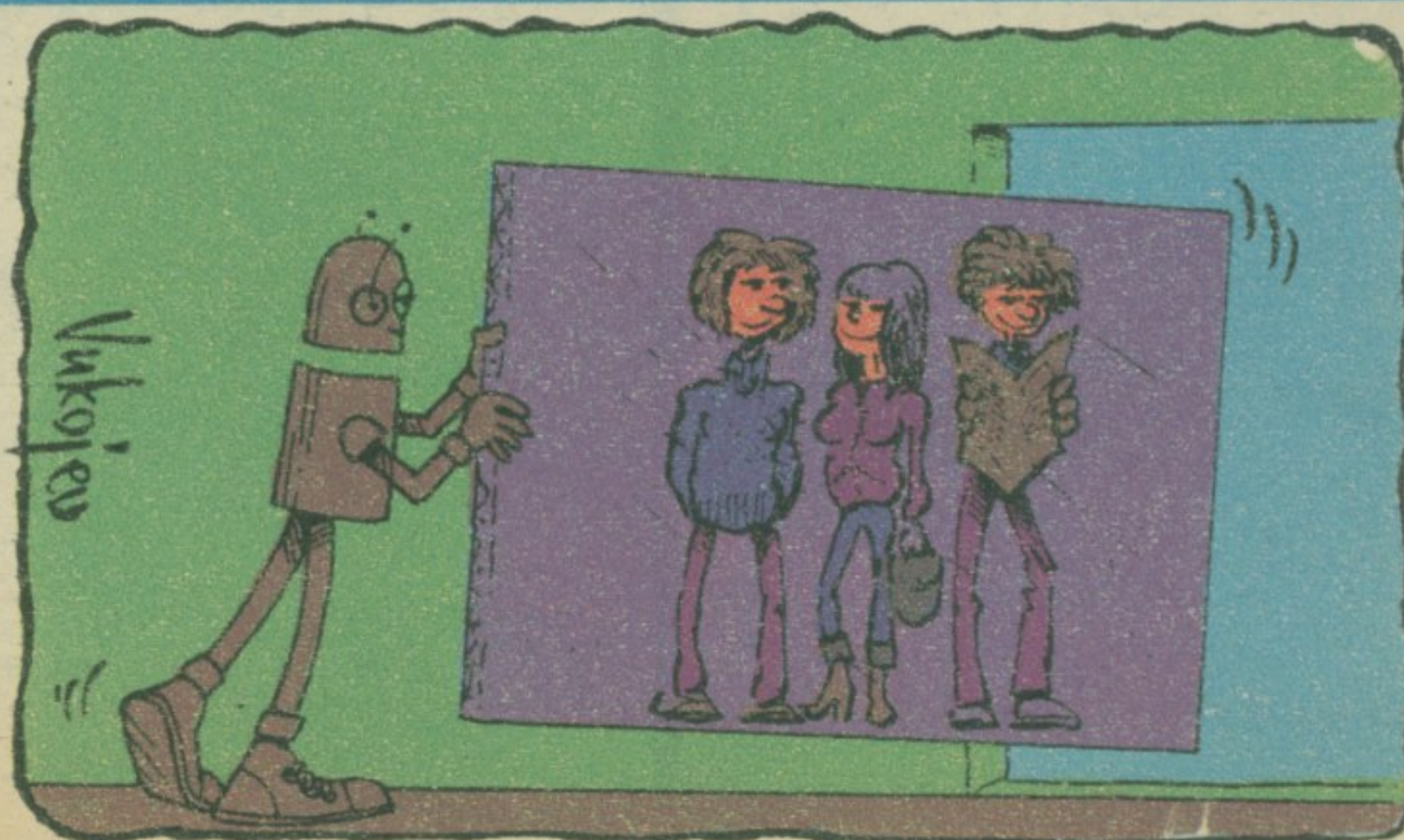
Добро очувану плочу „No Sleep Till Hammersmith“ групе Моторхед мењам или продајем. У обзир за замену долазе плоче: „Плитка поезија“ групе Пекингска патка, или плоче група Ramones, Clash, Sex Pistols Undertones и друге.

Бошко Варјачић
Стојана Јанковића 36
11000 Београд

БИМ И БУМ

ШРАФКО

990+10 СУПЕР НАГРАДА

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

990 ПЕЗ фигурица ПРАСЕНЦЕ
плус 10 супернаграда ПЕЗ ма-
јица добила су чланови ПЕЗ
клуба чије чланске карте носе
следеће бројеве:

64061 64064 64067 64118 64147 64159 64191
64194 64199 64212 64233 64277 64323 64403
64442 64475 64477 64499 64500 64510 64516
64533 64574 64602 64640 64642 64659 64673
64680 64703 64796 64801 64804 64832 64851
64922 64934 64943 64986 65029 65033 65041
65048 65076 65082 65110 65121 65136 65143
65148 65158 65188 65199 65211 65243 65246
65251 65263 65299 65316 65330 65331 65351
65368 65467 65519 65580 65640 65686 65693
65748 65777 65788 65797 65889 65901 65931
65979 66005 66020 66070 66091 66126 66228
66240 66268 66273 66274 66357 66382 66415
66426 66432 66433 66488 66500 66532 66645
66649 66660 66703 66707 66710 66734 66794
66794 66822 66863 66879 66906 66935 66950
66937 67001 67005 67066 67088 67168 67171
67224 67250 67300 67380 67412 67469 67487
67510 67529 67533 67560 67578 67625 67660
67694 67700 67739 67756 67809 67820 67889
67920 67933 67971 68053 68081 68133 68147
68214 68218 68224 68225 68260 68263 68286
68322 68353 68374 68386 68401 68404 68418
68444 68447 68456 68458 68464 68509 68525
68526 68535 68550 68573 68602 68604 68609
68637 68641 68652 68686 68719 68760 68787
68798 68807 68829 68839 68844 68849 68836
68877 68931 68948 68973 68974 68992 69032
69078 69123 69130 69244 69260 69272 69288
69289 69291 69338 69399 69402 69448 69464

69472 69485 69500 69538 69627 69630 69635
69636 69642 69677 69682 69698 69731 69769
69779 69793 69797 69813 69820 69857 69868
69888 69940 69943 69951 69978 69984 69994
70000 70001 70016 70039 70041 70116 70132
70148 70182 70189 70195 70203 70208 70228
70264 70285 70313 70328 70334 70339 70343
70367 70370 70379 70396 70404 70456 70499
70511 70521 70543 70556 70585 70588 70621
70644 70675 70677 70690 70717 70729 70739
70773 70788 70874 70922 70931 70955 70966
70968 70971 70974 70977 70987 91019 71020
71021 71049 71090 71119 71125 71127 71137
71150 71162 71206 71207 71213 71416 71457
71563 71482 71503 71508 71665 71666 71679
71681 71718 71748 71764 71780 71818 71824
71836 71838 71841 71843 71862 71872 71899
71905 71911 72027 72037 72046 72053 72088
72096 72105 72134 72154 72181 72262 72286
72301 72327 72340 72380 72392 72438 72445
72527 72543 72569 72597 72616 72617 72624
72647 72556 72674 72697 72700 72728 72749
72741 72826 72868 72895 72902 72930 72931
72946 72947 72983 73039 73062 73087 73111
73114 73154 73159 73165 73189 73191 73200
73215 73284 73311 73313 73347 73363 73382
73440 73504 73541 73556 73577 73580 73581
73596 73646 73653 73662 73669 73681 73713
73772 73783 73792 73802 73817 73833 73840
73842 73854 73857 73905 73907 73911 73966
73978 73980 73983 73966 74013 74032 74055
74063 74063 74079 74080 74096 74137 74142
74208 74213 74226 74241 74262 74312 74339
74337 74401 74420 74517 74534 74546 74553
74591 74598 74613 74676 74677 74712 74729
74747 74757 74765 74800 74812 74815 74834
74878 74884 74944 74991 74994 74998 75003
75023 75031 75064 75087 75103 75151 75167
75192 75199 75221 75243 75260 75291 75296
75322 75323 75334 75431 75447 75459 75469
75478 75515 75521 75573 75596 75606
75647 75660 75677 75762 75763 75768 75780
75803 75821 75822 75859 75865 75872 75873
75987 75988 7603 76014 76035 76052 76070

76070 76074 76097 76175 76177 76179 76198
76209 76222 76233 76242 76257 76260 76330
76337 76385 76388 76392 76396 76406 76444
76457 76486 76488 76527 76563 76576 76578
76603 76607 76660 76717 76736 76751 76761
76822 76844 76845 76846 76849 76877 76896
76898 76933 76945 76962 76965 76994 76999
77016 77019 77037 77047 77083 77086 77092
77110 77141 77144 77156 77204 77213 77242
77249 77251 77288 77294 77298 77311 77331
77340 77468 77486 77556 77570 77586 77587
77595 77688 77614 77643 77655 77694 77696
77765 77587 77595 77608 77614 77627 77643
77655 77694 77696 77705 77711 77743 77744
77760 77768 77801 77824 77858 77867 77882
77883 77906 77926 77935 77938 77944 77991
77994 78014 78027 78046 78079 78089 78100
78112 78153 78165 78176 78194 78213 78216
78234 78238 78240 78364 78389 78415 78427
78443 78476 78516 78524 78583 78627 78631
78656 78658 78707 78709 78742 78776 78835
78839 78848 78863 78872 78883 78893 78912
78938 78960 78996 79003 79009 79062 79069
79116 79137 79149 79162 79165 79190
79228 79239 79311 79368 79385 79396 79406
79412 79473 79478 79489 79490 79498 79515
79532 79546 79565 79577 79624 79639 79655
79696 79701 79747 79759 79771 79783 79824
79849 79883 79959 79970 79999
80025 80039 80045 80094 80119 80134 80185
80189 80209 80235 80242 80243 80279 80290
80374 80382 80444 80467 80469 80483 80515
80547 80560 80616 80626 80666 80667 80668
80690 80698 80699 80749 80871 80877 80886
80897 80928 80938 80940 80948 80969 80992
80995 80999 81038 81078 81104 81158 81160
81165 81209 81229 81246 81257 81261 81283
81308 81324 81330 81345 81368 81385 81399
81447 81472 81508 81518 81529 81531 81536
81551 81554 81586 81596 81626 81664 81668
81669 81700 81705 81708 81732 81786 81793
81794 81798 81822 81824 81834 81891 81908
81928 81946 82064 82068 82082 82088 82103
82104 82110 82113 82142 82153 82171 82181
82196 82198 82273 82299 82304 82354 82392
82396 82419 82480 82488 82492 82502 82522
82524 82596 82633 82663 82688 82732
82742 82744 82795 82835 82889 82898 82933
83012 83034 83044 83056 83066 83085 83106
83124 83130 83149 83210 83212 83218 83240
83297 83302 83310 83319 83321 83354 83358
83406 83407 83425 83479 83481 83484 83489

83524 83533 83543 83544 83568 83573 83576
83596 83611 83612 83626 83656 83681 83691
83696 83747 83767 83765 83789 83801 83815
83843 83858 83898 83927 83951 83954 83960
83974 83995 84011 84061 84072 84093 84136
84145 84191 84233 84286 84309 84320 84343
84360 84367 84443 84444 84449 84474 84485
84543 84549 84570 84586 84590 84605 84615
84689 84743 84752 84762 84768 84781 84794
84796 84814 84898 84917 84921 84979 84990
84993 85015 85034 85051 85094 85120 85131
85163 85302 85306 85315 85363 85447 85453
85494 85509 85510 85528 85556 85567 85583
85580 85626 85641 85670 85697 85737 85756
85757 85811 85836 85861 85891 85896 85898
85900 85921 85951 85993

МАЈИЦЕ СУ ДОБИЛИ:

65042 65920 66548 67363 68434 69669 72997
77927 84362 84422

Награде ћемо испоручити по-
штом.

Код ПЕЗ -а је увек нешто ново!

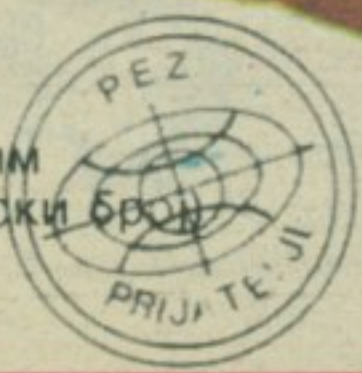
Ако радо узимаш ПЕЗ бомбоне
и иди раш се ПЕЗ фи урицама,
пошаљи нам 5 поштом
ПЕЗ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепо ПЕЗ књижицу.
Као пријатељ ПЕЗ -а користићеш
све поштом које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај свакој деци
на овом месту о новостима
за пријатеље ПЕЗ -а.

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА

Омотнице шаљи на адресу:
„РЕЗ ПРИЈАТЕЉ“, 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са твојим
подацима. (Име и презима, улица, кућни број, место и поштански број)

Хумор

ИСПРИЧАЈ МИ

ВИЦ!

— Наравно — одговорила је библиотекарка. Кенозоик је почео 1. јуна пре 65 милиона година!

...

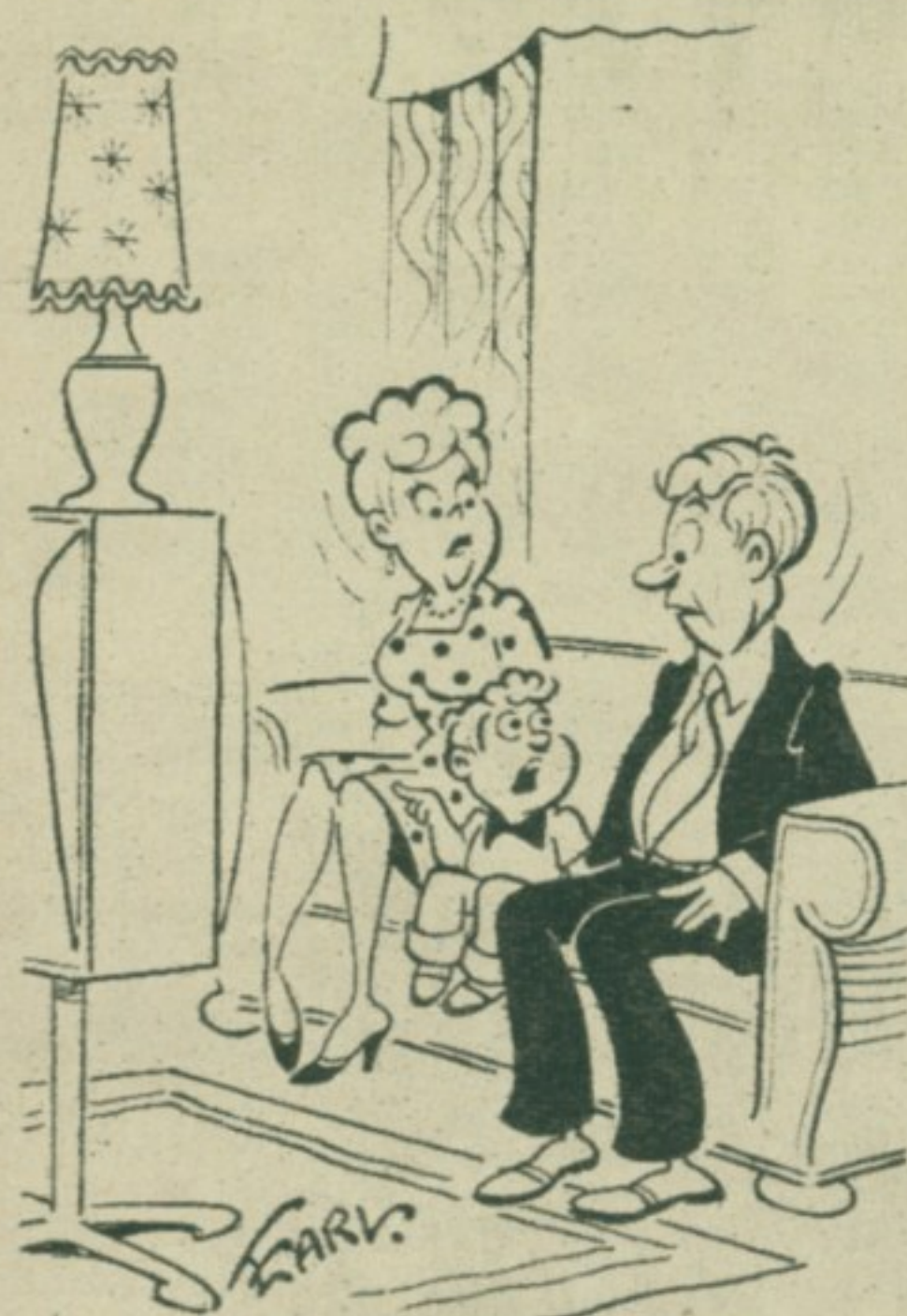
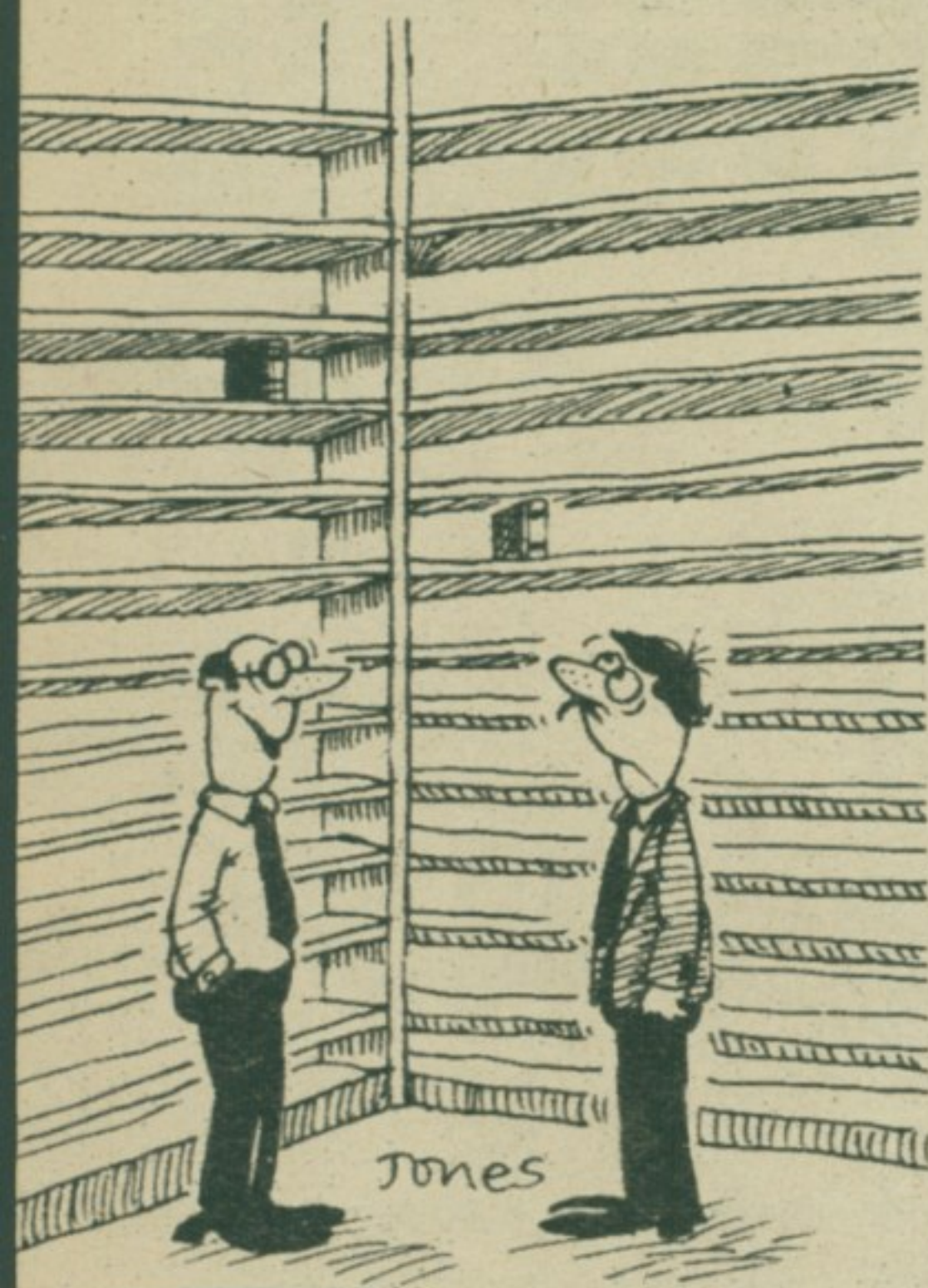
Диригент симфонијског оркестра био је на ивици нервног слома. Спремао је важан наступ са оркестром, а сваког дана на проби недостајао је бар по један извођач. На последњој се диригент обратио свима:

— И сами знате да смо имали толико тешкоћа у раду, па бих желео посебно да се захвалим првом виолинисту који је уредно присуствовао свим досадашњим пробама и ниједном није изостао!

— То је било најмање што сам могао да учиним — рекао је први виолиниста. — Знате, ја не могу да дођем на вечерашњи наступ.

Неки човек јавио се телефоном у библиотеку и замолио да му неко помогне да разреши један проблем. Наиме, нигде није могао да нађе податак кад је започео кенозоик. Библиотекарка је погледала неколико стручних књига и одговорила му да је кенозоик започео пре 65 милиона година.

— Да ли можете да будете мало одређенији? — наваљивао је човек.

— Зар не видите да је ово програм за децу, мислим да бисте могли да одете на спавање!

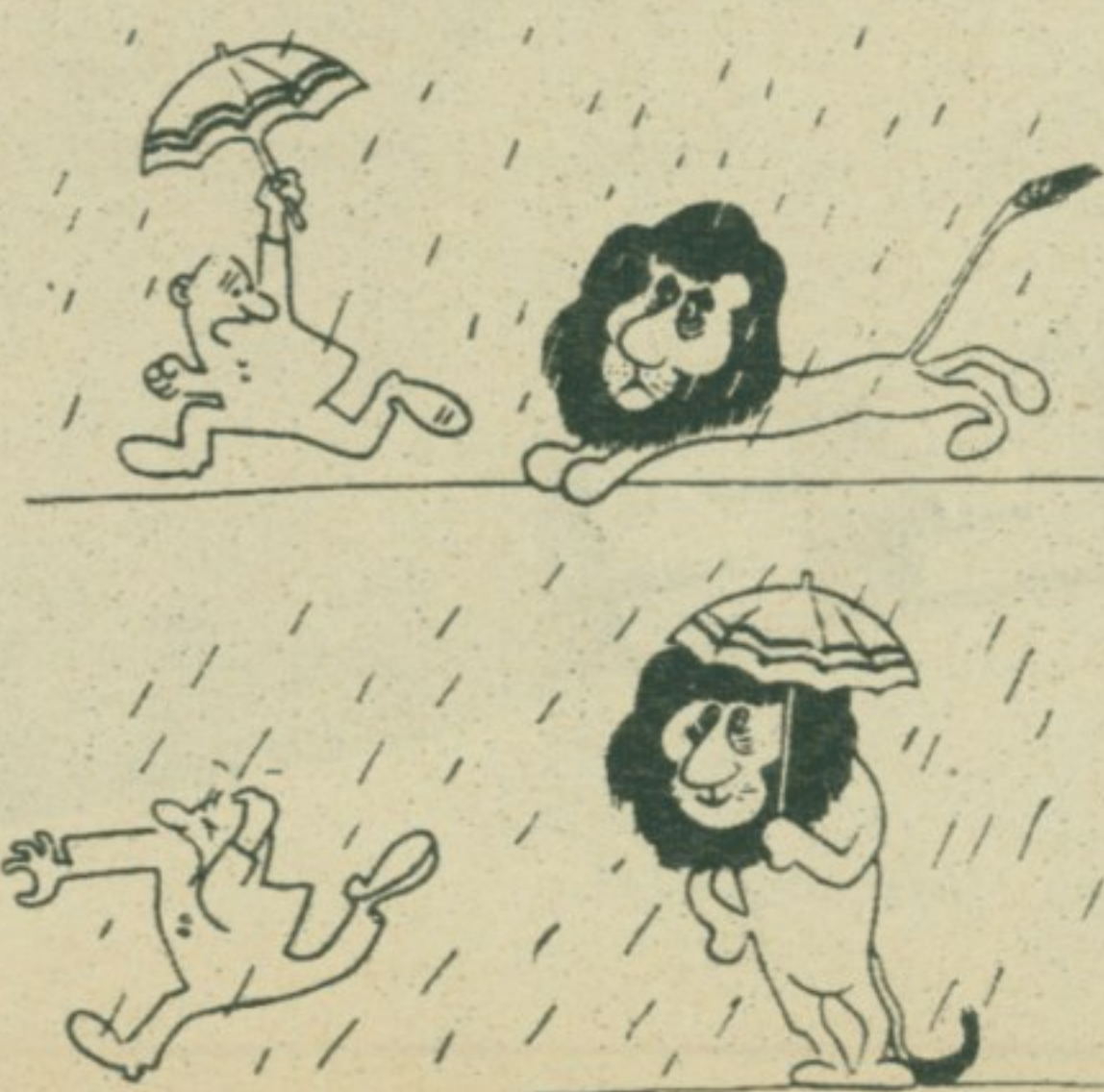
— Знам, ја скупљам само ретке књиге!

— Како си ти паметан, Микице! Погађаш по сунцу да је 12 сати, а ја чак ни бројеве на њему не видим!

— Тата пита имаш ли нешто против главобоље!

САМО ЗА ВАС

ТРИКОВИ БИГ ПАЛЕТА

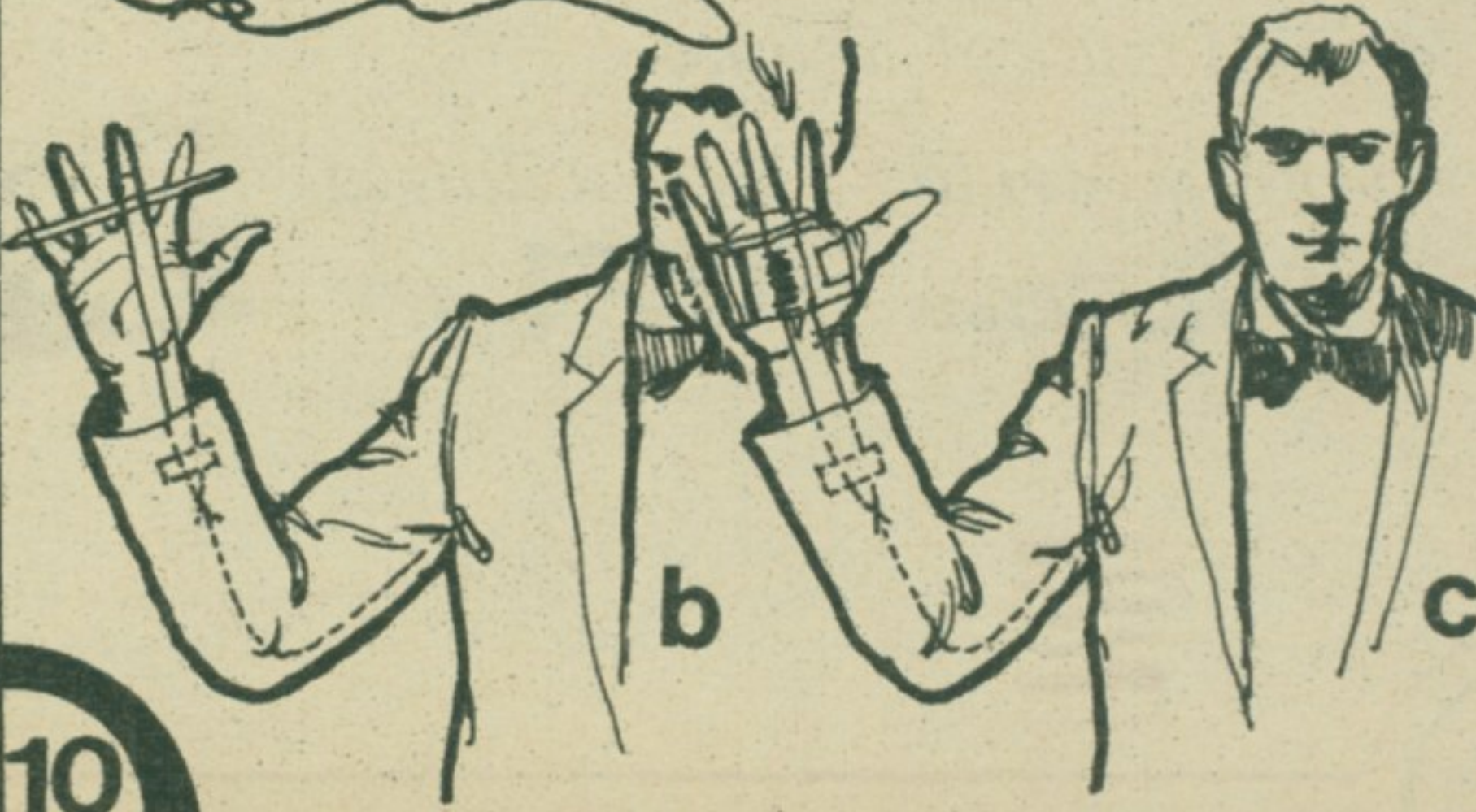
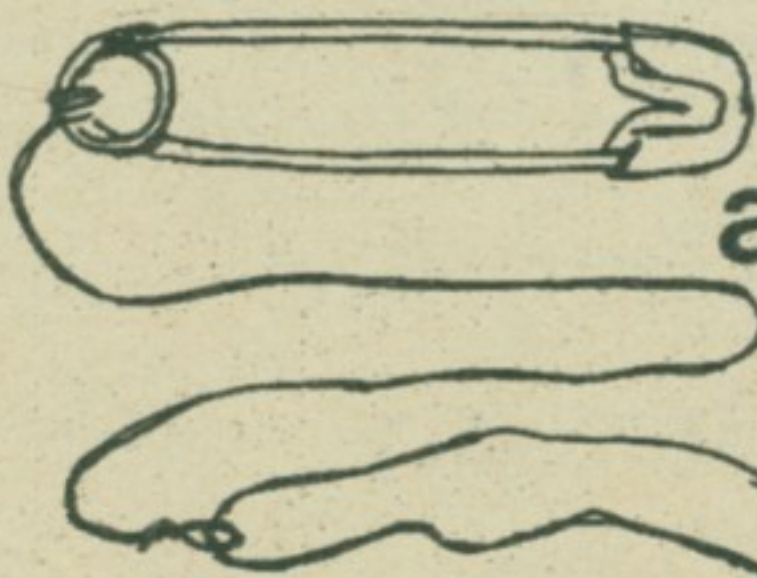

ЛЕТЕЋА ОЛОВКА

Из ластича извуците гумицу око 30 центиметара дужине па је завежите за зихернадлу као што показује цртеж а. Зихернадлу затим прикачите са унутрашње стране сакоа, испод пазуха. Значи, од зихернадле (која се не види) до краја рукава провучен је конач, а на том крају завезана је гумица коју око глежња придржава неки каиш да се не би одвајала од руке. Гумицу ћете полако, да нико не види, извући из рукава и намакнути на средњи прст, између јагодице и нокта. Трудите се да руку показујете само са спољне стране. Својим другарима можете да окренете и длан, али само у случају ако сте сигурни да они неће приметити гумицу (удаљени су довољно од вас или овај трик показујете у слабије осветљеној просторији).

Узећете једну оловку, на изглед потпуно незаинтересовано и провући ћете је испод ластича све време разговарајући са пријатељима. Када се они најмање буду надали, расклопићете длан и изненађеним посматрачима показати оловку која ће вам лебдети на длану (цртеж б). Не заборавите да изговорите чаробну формулу „хи-ри-бири-бу, оловко, остани ту!“.

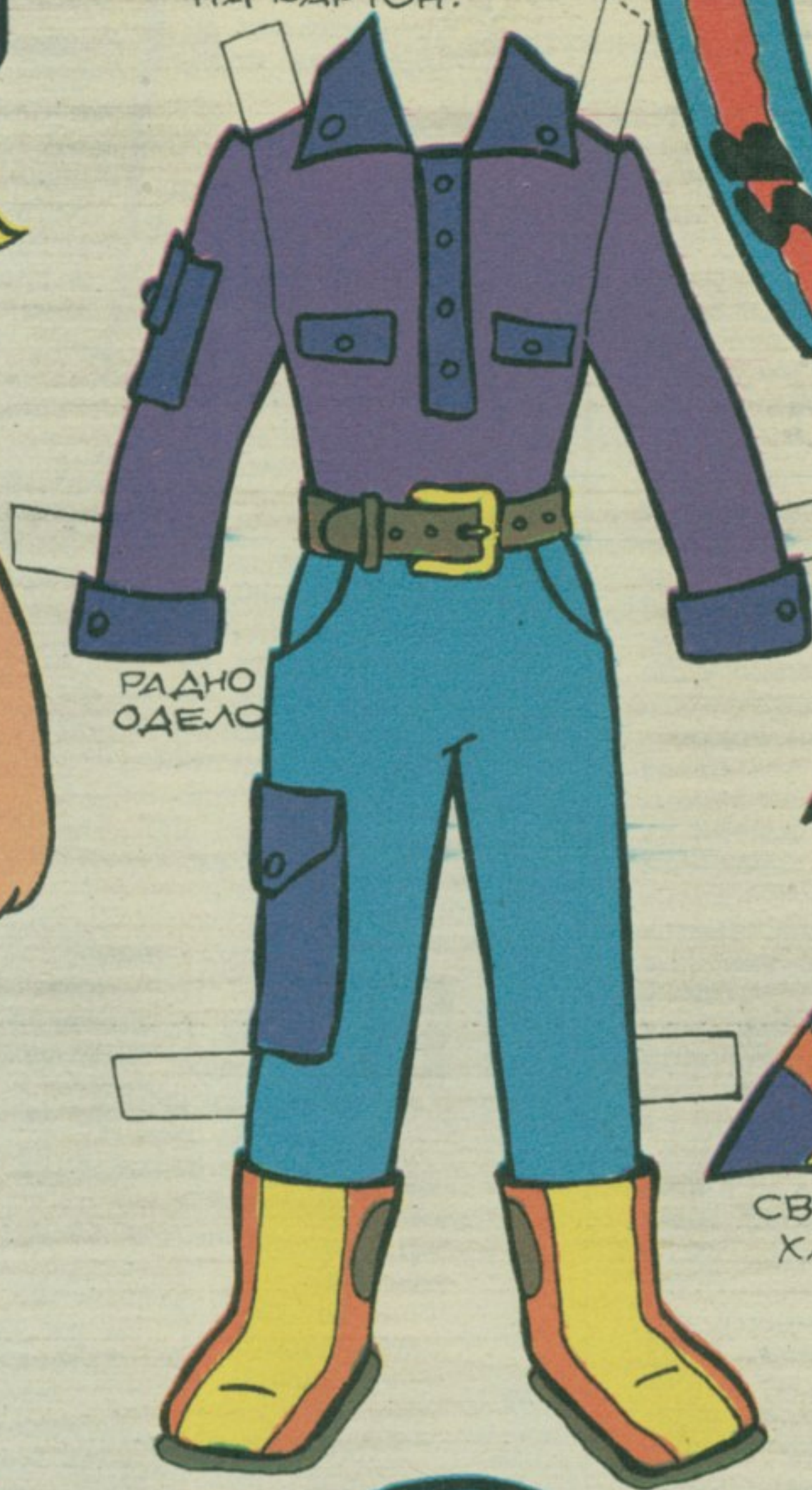
Овај исти трик можете да изводите и са неким другим мањим предметом, кутијом цигарета (цртеж с), шибицама, упаљачем. Кад скинете предмет, скините и гумицу с прста (опет да то нико не примети). То неће бити нимало тешко — само савијте прст и гумица ће сама нестати у рукаву!

Плущик
Кутан

ОБУЦИТЕ *Лили*

ЛИЛИ ЗАЛЕПИТЕ НА
КАРТОН ПА ИСЕЦИТЕ.
ОДЕЛА НЕ ЛЕПТЕ
НА КАРТОН.

РАДНО
ОДЕЛО

ТРАКА
ЗА
КОСУ

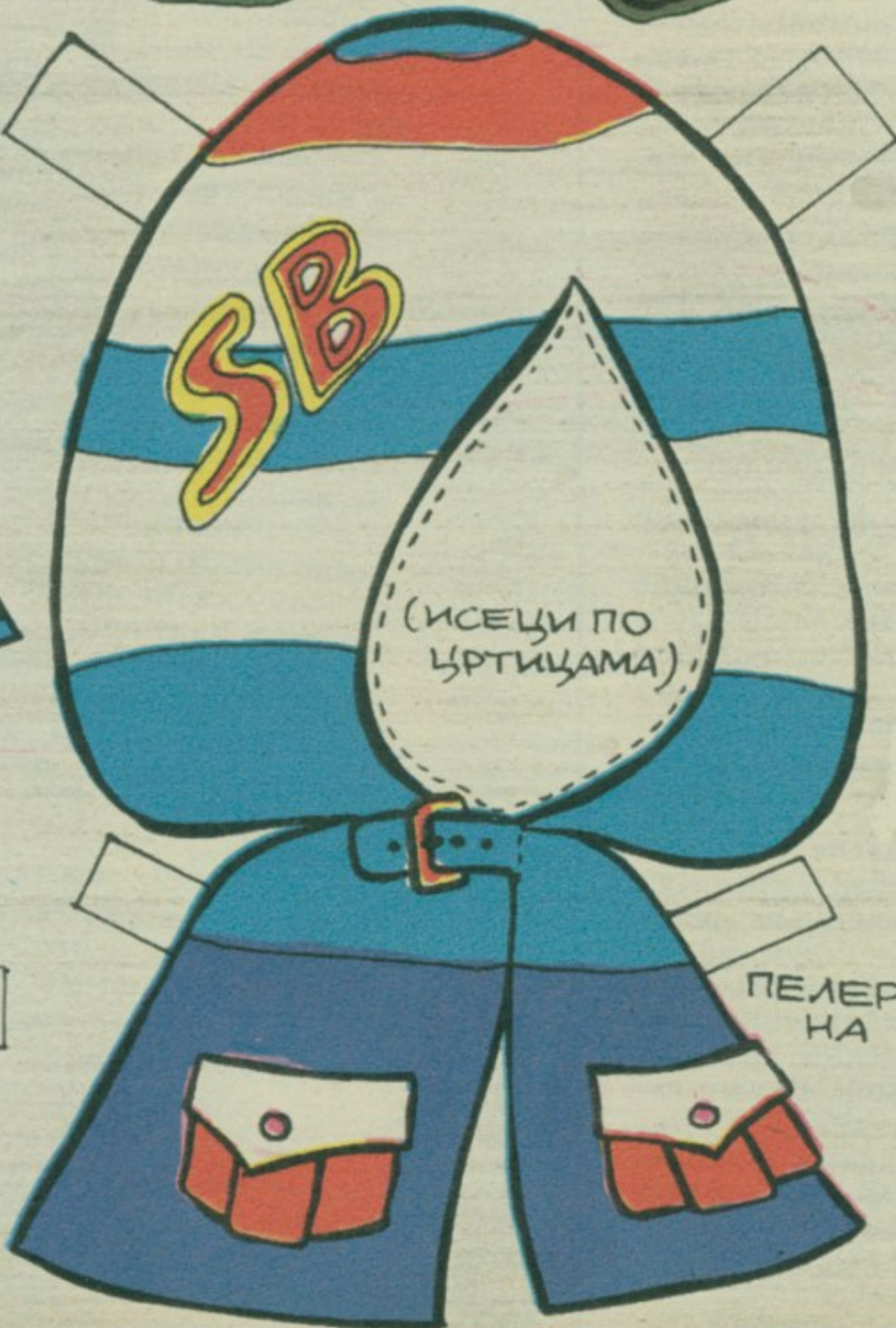
КАПА

СВЕЧАНА
ХАЉИНА

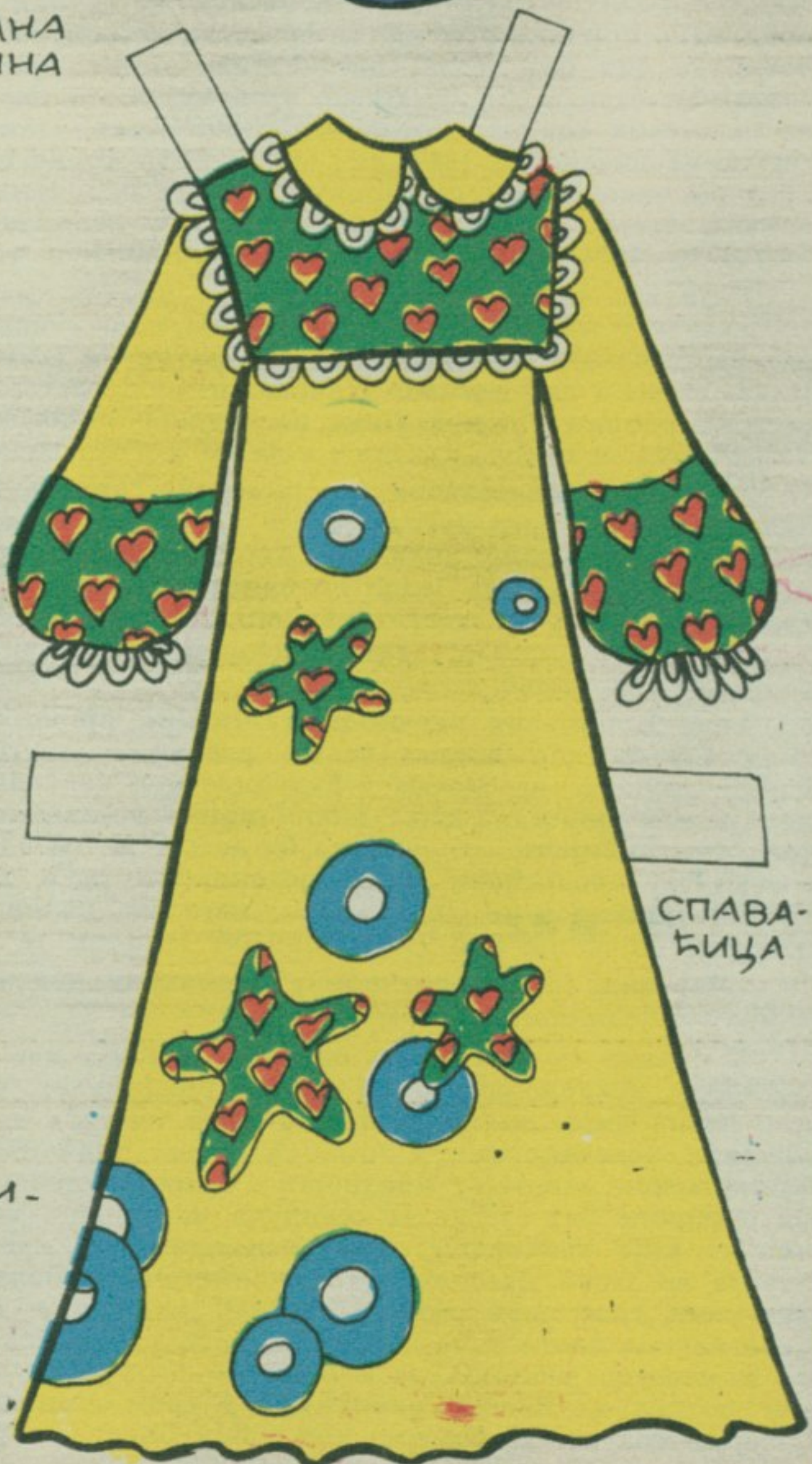

ЛЕТЊИ
КОМПЛЕТ

(ИСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА)

ПЕЛЕРИ-
НА

СПАВА-
ЌИЦА

ДАРЕЖЉИВА Ж

Господин N седео је касно увече и читао књигу кад су се врата бешумно отворила и неко се упуњао у просторију.

— Ко је тамо?
Окрнувши се хитро господин N је угледао човека са ножем у ру-

ци. Лице му је било покривено парчетом црне тканине.
— Не померајте се — нареди човек — или ћете горко зажалити!

Нимало узбуђен господин N му узврати: — Чујте, ви изгледате страшно чудно у тој вашој опреми. Желите да се играте лупежа,

шта ли? Чините то негде другде! Ово је мој дом.

— Не будите смешни! Ја сам овде зато што ми је потребан новац. Хајде, да видимо колико га имате.

— Значи, ви сте провалник.
— Вршки сте у праву. А сада се потрудите да ми не задајете никакве неприлике. Ви сте успешан бизнисмен, бар тако кажу људи у вашем суседству. А знам и то да овде живите сами и да ваш помоћник одлази увече кући. Зато сам и дошао овамо.

— Изгледа да сте се темељно припремили за ову провалу.
— Доста приче! Отворите тај сеф.

— Не, господине!
— Знам, нећете то да урадите, а? Е па, онда ћу морати да вас убијем и да отворим сеф помоћу бушилице и динамита. На тај начин ви ћете изгубити живот, а ја ћу морати прилично да се намучим. То не би био исплатив посао ни за једног од нас. Ја лично не бих желео да се изложим неприликама. А ви?

Провалник поче да витла ножем. Неколико секунди касније господин N климну главом: — У реду, младићу. Отворићу сеф.

Господин N окренуо је бројчаник и отворио сеф у коме је било много златника.

Провалникове очи се сузише: — Господе!

— То су златници из разних епоха. Годинама сам их сакупљао. Каква штета што ћете их ви однети.

Стрпавши све златнике у цепове, провалник рече: — Као колекционар, ви мора да имате још нешто од вредности. Дакле, да видим и то.

— Збиља претерујете. Малочас се нисмо тако договорили.

— Немамо ми шта да се договоримо. Ви знате шта имам у руци.

— У реду, у реду, даћу вам све што имам. Свиђа ми се начин на који чокушавате да потпуно искористите шансу која вам се указује. Признајем да имам још нешто за вас.

Уклонивши једну слику са зида, господин N отвори сеф иза слике. У њему се налазила повелика кеса пуна златника.

Прихватајући кесу, провалник упита:

— Откуд то да сте тако дарежљиви? Просто ми није јасно да неко може да буде тако великодушан!

— Значи, постајете нервозни. Још није прекасно да вратите све те златнике и олете својим путем. Ја то озбиљно мислим.

— Не будите смешни. Зашто бих то, до врага, учинио? А пошто сам већ овде, онда је најбоље да посао обавим до краја.

— Не претерујте. Ја просто не могу да присилим себе да вас послушам.

— Језик за зубе! Више никада нећу провалити у вашу кућу. Да-

јем вам часну реч. Провалник опет поче да витла својим ножем.

— Ако ми одузмете све, онда ће бити сасвим природно да се овамо више не враћате, зар не? Али, у реду, све ћу вам дати. Морам признати да се дивим вашој похлепности, вашој чврстој решености да узмете све.

Господин N отворио је фиоку писаћег стола пуну свих могућих врста сребрњака.

— Толико много новца!
— Сем овога, немам више ништа... Не видим само како ћете однети сав плен. Зато ћу вам дати и један кофер. Помало је старомодан и тежак, али бар нећете просути новчиће док се будете враћали кући.

— Откуд то да сте тако љубавни?

— Баталите ишчуђавање. Боље

ШИНИЧИ ХОШИ

Научна фантастика веома је популарна у „Земљи излазећег сунца“; сваке године појави се велики број дела из пера јапанских писаца али и разних аутора широм света. На жалост, дела јапанских СФ писаца веома су мало позната, скроман број углавном је преведен на руски и друге источноевропске језике. Што се тиче наше земље, имали смо прилику да упознамо само „Међугалактичко доба 4“ од Кобо Абета (библиотека „Кентаур“) и — ту и тамо по листовима и магазинима — изврстан број кратких прича. Због тога ће, верујемо, приче Шиничи Хошија, једног од најистакнутијих и најпопуларнијих СФ писаца данашњег Јапана које ће „Политикин забавник“ повремено објављивати, помоћи да се јапанска научна фантастика представи ширем броју љубитеља овог жанра.

Шиничи Хоши потиче из угледне научне породице. Његов деда био је познат физичар и антрополог. Отац му је завршио студије на Колумбија универзитету, САД, а онда се вратио у Јапан, где је основао једну фармацеутску фирму, а сем тога написао 1918. и један од првих научнофантастичних романа који су се појавили у Јапану — „Тридесет година од сада“. Шиничи Хоши се родио у Токију 1926. Студирао пољопривредну хемију на Токијском универзитету. Године 1947, када му је отац умро, преузео је породични „бизнис“, али наслеђени велики дугови и тежке привредне прилике присилили су га да се повуче из фирме. Неко време је био без посла, посвећујући много времена игри го и гледајући страствено филмове, укључујући и научнофантастичне из педесетих година. После неколико година таквог живота посветио се писању, и 1957, кад му је било тридесет, објавио своју прву научнофантастичну причу. Од тада непрекидно пише приче, романе, есеје... Његова сабрана дела у осамнаест томова објављена су 1974-75, а од тада се појавило још неколико томова.

Није сва та диновска продукција научна фантастика. Хоши се огледао у многим подручјима књижевног стваралаштва, укључујући „кримиће“, хумор, децу литературу и есеје на разне теме. Ипак, највећи део његовог стваралаштва представља научна фантастика, романи и приче. Ових последњих написао је више од 800, укључујући и многе „кратке“, које су његова специјалност.

На изглед једноставна и упрошћена, кратка прича поставља велике захтеве пред аутора јер је присиљен на најстрожу економичност у описивању радње. Уз то, научнофантастични писац има и додатни проблем да једно потпуно непознато друштво, животну средину или научна достигнућа опише са довољно детаља да би му се заплет „држао“, али и довољно језгровито да не омете спонтани ток приче.

Теме Хошијевих научнофантастичних прича су исте као код свих СФ писаца широм света: роботи и други футуристички изуми, друштво на Земљи у будућности и човеков сусрет са ванземаљским бићима. Радња неких прича постављена је у типично јапански амбијент, али већина би могла да се одигра било где у свету. Тај неодређени миље потенциран је и тиме што Хоши својим јунацима не даје имена, него их назива неким словом абецедне, најчешће као „N“. Поводом тога он је једном написао:

„Мој циљ је да кроз причу посматрам човечанство, а не да сликам појединца.“

У Јапану су критичари оценили Хошија као писца који има „духовит, неконвенционалан стил и префињену, урбану иронију“, као писца чија „тачка гледишта сама по себи представља једну критику човечанства“, и чија су дела „значајна у свом вешто осмишљеном извртању вредности“. Слика будућег света коју нам он сугерише без сумње је освенчена наглашено тамним тоновима, али то није песимизам ради песимизма већ пре једна трезвена визија са јасно наглашеном хуманистичком поруком. Будан савременик свог доба, дубоко свестан чињенице да су нека највећа научна достигнућа довела до потпуно неочекиваних резултата и неретко учинила да ствари не буду боље већ горе, Хоши нас позива да будемо скромнији у свом егоцентризму и да са више опреза наставимо свој ход у будућност.

РТВА

размислите о томе да одете кући а да не узмете ништа.

— Којешта! Одлазим одмах са свим овим стварима. Напољу имам аутомобил и отићи ћу својим путем. Прави хепиенд! Јесам ли у праву? Дакле, збогом!

Провалник је дохватио кофер пун златника и сребрњака и кренуо према вратима.

Међутим, под испред врата се раствори и провалник упаде у дубоки шахт. Неко време изгледао је сав распењен, а онда је повикао:

— Какав то систем овде имате! Извуците ме напоље, чујете ли?

— То је систем против провалника који сам ја изумео. Конструисан је тако да се под отвора аутоматски ако нека особа покуша да изнесе већу тежину од оне коју је унела у просторију.

— Каква сабласна ствар! Е па, немојте само да стојите тамо горе, него ме вадите напоље.

— Не, господине! Не, док не стигне полиција.

— Станите! Вратићу вам све злато и сребро. Доста ми је ваших трикова.

Кад је провалник подигао кофер изнад главе, господин N је захтевао:

— И нож, такође. Ако га задржите, поново ћете почети да млатарате њиме.

— У реду, ево и ножа.

— А сада ћу вам дати парче папира и перо. Напишите да сте провалили у мој дом и ставите испод тога отиске прстију. Извући ћу вас тек кад тај папир пошаљем поштом свом добром пријатељу. Другим речима, желим да се обезбедим од вас тако да никада више не дигнете руку на мене.

Провалник је гуњао од беса, али није имао другог излаза него да послуша наређење господина N. Закључио је да ће бити боље да не доспе у руке полиције.

Кад је читава процедура са писањем и олашчањем изјаве била завршена, господин N га је извадио из шахта.

— А сад ћете морати да радите за мене.

— Какав уцењивач! Ако кажем не, ви ћете ме одвести у полицијску станицу. Шта, под милим богом, желите да радим?

— Да продајете. Бићете трговачки путник и настојаћете да пролате што више.

— А шта ћу продавати?

— Антипровалнички систем који сам ја изумео. Сада сте се и сами уверили каква је то сјајна ствар. Нема потребе да вам дајем допунска објашњења. Постаћете одличан трговачки путник нарочито зато што сте промишљени, осигурани и одлучни, што имате оштро око да видите праву шансу, и што имате смисла за зараду.

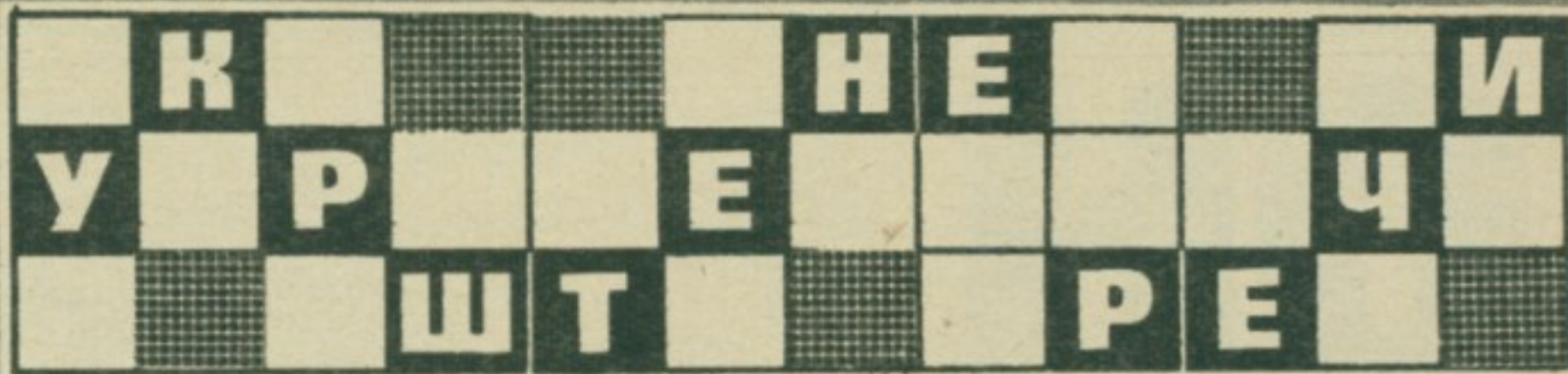
— Значи, у томе је трик...

— Тако је. Помоћи ћете ми да унапредим посао. Што се тиче наше фирме, неће бити никаквих тешкоћа у погледу понула. Број трговачких путника! Тридесеторица, укључујући вас.

— ДОПАДА МИ СЕ
ВАША ДРСКОСТ.
ДАЋУ ВАМ СВЕ
ШТО ИМАМ —
ПОНУДИО ЈЕ

БОГАТИ
КОЛЕКЦИОНАР
ПРОВАЛНИКУ.

— АЛИ, ЈОШ НИЈЕ
ПРЕКАСНО
ДА ОСТАВИТЕ
СВЕ ТЕ
ЗЛАТНИКЕ
И ОДЕТЕ
СВОЈИМ
ПУТЕМ.

аутор	ВРСТА	ФАБРИКА	РОМАН	ИСТРАЖ-	ИМЕ ПЕС-	ПРИПАД-	ДРУГИ	ЖЕНСКО	СТАРА
ВеМаК	ТКАНИ-	ВЕШТАК-	ДОБРИЛА	НИ ПОС-	НИКА	НОСТ		ИМЕ	МЕРА
ПРОСТО-									ЗА ТЕЧ-
РИЗА ЗА									НОСТ
РАД									
НЕДО-									
ЛАЗАК									
ДРЖАВА									
У СРЕДНО-									
АМЕРИЦИ									
ПРЕНОС									
НА ДРУ-									
ГИ РАДУН									
СТАЊЕ									
ОНОГА									
ШТО ЈЕ									
ПРИМУДНО									
ПРЕТЕ-									
РИВАТИ									
ИМЕ И ПРЕ-									
ЗИМЕ АМЕРИ-									
ЧКОГ ГЛУМЦА									
ТРЕЋИ									
САМО-									
ГЛУМЦА									
НАВЛАКА									
ЗА ПРСТ									
ТРИ ШИ-									
БЕЊУ									
РАЗЛОГ									
ПОВОД									
НА									
ДРЗАК									
НАЧИН									
РОМАН									
ЕМИЛА									
ЗОЛЕ									
НУЛА									
САТАН-									
СКА ЧА-									
РОЛИСА									
ЈЕДНО-									
ЦИФРЕН									
БРОЈ									
ПОЛИТИ-									
КИ									
ЗАБАВ-									
НИК									
ДУРНО,									
НА ДУР-									
НОВИТ									
НАЧИН									
СКУП									
ОРГАНА,									
ТЕЛО									
ИЗЛУЧЕ-									
ВИНА									
ЧЕТИ-									
НАРА									
ОПЕРСКИ									
ПЕВАЧ									
СКИПА									
ВРСТА									
КРОКО-									
ДИЛА									
(МН.)									
КРОНА									
ЖИЛА									
ИЗОТОП									
ОЗОНА									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Разносити, амбасадор, призор, ТЕ, сетери, ан, Олиб, хела, д, с, н, пик, иједан, то, ја, амонал, Астрик, Ре, утроба, ас, пр, витица, лежај, з, р, аб, ташна, Вали, тест, оро, сенат, Амстердам, кандидат, Борг, ША, р, р, Луанда, Арсен, рм, Велс, слив, Ана Карина, рода, Брај.

ОН ИЛИ ОНА?

Шта ће се родити — дечак или девојчица? Ово питање данас је природна загонетка коју многи покушавају да реше. Према једној прогнози коју су дали стручњаци Организације уједињених нација откриће „регулатора пола“ очекује се већ крајем ове деценије. А кад се то „деси“, родиће се и много питања, међу којима нису само медицинска, већ и демографска, социјална па и морална.

Можемо ли се умешати у природу и њене закономерности? Нећемо ли тиме нарушити равнотежу односа мушкараца и жена која је неопходна за нормалан развој друштва? Чувени совјетски научник — демограф и филозоф Анатолиј Антонов недавно је изнео мишљење које, одмах да кажемо, има и своје ватрене присталице, али и љуте противнике. Шта он каже?

— Догађа се да ме питају: да ли је човечанству уопште потребан регулатор пола? На ово питање ја кажем: ДА! Постоје многе породице у којима се рађају све саме девојчице, или пак само дечаки. А родитељи би хтели децу оба пола. Регулатор пола њима би помогао. Такође постоје озбиљне наследне болести, које наслеђују само

дечаки, хемофилија, рецимо. Они су сада осуђени да се одрекну деце и једини излаз је у могућности да „изаберу“.

Према томе, регулатор је потребан. Међутим, намеће се друго питање: до каквих све последица може довести могућност да се унапред изабере пол детета?

Наравно, свака људска жеља има свој разлог. У различитим епохама одређени друштвени, економски и психолошки мотиви за давање предности овом или оном полу мењали су се. Све донедавно ти мотиви били су најчешће економске природе. У неким земљама почетком овог века син је био гаранција за обезбеђену старост родитеља. Синови су доводили младу у кућу, а то је значило помоћ. У неким земљама породица није добијала земљишне парцеле према броју чланова породице већ према броју мушке деце. Јер, они су обезбеђивали продужетак породице.

Како се друштво развијало мењали су се и погледи на састав породице. Истраживања у многим земљама показују да је имати сина или кћер потпуно свеједно а то се објашњава све већом равноправношћу мушкараца и жена, првенствено материјалном.

Па ипак, пре рођења првенца (подвлачим — првенца јер је у многим данашњим породицама тај првенац најчешће и једино дете) преовладава жеља да се роди син. То се донекле може разумети уколико породица планира само једно дете. Ако се говори о двоје деце, слика је другачија: уколико имају сина, родитељи желе кћерку, и обрнуто.

Обимна истраживања у Совјетском Савезу показала су да 15 одсто будућих супружника више желе да имају дечака, 9 одсто — девојчицу, а 61 одсто супружника жели подједнако дечаке и девојчице. На питање: „Зашто сте се одлучили на друго дете“, 74 одсто жена одговорило је да желе имати дете другог пола. И у вишечланим породицама супружници теже да имају и дечаке и девојчице.

А шта ће бити уколико се појави могућност да се пол детета изабере унапред, неће ли се догодити да ипак превагну они који желе да имају дечаке? Супрузи се у том случају неће руководити демографским критеријумима већ психолошким које намеће живот породице, традиција, навике, погледи на свет... Многобројне анкете, статистички подаци, искуства минулих година и прогнозе омогућавају да се изведе закључак: девојчице неће бити мање жељене од мушкараца.

Уосталом, чак и ако родитељи „наруче“ више дечака, тај „вишак“ ће бити неопходна резерва — сматра Антонов и то своје мишљење поткрепљује следећом чињеницом: — Ми за сада још не умемо да се боримо против тога што мушкарци раније умиру, тако да ће та неопходна резерва помоћи да се реши проблем женске усамљености у просечном узрасту. Зато поново тврдим — могућност да се „наручи“ дечак не би суштински нарушила пропорције у односу мушкараца и жена.

ЗАР
ЈЕ
ТО
ЖИВО?

КОЋЕ

Ово чудесно дрвеће за који месец вероватно више неће постојати уколико се за њега не побрине нека организација за заштиту „уметности“ односно природне средине. У ствари, сасвим је сигурно да оно или мора да остане на месту где се сад налази или да се, на специјалан начин, конзервира и држи у неком музеју.

Овакво какво је створио га је Ексл Ерландсон, кога видите на фотографији, и то не знајући да се та иста техника постајања оваквих форми са живим дрвећем примењивала још у средњем веку: загребе се кора младих грана и оне на тим местима почну да испуштају сок. Тако се, слично калемљењу, међусобно спајају гране а да би се постигли необични облици оне се привремено и везују. При свему томе не испуштају се из руку маказе за орезивање и пазе на сваки пупољак, односно новоизраслу грану.

Место на коме расте ово дрвеће необичног из-

гледа, власништво сада већ покојног Ерландсона, назива се Циркус од дрвећа, а налази се у једној долини у Калифорнији познатој и по мноштву других особености. Постоје укупно шездесет седам овако обликована дрвета.

Дрвеће је у опасности из неколико разлога: после једне временске непогоде у овом крају прошле године прилично је оштећено а наследници немају стрпљења ни могућности да га опсраве. Осим тога, израчунато је да би се за њихово конзервирање утрошила баснословна свота коју ниједна одговарајућа организација није спремна да плати, можда и због тога што су неки људи којима је брига о зеленилу позив, одавно закључили да овако нешто дрвећу не прија и да је то, у ствари, „мучење“ које нема довољно прихватљиво оправдање.

Већ се воде преговори о продаји овог терена и врло је вероватно да ће за који дан стићи и булдожер.

Д. В.

ДА ГА УНИШТЕ

ЗАР
ЈЕ
ТО
ЖИВО?

Ах, џај џрећи

Имам 18 година и допада ми се један младић који је две године старији. Забављали смо се у два маха. Оба пута нашу везу нисмо званично раскидали: једноставно смо престајали да се виђамо. Први пут то забављање је трајало два месеца, а други, три месеца. Сигурна сам да тог младића волим а да он воли мене и све би било добро кад се увек не би умешао неки трећи. Почну да му причају како сам млада, да сам клинка и још којешта и он престане да са виђа са мном.

СЈУ.
Панчево

Питање је колико је ваше временско виђање, односно невиђање, ствар поноса твог младића а колико одраз његове или твоје незрелости. Љубав мора да се негује и двоје људи који се воле у њу морају пре свега да улажу — себе. Из твог писма стиче се ути-

сак да твог улагања нема. И још нешто. Ти нису баш сигурна да ли те он уопште воли. Да ли си ти уверена заиста да волиш њега? Покушај да нађеш одговор на ова два питања јер у њима се крије решење твог проблема.

Име из бајке

Желела бих да сазнам порекло имена Зорица и Снежана.

СНЕЖАНА ИЛИЋ.
Бор

Зорица је као и Зора, Зорка, Зоран итд, изведено од именице зора. Снежана или Сњежана је име настало од речи снег а распрострањено се под утицајем бајке „Снежана и седам патуљака“.

Највише за женку

Да ли је тачно да се за убијеног вука добија нека новчана награда? Молим те да ми одговориш и колико износи?

Мирко Васић,
Лазаревац

За убијену женку вука на територији СР Србије без покрајина даје се премија од 2000, за одраслог

мужјака 1500 а за младунче 800 динара. Награде се иначе разликују од републике до републике.

Ошкучу име Александрији?

Мој друг и ја посвађали смо се око настанка имена града Александрије. Молим те да нам одговориш по коме је овај град назван.

БРАНКО,
Дубравица

Александрија (арапски Al Iskandariyah) је највеће поморско пристаниште северне Африке. Овај град основао је 331. године пре н.е. Александар Велики, највећи војсковођа старог века, па је по њему и добио име. Владари из династије Птоломеја основали су овде у 3. веку пре н.е. чувену Александријску библиотеку. У доба највећег процвата бројала је око 700 хиљада свежака које су обухватале целокупно дотадашње научно и литерарно благо Грка и источних народа.

Исцејане новчанице

По други пут ти се јављам са надом да ћеш ми помоћи у решавању мог проблема. Имам неколико новчаница које су изгужване или исцејане, па ме интересује могу ли негде да их заменим јер у продавницама нико неће да их прими. Постоји ли у Београду таква установа и где се налази?

ДРАГАН ЦЕРОВАЦ
Хо Ши Минова 3/152
Нови Београд

Све филијале Службе друштвеног књиговодства, експозитуре или пословнице, имају шалтере на којима могу да се замене оштећене и похабане новчанице. Ако су новчанице дотрајале и изгужване али целе, замењују се у пуном

износу, нове новчанице које су прецењене и испрљане, а тај испрљани део већи од шест стотих делова сваке од њих, замењују се уз наплату фабрикационих трошкова који износе 0,5 одсто. Ако некој од твојих новчаница недостаје више од 40 делова површине, нећеш моћи да је замениш. Све ћеш то сазнати на шалтеру неке од филијала СДК у Београду, на пример у оној која се налази у Кнез-Михаиловој улици 36, Обилићев венац 9 — у Улици 27. марта 28—32, Устаничкој 67, у Земуну у Улици маршала Тита 30 итд.

Наше међу најбољима

Писала сам вам већ неколико пута али узалуд. Желела бих да се бавим кошарком, међутим, чини ми се да се женска кошарка цени мање од мушке и да се такмичења кошаркашица уопште не помињу. Реци ми зашто је то тако и да ли се и жене такмиче за титуле првака Европе и света. Такође ме интересује како може да се дође до већих кошаркашких клубова и колико, отприлике, коштају књиге о кошарци.

ЕЛИЗАБЕТА
Страгар

Кошарка је код нас популаран спорт не само мушараца него и жена, а о такмичењима кошаркашица и те како се пише. Осим тога, врло често се приказују и на телевизији. Сваке године кошаркашице се такмиче на Балканијади, сваке друге одржава се европско првенство, а на олимпијским играма, сваке четврте године, жене се такмиче за титулу најбољих на свету. Прво европско првенство одржано је 1938. године у Риму и тада су прво место заузеле Италијанке, 1950. у Будимпешти, 1952. у Москви, 1954. у Београду, кад су наше кошаркашице заузеле пето место... У Месини 1968. године освојиле су сребрну медаљу, две године касније у Холандији бронзану, 1978. у Познану опет сребрну, а на следећем е-

НАЈУСПЕШНИЈИ НАЧИН ЗА РАЗВОЈ ТЕЛА!

Аутор Петар Челик, шампион Југославије и Европе у обликовању тела (на слици). Написао је три брошуре:
1. РАЗВОЈ МИШИЋА РУКУ
2. РАЗВОЈ МИШИЋА ГРУДИ
3. РАЗВОЈ ЛЕЋНИХ МИШИЋА
Цена по комаду износи 100 динара, а цена за све три брошуре износи 250 динара. Плаћа се поштару приликом преузимања. Брошуре су обима 36 страна, илустровано са 6 бојних и тридесетак црно-белих фотографија. Наручите на адресу:
ПЕТАР ЧЕЛИК, ФАХ 97/1,
21400 БАЧКА ПАЛАНКА

За постер Рибље чорбе да-
јем три значке, две салвете
и две стране разгледнице.
Тања Срдић, 21000 Нови
Сад, Руменачка 129

За сваку значку нудим п
страних маркица, десет мини
постера кошаркаша као и
старије бројеве Забавника.
Рамиз Механовић, 71460 Ру-
до, Ново насеље 66

Молим читаоце да ми по-
шаљу први број мог омиље-
ног Забавника, потребан ми
је због комплетирања, Вања
Николић, 18230 Сокобања,
Љубе Дидића 14/1

Ко ми пошаље разгледницу
свог места добиће од мене
разгледницу Новог Сада.
Маргарета Габријел, 21000
Нови Сад, Ђирила и Мето-
дија 92

Трагам за Забавницима бр.
360 и 361 и молим за помоћ.
Миодраг Кићановић, 75320
Бијељина, Фадила Јахића 66

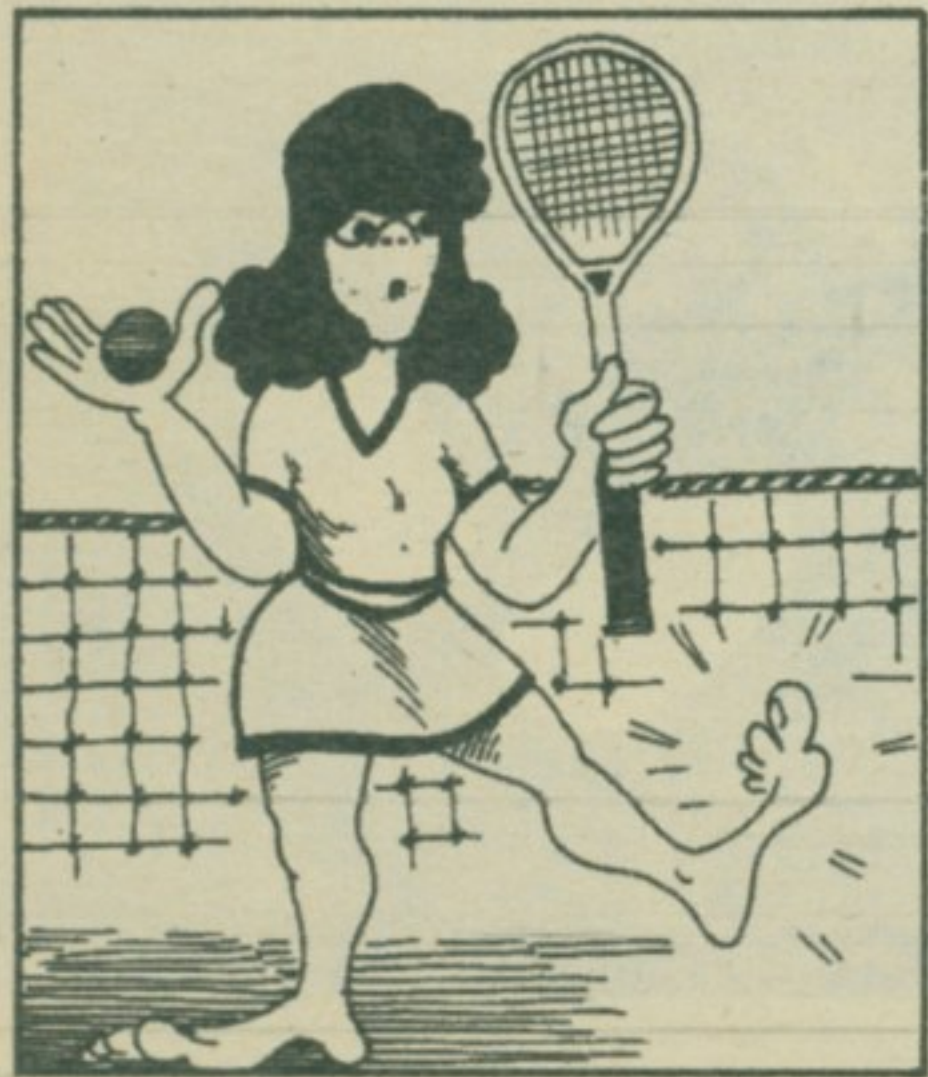
За 20 страних марака дајемо
Лу са одјећом, а за 50, тако-
ђе страних марака, дајемо
привјесак с позлаћеним нат-
писом. Бранка и Свјетлана
Цукров, 59000 Шибеник, Бо-
риса Кидрича 79а

вропском првенству у Бањалуци
бронзану. Данас су оне у самом
врху светске кошарке и налазе се
међу четири-пет најбољих екипа у
свету.

Ако си талентована и упорна,
почни да тренираш у школи и
временом ћеш стићи и до неког од
наших већих кошаркашких клу-
бова. Што се тиче књига о ко-
шарци, у „Спортској књизи“ у Бе-
ограду, Македонска 19, можеш,
пored осталих, да нађеш и ове:
„Модерна кошарка“ — цена 100,00
динара, „Селекција у кошарци“ —
цена 150,00, „Одбрана“ — цена
100,00 динара...

Где да нађем вимблдонке?

Ових дана тражиле смо по про-
давницама патике „вимблдонке“
али нисмо успеле да их нађемо.

Молимо те да нам помогнеш и
одговориш, ако знаш, да ли се
уопште производе и где бисмо
могле да их купимо.

КАТАРИНА и АНА
Београд

Спорте патике „вимблдонке“,
назване тако по енглеском граду
Вимблдону у коме се од 1877. го-
дине одржавају чувени тениски
турнири, производи „Планика“ и
продаје по цени од 99,800, динара
али их у Београду тренутно нема.
Било је нешто већих бројева који
су веома брзо распродати, али ви
ипак, с времена на време, сврати-
те у неку од три продавнице
„Планике“ колико их у Београду
има, а налазе се у Нупићевој у-
лици број 6, Булевару револуције
192 и Пожешкој 83.

Лек за подочњаке

Живим у седмочлавној породици
у којој сви радо читамо „Забав-
ник“. У њему се увијек нађе пуно
занимљивих чланака. С обзиром
да имате сталну рубрику у којој
одговарате читаоцима и ја сам
вам се јављала неколико пута.
Међутим, на моје питање нисте
одговорили ништа, па вас молим
да то овог пута учините. Интере-
сује ме да ли подочњаци могу да
се отклоне пластичном операцијом
и колико би она коштала?

ДРАГАНА
Колашин

На слично питање већ смо одго-
ворили једном читаоцу „Забавни-
ка“. Њега је додуше интересовало
да ли постоји крема којом би по-
дочњаци могли да се уклоне. И у
његовом и у твој случају одговор
је исти: подочњацима не помаже
ни мазање ни оперативни захвати.
А ево и зашто: у највећем броју
случајева за њих је крив замор.
Лек је једноставан и ефикасан:
треба се одморити. Међутим, по-
дочњаке могу да прузрокују и не-
ке болести, рецимо упала бубрега,
па је зато најбоље обратити се
лекару који ће то тачно утврдити.
Кад се болест сузбије, односно
излечи, повлаче се кесице и тамни
колути испод очију.

Да ли су »Ошписани« ошписани

Молим те да ми одговориш да
ли је серија „Отписани“ заиста
отписана са малих екрана?

НАТАША ЦВИЈЕТИЋ,
Браће Ластрића 9
Бањалука

С обзиром да је добар део ТВ
програма испуњен репризама, вр-
ло је вероватно да ћемо и ову
серију која је стекла велику по-
пуларност имати прилике поново
да видимо.

У облику јаја

Већ неколико тједана муче ме
два питања о мухама па сам ри-
јешила да пишем теби. Што мухе
раде зими и колико младих могу
добити?

МАРИЗА ЛУКОВИЋ,
Пут Гаја
Супетар

Муве проводе зиму у облику ја-
ја која у јесен полаже последња

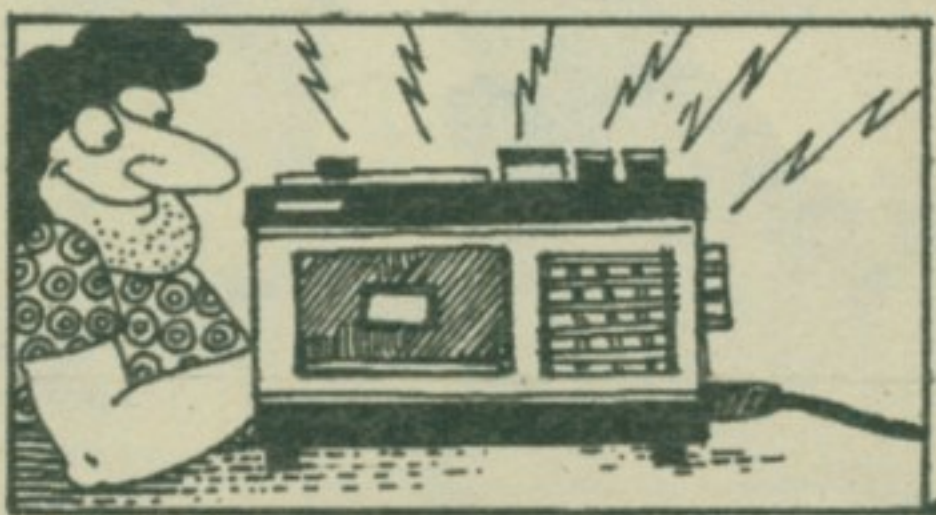
генерација. Ниске температуре им
не сметају. Чим отопли, из јаја се
развијају ларве а из ових, после
2—3 дана, чауре. И стадијум чауре
траје врло кратко: после неколико
дана из ње излази мува. Број јаја
која ће она положити зависи од
врсте и величине а креће се од
неколико десетина па до неколико
стотина.

Све преко банке

Редовно пратим „Забавник“, по-
себно рубрику „Мала пошта“. Мо-
лио бих те да ми у њој даш једно
обавештење: мене и још десетак
мојих другова интересује да ли за
касетофон који бисмо наручили
из Западне Немачке а кошта 150
ДМ треба платити царину и коли-
ко она износи? Оглас, тј. наручи-
ницу за тај касетофон смо видели
у „Илустрованој политици“ и „ТВ
ревији“, па бих те још молио да
нам одговориш где треба уплати-
ти те паре, пошто то нигде не
пише?

ПЕЋА ЗЛАТИЧАНИН,
Толоши 66
Титоград

За касетофон који вас интересу-
је морали бисте да платите 1.320
динара царине. Новац, у овом

случају западнонемачке марке,
уплатићете преко банке у којој
ће вам и објаснити целу процеду-
ру.

Име цбеџа

С обзиром да смо супруг и ја
ваши редовни читаоци, молимо
вас да нам одговорите шта значе
имена Љиљана, Милосав и
Миона?

ПОРОДИЦА МИЛАНОВИЋ,
Београд

Име Миона изведено је од при-
дева мио. Од њега је и име Мило-
сав, с наставком —сав (од „сла-
ва“), који се у појединим именима
свео на —сав. Љиљана је изведе-
но из имена цвета љиљан, а ово
је од латинског lilium, са истим
значењем: отуда је Љиљана исто
порекала као и Лилијана, Лили,
Лилика итд.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника
изашао је 28. фебруара 1939. године

В.д. директора НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић,
Ариф Бозаци, др Радослав Ђокић
(заменик председника), др Радомир
Животић, Зорица Ивановић, Љуби-
слав Лилић, Каћа Милетић, Брани-
слава Митровић, Мирјана Моравче-
вић, Раденко Павловић, Ружица Пе-
тровић, Радомир Ристић, Снежана
Стаменковић, Јелисавета Суруџић
(председник), Зорица Ђеран, Све-
тлана Шухартовић. Чланови савета
из редакције: Владимир Гајтовић,
Светлана Ивановић, Александар
Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде
Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић,
Олга Вукадиновић, Душан Глушац,
Бојана Дожић-Стојковић, Светлана
Ивановић, Мина Илић, Соња Јашо-
вић, Мирјана Крстуловић, Иван
Лончар, Мирјана Маринковић (уред-
ник стрипа), Петар Милатовић, Ве-
сна Минић, Ненад Мирковић, Зора
Меденица, Нада Невајдић, Вито Не-
дељковић, Биљана Орловић, Љубо-
мир Патриновић, Зоран Петканић,
Радоје Савић, Весна Софреновић,
Недељка Сташић, Миленко Тодоро-
вић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаме-
нић, Даринка Тодоровић и Зорица
Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“
— ООУР Издања за младе „ПОЛИ-
ТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска
29, 11001 Београд, Поштански фах
124. Телефони: 324-471, централа
324-191 и 325-761. Рукописи, фото-
графије и цртежи се не враћају.
Огласна агенција: Македонска 35/1,
тел. 322-711. На основу мишљења
Републичког секретаријата за кул-
туру СР Србије број 413-2973-02 од
22. I 1973. године не плаћа се порез
на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полуго-
дишња 440,00 динара и годишња
880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полуго-
дишња 880,00 динара и годишња
1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун
број 60801-601-29728 у обавезну на-
знаку НО „Политика“ ООУР „Прода-
ја“ — претплата на лист „ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У
СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 65.—
СР НЕМАЧКА	DM 115.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr. 107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr. 267.—
ШВЕДСКА	Skr. 271.—

Уплате из иностранства слати на
дизини рачун НО „Политика“ код
„ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број
60811-620-63-257300-00054, уз обаве-
зну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

